

DOKUMENTY O PERZEKUCI A ODPORU

Svazek 6

**Akce K - likvidace klášterů
v roce 1950
Dokumenty a přehledy**

2. část

1993

**DOKUMENTY
O PERZEKUCI A ODPORU**

Svazek 6

**Akce K - likvidace klášterů
v roce 1950**

Dokumenty a přehledy

2. část

Studijní materiály Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR
Přetiskování je bez souhlasu ÚSD zakázáno

Rozmnoženo v počtu 30 výtisků
Výtisk č.

Vydal Ústav pro soudobé dějiny AV ČR ve spolupráci
se Státním ústředním archivem

Připravila Jana Váchová

O B S A H

Úvod.....	5
Návrh na provedení akce K na Slovensku	7
Směrnice R. Slánského k zahájení akce K.....	57
Zprávy o průběhu akce K.....	59
Návrh na využití klášterních budov v českých zemích.....	75
Organizační řád centralizačních klášterů a pokyny pro zmocněnce.....	84
Zpráva Státního úřadu pro věci církevní o akci vyklizování klášterů.....	99
Seznam zkratk.....	113

ÚVOD

Druhá část dokumentů k AKCI K, vydávaných Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR v edici Dokumenty o perzekuci a odporu, obsahuje plán likvidace klášterů na Slovensku, zprávy ze 14. a 15. dubna 1950 o průběhu akce, pokyny zmocněncům vyklizených klášterů, organizační řád centralizačních klášterů a návrh na využití klášterních budov v českých zemích. Tyto dokumenty pocházejí z roku 1950, poněkud z března a dubna. Pouze zpráva o vyklizování klášterů, ve které reagoval tehdejší předseda Státního úřadu pro věci církevní Z. Fierlinger na kritickou zprávu ministra státní kontroly, je z ledna 1953.

Dokumenty o přípravě a průběhu akce Kláštery jsou uloženy v několika archivech a fondech: v archivu ministerstva vnitra České republiky, ve Státním ústředním archivu – ve fondu Státního úřadu pro věci církevní, ve fondu K. Gottwalda a generálního sekretariátu (fond 100/24 a 100/1), církevní komise a politického sekretariátu ÚV KSČ (fond 02/5) a ve Vojenském historickém archivu – ve fondu A. Čepičky (100/52). První část obsahuje dokumenty, které jsme vybrali z archivu ministerstva vnitra, protože obsahovaly podrobný a ucelený plán přípravy a provedení akce K v českých zemích. Ve druhé části jsme z týchž důvodů použili materiály z fondů bývalého ÚV KSČ, uložené ve Státním ústředním archivu.

Krátce po provedení akce K a ojediněle i v jejím průběhu došlo k několika změnám oproti původním plánům vypracovaným Státní bezpečností a Státním, resp. Slovenským úřadem pro věci církevní. (Uveřejněné dokumenty tyto změny nezachycují.) Šlo zejména o změny v seznamu přemísťovaných osob a v jejich zařazení do centralizačních klášterů. Také se ve srovnání s původním návrhem měnily instituce, kterým byly vyklizené kláštery přidělovány – své požadavky prosadilo v první řadě ministerstvo národní obrany.

Po znárodnění v říjnu 1945 a v březnu 1948 a po pozemkové reformě z let 1945–1948 byla v časovém sledu akce K největším majetkovým přesunem v poválečném Československu. Ve stejné době se likvidovaly živnosti a začínala kolektivizace zemědělství.

Karel Kaplan

Ediční poznámka: Text dokumentů byl upraven podle platné pravopisné normy.

1950, březen, Praha. – Návrh Státního úřadu pro věci církevní na provádění akce K na Slovensku.

NÁVRH NA OPATŘENÍ PROTI PODVRATNÉ ČINNOSTI ŘADŮ NA SLOVENSKU (AKCE K)

O b s a h :

- 1) celkový číselný přehled akce
- 2) plán akce »K«
- 3) salesiáni
- 4) jezuité a premonstráti
- 5) františkáni
- 6) těšitelé, redemptoristé, basiliáni
- 7) internační klášter v Pezinku

Celkový číselný přehled Akce K na Slovensku

Řád:	Postiženo: řeholníků	domů	Při akci vyklizeno domů	Řeholníků: soustře- děno	internováno
jezuité	148	8	8	135 Jasov	13
salesiáni	212	9	7	195 Šaštín	17
františkáni	207	20	20	185 Sv. Beňadik	22
premonstráti	11	7	1	11 Jasov	0
redemptoristé	59	7	6	47 Podolinec	12
těšitelé	67	5	5	62 Podolinec	5
basiliáni	9	1	1	7 Podolinec	2
celkem:	713	52	48	642	71
			pro centralizaci:	4	
			celkem postiženo:	52	

Plán akce »K«

Obsah:

- I. Opatření do 5. dubna
- II. Opatření k informaci stranických orgánů
- III. Opatření 24 hodin přede dnem zásahu
- IV. Opatření v den zásahu
- V. Průběh zásahu
- VI. Opatření den po zásahu
- VII. Opatření během dvou až sedmi dní po zásahu
- VIII. Další opatření

I. O p a t ř e n í d o 5. d u b n a 1 9 5 0

1. Připravit definitivní návrh na použití budovy.
(s. Magula)
2. Připravit návrh denního pořádku pro centralizační a kárné kláštery.
(s. Malíček)
3. Připravit návrh na kádrové obsazení:
 - a) zmocněnce do každého kláštera určeného k vyklizení,
 - b) čtyři síly pro každý centralizační klášter (vedoucí, hospodář a dva vězenští odborníci),
 - c) dvě síly pro kárný klášter (pro hospodářské vedení),
 - d) deset osob vhodných pro zmocněnce jako rezervu.(ss. Fischer, Sadecký)
4. Provést školení osob, které dosud nebyly školeny v církevní politice.
(s. Jirkovský)
5. Připravit návrh na dosazení duchovních do klášterních kostelů a kapliček:
 - a) vybrat nejvýznamnější kostely, do kterých se musí duchovní přímo nastěhovat a určit pro tyto kostely naše nejlepší duchovní,
 - b) vybrat správce do ostatních klášterních kostelů a kapliček.(ss. Malíček, Fischer)
6. Návrh na propagační kampaň:
 - a) navázat na procesy - tisková konference
(ss. Kedro, Zeman)
 - b) osnova referátu pro vysvětlovací kampaň na vesnici
(s. Gombala)
7. Vypracovat a odevzdat bezpečnostní zprávu o každém vyprazdňovaném centralizačním, kárném klášteře, ve které bude uvedeno:
 - a) seznam obyvatel kláštera

- b) návrh, jak rozmístit všechny obyvatele: které řeholníky do centralizačních klášterů, které řeholníky do kárneho kláštera, jak umístit ostatní obyvatele. (ss. Göllner, Malíček)
8. Na všech církevních odděleních KNV zajistit od 10. dubna t.r. 12,00 hod. pohotovost a službu u telefonu až do 24 hod. Nikdo ze zaměstnanců církevního referátu nesmí se vzdálit z krajského města. Církevní tajemník hlásí službě u telefonu, kde se zdržuje a od 8,00 hod. dne 11. dubna je ve svém úřadě, z kterého se nevzdálí a vyčkává tam další pokyny SÚVC!
(s. Jirkovský)
9. Vypracovat a odevzdat bezpečnostní seznam všech jezuitů a salesiánů, kteří žijí mimo klášter. (ss. Göllner, Malíček)
10. Oznámit vybraným zaměstnancům SÚC, s kterými se počítá pro akci, že budou mít od 10. dubna 9,00 hod. pohotovost a nesmějí opustit Bratislavu bez dalších pokynů. Od 10. dubna bude rozdělena služba u telefonu, aby tento byl ve dne i v noci obsazen. (s. Fischer)
11. Oznámit důvěrně (přes Bezpečnost) všem zmocněncům internátů (seminářů), že od 11. dubna - 8,00 hod. mají mít pohotovost, to znamená neopouštět internáty ani ve dne ani v noci (čekat výměnu). (s. Fischer)
12. Opatřit průkazy od pověřenectva vnitra pro zaměstnance SÚVC určené pro akci, pro zmocněnce a rezervy pro vyklizovací kláštery, pro vybrané vedoucí, hospodáře a vězeňské odborníky, zřízence pro centralizační a kárne kláštery. (s. Göllner)
13. Pozvat všechny vybrané zmocněnce, vedoucí a hospodáře na den 11. dubna o 14,00 hod. k předsedovi KNV příslušného kraje (praktické cvičení na delší dobu). (s. Fischer)
14. Pozvat prostřednictvím pověřenectva spravedlnosti vězeňské odborníky na den 11. dubna o 14,00 hod. k předsedovi KNV příslušného kraje (služební přidělení na delší dobu). (s. poverenik Holdoš)
15. Založit konto, na které se budou zaknihovávat všechny výlohy spojené s akcí. (s. Pavlík)
16. Připravit a oznámit krajským církevním tajemníkům pokyny pro odměnu za správu far excurrento (zvenčí). (ss. Fischer a Göllner)
17. Zajistit šest aut od 10. dubna t.r. od 8,00 hod. na delší dobu. (s. Pavlík)

18. Připravit prohlášení, které řeholníci v duchovní správě při centralizaci mají podepsat jako zplnomocnění pro vybraného faráře k výkonu bohoslužeb.
(s. Malíček)
19. Cestou Bezpečnosti zajistit potřebný počet slavníků, pokrývek a slámy (rezervovat u blízkých velitelství posádek) do 10. dubna t.r. Také zajistit nákladní auto pro každý centralizační a kárny klášter k přestěhování kuchyňského zařízení, lůžkového prádla, nábytku apod. Auta budou k dispozici v Bratislavě.
20. Připravit (rozmnožit) denní pořádek pro všechny centralizační kláštery.
(s. Göllner)

Vedení akce:

vedoucí:	s. povereník L. Holdoš
instruktoři:	s. posl. L. Bortel
	s. Emil Göllner
	s. posl. Gombala
	s. Ján Fischer
	s. Sadecký
	s. Vlad. Jirkovský
	s. Št. Malíček
hospodář:	s. Ondrej Pavlík
soustředování zpráv:	s. Milan Krajčik
zástupce Státní bezpečnosti:	
ředitel propagační kampaně:	s. Kedro a s. Zeman

II. I n f o r m a c e s t r a n i c k ý c h o r g á n ů

Aby při provedení akce byla zajištěna plná podpora stranických orgánů, je potřeba provést instruktáž kompetentních činitelů, a to v čase určeném podrobným prováděcím plánem. Pro zajištění kontaktu se stranickými orgány provede se:

Soudruh povereník Holdoš informuje o akci s. Mošku, kterého požádá o následující opatření.

- a) Dne 7. dubna budou vedoucí krajští tajemníci KV KSS instruováni, aby dne 11. dubna o 9,00 hod. spolu s předsedy KNV čekali na krajském sekretariátě KSS instruktora SÚVC v Bratislavě a spolu provedli tuto realizaci dodaných pokynů.
- b) Vedoucí krajští tajemníci KSS zajistí ve všech svých okresech pohotovost níže uvedených funkcionářů:
 - vedoucí tajemník OV KSS
 - předseda ONV
 - tajemník OAV NF
 - bezpečnostní referent ONV
 - církevní tajemník ONV (jestliže není tento pozván na kraj).

Pohotovost uvedených okresních funkcionářů znamená, že se budou dne 11. dubna od 9,00 hod. zdržovat ve svých úřadech, které neopustí a vyčkají dalších pokynů z kraje.

- c) Vedoucí krajsí tajemníci KSS svolají dne 11. dubna o 20,00 hod. poradu krajských instruktorů, a to tak, aby [byl] pro každý okres jeden instruktor (kromě stálých instruktorů, nechť jsou to členové předsednictva KV KSS a poslanci).
- d) Vedoucí krajský tajemník KSS zařídí přes krajského tajemníka AV SNF svolání klubu poslanců NF na den 12. dubna o 8,00 hod. (kromě poslanců strany, kteří budou použiti jako instruktoři na okrese). Referovat na zasedání bude instruktor SÚVC.

III. O p a t ř e n í p ř e d z á s a h e m

1. 10. dubna (pondělí) o 10,00 hod. porada instruktorů SÚVC pro jednotlivé kraje Bratislava. Instruktaž provede s. povereník Holdoš. Na poradě instruktoři obdrží:
 - a) Seznam všech klášterů v kraji, proti kterým bude proveden zásah, s následujícími údaji pro každý klášter:
jméno zmocněnce SÚVC, hospodářského vedoucího a vězeňských odborovníků,
návrh na duchovního, který má převzít klášterní kostel nebo kapli s určením, zda se přestěhuje do místa kláštera, nebo zda převezme správu excurrento,
další použití objektu.
 - b) Přesné pokyny pro všechny zmocněnce vyklizených klášterů, pro každého ve zvláštní obálce, ve které bude i dekret SÚVC pro každého zmocněnce.
 - c) Přesné pokyny pro všechny vedoucí centralizačních a internačních klášterů, pro každého ve zvláštní obálce spolu s příslušnými dekrety SÚVC.
2. Zajistí spojení s kraji - telefon, dálnopis - telefonní linka ÚTS z KNV, dálnopis přes KV StB. (ss. Krajčák a Zeman)
3. Po poradě ve 14,00 hod. odchod instruktorů do krajů spolehlivým dopravním prostředkem (auto nebo letadlo). Do krajů odjedou:

Bratislava - Göllner	B. Bystrica - s. Gombala
Nitra - Fischer	Košice - Malíček
Žilina - Sadecký	Prešov - Jirkovský

IV. O p a t ř e n í v d e n z á s a h u

1. Instruktoři SÚVC hlásí příchod na kraje do 9,00 hod. (telefonicky).
2. V 9,00 hod. porada na všech krajských sekretariátech KSS za účasti: vedoucí krajský tajemník KSS, předseda KNV, instruktor SÚVC.

Instruktor SÚVC odevzdá pokyny a uvedená trojka zajistí jejich realizování v rámci krajů, přičemž:

- a) zajistí se provedení opatření uvedených pod bodem II. - Informace stranických orgánů;
 - b) zajistí se, aby okresní funkcionáři ve všech okresech kraje, kteří jsou v pohotovosti, zdržovali se v noci od 24,00 hod. do příchodu instruktora KV KSS na okresních sekretariátech strany a v okresech, kde akce bude realizována, aby měli přistavena dvě osobní auta;
 - c) zajistí se potřebná auta pro zmocněnce a instruktory na vhodném parkovišti od 20,00 hod.;
 - d) vyberou se zřizenci (domovníci) do centralizačních a internačního kláštera.
3. Ve 14,00 hod. příchod zmocněnců SÚVC, hospodářů, vězeňských odborníků do sídla kraje k předsedovi KNV. Bude zjištěno, zda se dostavili všichni. Pokud bude některý chybět, bude určena náhrada z rezervy, případně z místních kádrů. Nově vybraným budou vystaveny dekrety, že přijímají úkol soudruha, který se nedostavil (bude uvedeno jméno tohoto). O uvedených převezme starost církevní tajemník KNV (zajistí jejich stravování, udržuje je spolu apod.).
4. V 17,00 hod. instruktoři SÚVC podají do Bratislavy telefonickou zprávu o nástupu zmocněnců a ostatních.

V. P r ů b ě h z á s a h u

Celý zásah zajišťuje a provádí Státní bezpečnost. Bude probíhat takto:

1. O 21,00 hod. dostaví se k předsedovi KNV:
vedoucí krajský tajemník KSS,
církevní tajemník KNV,
krajský tajemník StB,
krajský bezpečnostní referent,
zmocněnci SÚVC (vedoucí, hospodáři, vězeňští odborníci a zřizenci centralizačních a internačního kláštera,
instruktoři KV KSS pro okresy,
krajský tajemník AV SNF,
instruktor SÚVC.
2. V určenou hodinu (asi dvě hodiny před odchodem) instruktor SÚVC, předseda KNV, vedoucí krajský tajemník KSS, církevní tajemník KNV, krajský velitel StB otevřou zapečetěnou obálku (bude u instruktora SÚVC) s instrukcemi SÚVC pro realizaci a s pokyny SÚVC pro zmocněnce vyklizovaných klášterů a vedoucích centralizačních a internačního kláštera.
3. Instruktor SÚVC provede instruktáž zmocněnců, vedoucích klášterů, krajských instruktorů pro KV KSS, přičemž zmocněncům a vedoucím klášterů odevzdá pokyny a dekrety.
Zmocněnci a vedoucí odejdou s oddíly StB do klášterů v pořadí, aby v hodinu H byli na místě.
Instruktoři KV KSS odejdou do okresů hodinu po započetí akce.

4. Instruktor SÚVC po odchodu zmocněnců projedná s krajským tajemníkem KSS, předsedou KNV, církevním tajemníkem KNV a instruktory KV KSS organizaci vysvětlovací kampaně v jednotlivých okresech při nejlepší zajištění nejbližšího okolí centralizačních, vyprázdněných a kárného kláštera.
5. Krajský církevní tajemník zůstane přes celou noc na KNV a zajistí nástup všech zaměstnanců církevního oddělení KNV o 6,00 hod., odkdy zajistí nepřetržitou službu na církevním oddělení až do odvolání.
6. Hlášení o průběhu a výsledku akce z celého kraje podá krajské velitelství StB s instruktorem SÚVC na pověření vnitřně.
7. Instruktor SÚVC v noci projedná s funkcionáři uvedenými pod bodem 4, okolo kterých klášterů je nejtěžší situace, kde bude třeba, aby už ten den ráno sloužil v klášterním kostele bohoslužby nový duchovní (ve vesnických kláštorech apod.). Zrevidují návrh SÚVC na výběr duchovního, vyberou takového, který je rychle dosažitelný a zajistí, aby ještě ráno byl zavezen do vyprázdněného kláštera a konal tam bohoslužby.

Opatření v okresech

Ve 24,00 hod. sejdou se na okresním sekretariátě KSS (podle telefonického pokynu krajského sekretariátu):

- vedoucí tajemník OV KSS,
 - předseda ONV,
 - tajemník OAV SNF,
 - bezpečnostní referent ONV,
 - církevní tajemník ONV (jestliže nebyl pozván do kraje)
- a vyčkají příchodu instruktora KV KSS, který informuje o akci, přičemž provede následovná opatření:
- a) V okresech, kde jsou vyklizené kláštery, vyberou pro každý jednoho zmocněnce KNV, a to tak, aby tento byl schopný pomáhat zmocněnci SÚVC při zajišťování hospodářského podchycení a inventarizaci majetku v klášteře. Vybraným zmocněncům budou vystaveny dekrety a budou ihned dopraveni do vyklizených klášterů.
 - b) Zajistí, aby do obcí, kde byly postiženy kláštery, fary, odešel ihned některý vedoucí funkcionář okresu, který provede tato opatření:
 - 1) Navštíví funkcionáře strany a lidové správy v městě, vyrozumí je o akci s tím, aby v tento den neodcházeli do zaměstnání a začali vysvětlovací kampaň mezi obyvatelstvem a byli připraveni k případnému zákroku, bude-li toho třeba.
 - 2) Pověřený okresní funkcionář navštíví vyklizené kláštery, zjistí, zda jsou v [každém] dva zmocněnci, jak pokračuje inventura a jaká je nálada obyvatelstva a duchovních.
 - 3) V 9,00 hod., potom ve 12,00 a v 16,00 hod. podá zástupce okresu zprávu na KNV o tom, zda jsou ve všech vyklizených kláštorech dva zmocněnci, jak pokračuje inventura, jaká je nálada obyvatelstva a duchovních.
 - 4) Podle pokynů krajského instruktora pomůže při zajišťování duchovního pro uvolněné kláštery a kaple tak, aby ještě v ten den (je-li

toho potřeba) byly konány řádné bohoslužby. Zajistí pokud možno i dopravu duchovního.

- 5) Pomůže zmocněncům při vystěhovávání osob, které zůstaly ve vyprázdněných klášterech (náhradní ubytování apod.).
 - 6) Zajistí kostelnickou službu v uvolněných kostelech, jestliže tam byli kostelníky frátři, kteří byli odvezeni do centralizačního kláštera.
 - 7) Jestliže toho bude potřeba, zajistí, aby pro všechny kláštery vytvořil ONV vícečlennou komisi, která bude pomáhat při inventuře a bude dohlížet na zabezpečení majetku.
- c) Instruktoři KV KSS vyslaní do okresů zůstanou v okresech, kde se akce provádí, až do odvolání, zúčastní se vysvětlovací kampaň, kterou řídí a o průběhu podávají hlášení příslušnému referátu KNV.
- d) Instruktoři KV KSS v ostatních okresech provedou jen instruktáž vedoucích činitelů, zajistí dle potřeby vysvětlovací kampaň, podávání zpráv na KNV o situaci (nálada mezi obyvatelstvem a duchovními) okresními církevními tajemníky, a kde jsou tito odvoláni – předsedy ONV. Po provedení tohoto úkolu vrátí se do kraje.

Opatření na KNV a KAV SNF

1. V 8,00 hod. zasedání klubu poslanců KAV SNF v sídle kraje (bez poslanců KSS, kteří jsou zúčastněni jako instruktoři v okresech). Referuje instruktor SÚVC. Po instruktáži budou poslanci vyslaní do míst, kde se očekává, že budou největší těžkosti, případně jim budou přiděleny jednotlivé okresy.
2. Instruktoři SÚVC zkontrolují, zda byli do všech vyprázdněných klášterů vyslaní z okresu zmocněnci KNV a učiní potřebná opatření. Řídí vysvětlovací kampaň, zjistí, zda byli vyrozuměni funkcionáři v místech, kde by mohla vzniknout nebezpečná situace (při centralizaci). V případě, že se tak nestalo, učiní instruktor potřebná opatření.
3. Instruktor si vyžádá od hospodářského vedoucího centralizačních a internačních klášterů potřebné údaje o potřebě kuchyňského zařízení a vybavení, ložního prádla, nábytku atd. Jsou-li tyto předměty v blízkosti v některých vyprázdněných klášterech, dá pokyny k odvezení těchto předmětů do centralizačních nebo internačních klášterů. Nepotřebné zařízení z vyprázdněných klášterů hlásí instruktor SÚVC do Bratislavy, aby mohlo být případně použito v jiných krajích.
4. Instruktor a krajský církevní tajemník zjistí, zda byli zajištěni duchovní do klášterních kostelů už na ranní bohoslužby.
5. Instruktor SÚVC a krajský církevní tajemník zajistí podávání telefonických zpráv o situaci ze všech okresů v 9,00 hod., ve 12,00 a v 16,00 hod. od okresních církevních tajemníků nebo předsedů ONV a na základě těchto zpráv podají souhrnnou telefonickou zprávu SÚVC v 10,00, ve 13,00 a v 17,00 hod. (linka ÚTS a dálnopis StB).

6. Instruktor a krajský církevní tajemník naváží pravidelný styk s centralizačními a internačními kláštery. Zajistí jim přiděl potravin přes zásobovací oddělení KNV.
7. Instruktor navštíví některý z nejvýznamnějších vyklizených klášterů a překontroluje, jak je zajištěn majetek a jak probíhá inventura.
8. Instruktor SÚVC svolá na 18 hodin poradu církevní pětky a podá informaci o událostech a svých opatřeních.
9. StB zajistí a soustředí řeholníky postižených řeholí, kteří nebyli v noci přítomni v klášteře.

Postup ve vyklizovaných klášterech

Oddíl SNB obsadí klášter, velitel svolá všechny obyvatele kláštera, vysvětlí jim oč jde a vyzve řeholníky určené k odsunu do centralizačních klášterů, aby si co nejdříve připravili nejn nutnější zavazadla a shromáždili se.

Do centralizačních klášterů budou soustředěni všichni řeholníci, kteří se právě nacházejí ve vyklizovaných klášterech, včetně noviců a kleriků (bohoslovců), mimo místní představené a provinciální představené, kteří budou soustředěni do internačního kláštera. Z těchto představených budou soustředěni do centralizačních klášterů jedině ti, kteří jsou už přestárlí. Do internačního kláštera budou dále soustředěni předem určení známí a vlivní reakční řeholníci.

Do centralizačních klášterů budou soustředěni také řeholníci, kteří slouží mimo klášter v duchovní správě, pokud v klášteře bydlí, anebo se právě v noc zásahu v klášteře zdržují. Těžce nemocní řeholníci zůstanou v klášteře, později budou odvezeni do centralizačního kláštera, případně umístěni do vězeňské nemocnice apod. Všichni řeholníci určení k soustředění do centralizačního kláštera shromáždí se nejprve se svými věcmi, co nejrychleji budou naloženi do autobusů a odvezeni do centralizačních klášterů.

V klášteře zůstanou mimo nemocné jedině představení místní, případně provinciální a dále známí vlivní reakční řeholníci.

Po ukončení domovní prohlídky bude sepsán protokol, který podepíší představení. Nato budou spolu s reakčními řeholníky odvezeni do internačního kláštera.

Bude proveden výslech představených, aby oznámili, kam byl ukryt klášterní majetek. Pokud jsou v klášteře řeholnice, budou vyzvány, aby ihned složily svoje věci a odebraly se na nádraží, odkud odjedou nejbližším vlakem do svého mateřince.

Služebné osoby svobodné ihned složí svoje věci a ještě v noci opustí klášter, aby se nejbližším vlakem vrátily ke svým rodičům a přihlásily se u pracovního úřadu. Služebné osoby s rodinou, ubytované v klášteře, nebo civilní nájemníci budou zatím v klášteře ponecháni.

Studenti a žáci, ubytovaní v klášteře, budou zatím v klášteře ponecháni.

Současně budou vyklizeny též exerciční domy. Vedoucí řeholníci budou svezeni do centralizačních nebo internačních klášterů. Účastníci exercicií si ještě během noci složí svoje věci a odeberou se na nádraží, odkud nejbližším

vlakem odjedou do svých domovů. Děti, pokud se zúčastní exercicií, budou zatím v exercičním domě ponechány.

Zmocněncům v internátech, kteří jsou jmenováni zmocněnci pro vyklizené kláštery, odevzdá velitel oddílu SNB jmenovací dekret a pokyny. Každý zmocněnec provede ihned prohlídku kláštera, zúčastní se domovní prohlídky, převezme opis protokolu sepsaného s představenými a klíče od kláštera. Po odjezdu řeholníků zůstane v klášteře pouze stráž SNB. Ještě v noci dostaví se do kláštera druhý zmocněnec, vyslaný z KNV.

Postup v centralizačních klášterech

Oddíl SNB obsadí klášter. Velitel svolá všechny obyvatele kláštera na základě jmenného seznamu. Vysvětlí jim oč jde a vyzve je ke klidu.

Obyvatelé, kteří nemají v klášteře zůstat, budou ihned vystěhováni. Bude provedena domovní prohlídka a proveden výslech představených reakčních řeholníků, kteří podepíší protokol a budou odvezeni do internačního kláštera. Řeholnice ihned složí své věci a odeberou se na nádraží. Stejně tak i služební osoby svobodné. Pro služební osoby s rodinou a civilní nájemníky bude telefonicky zajištěno ubytování v blízkých hotelech, kam budou ihned odvezeni. Jejich věci budou zatím ponechány v klášteře. Studenti z ústavů budou ihned převezeni domů.

Zmocněnci pověřeni vedením si ihned prohlédnou klášter a připraví seznamy, sepiší všechny řeholníky, kteří mají v klášteře zůstat a připraví předběžný rozvrh k ubytování řeholníků, aby se všichni do kláštera vešli. Řeholníci, kteří dosud v klášteře bydlí, soustředí se do několika místností, aby další místnosti byly uvolněny pro přicházející transporty. Provedou též předběžné rozmístění nábytku, aby v uvolněných místnostech pro docházející transporty byly stoly, židle, postele apod.

Po příchodu transportů si budou zaznamenávat osobní údaje přicházejících řeholníků a určovat jim ubikace. Přicházející skupiny a jednotlivé transporty vyzvou ke klidu. Jejich jednání s řeholníky bude slušné.

Po převzetí všech transportů převezme vedení kláštera zmocněnec SÚVC se svým aparátem, převezme kopii protokolu a klíče. SNB zajistí střežení kláštera zvenčí a uvnitř. Centralizační klášter bude zcela uzavřen a řeholníkům nebude povolen žádný styk s vnějškem.

Postup v internačních klášterech

Oddíl SNB obsadí klášter. Budou odvezeni řeholníci jako z ostatních vyklizovaných klášterů a ostatní obyvatelé jako v centralizačních klášterech. V klášteře zůstanou pouze představení a vlivní reakční řeholníci, s kterými bude proveden výslech a sepsán protokol. Rozdělování a umísťování docházejících transportů bude provádět Státní bezpečnost, která bude udržovat pořádek a kázeň. Hospodářskou správu převezmou zmocněnci SÚVC.

Postup na farách

Fary, které jsou současně řeholními domy, protože v nich žije několik řeholníků, budou vyprázdněny tak jako ostatní kláštery. Jinak budou vyklizovány fary obsazené jezuitu a salesiány.

[VI. O p a t ř e n í d e n p o z á s a h u]

1. Cestou pověřenectva zdravotnictví budou pozvány na poradu představené ženských řeholí, a to na pátek 14. dubna t.r. 14 hod.
(s. pověřenec Holdoš)
2. SÚVC soustředí v 10,00 hod., ve 13,00 hod., v 17,00 hod. zprávy ze všech krajů o situaci. Připraví úhrnnou zprávu.
(s. Krajčík)
3. Duchovní určení na významnější místa, kteří se na tato místa mají přestěhovat, budou pozváni telefonicky k okamžité návštěvě na SÚVC, kde projedná se s nimi jejich nástup.
(s. Magula a Göllner)
4. Představení klášterů, které akcí nebyly dotčeny, budou pozváni telegraficky na SÚVC, kde budou vyzváni ke spolupráci, k přepuštění řeholníků do duchovní správy a odevzdá se jim výnos o další činnosti a kontrole řeholí.
(s. Göllner)
5. Bude zesílena propagační kampaň proti jednotlivým řeholím a některým řádům.
(s. Kedro)
6. Bude zavedena kartotéka pro všechny postižené kláštery, v které budou uvedeny základní údaje o zachycení postupu vyklizování, resp. vybavování klášterů.
(s. Pavlík s instruktory v krajích)
7. Přes Bezpečnost bude zajištěn výdej slavníků, pokrývek a slámy od armády pro centralizační kláštery a internační klášter. Pro tyto budou vyslána připravená nákladní auta, která toto zavezou do jmenovaných klášterů, kde zůstanou k dispozici vedení kláštera.
(s. Pavlík)
8. Budou uvolněna konta centralizačních a kárného kláštera, příp. bude poukázána na jejich konto přiměřená záloha.
(s. Pavlík)

Opatření v centralizačních klášterech

1. Každý den v 9,00 hod., 12,00 hod a 16,00 hod. budou vedoucí podávat telefonické hlášení na SÚVC - první dny (až do odvolání) zrovna tak i instruktorovi SÚVC v příslušném kraji.
2. Od 8,00 hod. vedoucí kláštera svolá si všechny řeholníky, promluví k nim, vysvětlí jim, že jde o opatření vynucené protistátním postojem a že nyní záleží jedině na tom, jak se budou dále chovat. Dá jim pokyny pro vnitřní

organizaci, pro program první den a oznámí jim, že jejich náboženský život nebude nijak omezován.

3. Provede se rozdělení řeholníků do ubikací, určí se pro každou světnici a každé poschodí jeden vedoucí z jejich řad, který bude zodpovědný za disciplínu a dodržování vnitřního pořádku.
4. Zorganizuje se práce na první den, řeholníci se rozdělí na skupiny a dají se jim přiměřené úlohy. První den se budou zabývat zařízením a umýváním ubikací, přípravou slamníků, rozmisťováním nábytku apod.
5. Bude zařízena ošetrovna a kuchyň.
6. Budou zajištěny bohoslužby.
7. Hospodářský vedoucí zjistí skutečnou potřebu slamníků, kuchyňského nádobí, nábytku apod., oznámí to KNV, aby tento zajistil krytí potřeby z vyprázdněných klášterů v kraji a když to nebude stačit, tak cestou SÚVC z vyklizených klášterů v jiných krajích.
8. Hospodářský vedoucí zjistí skutečný stav zásob a odhadne potřebu pro nejbližší dobu. Vyžádá cestou církevního odd. KNV potřebný příděl ze zásobovacího oddělení KNV.
9. Hospodářský vedoucí zajistí slušné stravování na první den, přičemž zorganizuje kuchyňský personál a kuchyni.

Opatření v internačním klášteře

1. Organizační opatření, vedení a vnitřní organizaci kláštera přebírá až do dalšího rozhodnutí Státní bezpečnost.
2. Zmocněnci SÚVC provedou hospodářské opatření jako v centralizačním klášteře, zajistí zřízení ošetrovny a konání bohoslužeb.

VII. O p a t ř e n í b ě h e m d v o u a ž s e d m i d n í p o z á s a h u

1. Bude pokračováno v propagační kampani - tisk, rozhlas.
(ss. Kedro, Zeman)
2. Na základě skutkového stavu budou dále vybavovány různými potřebami centralizační a internační klášter.
(s.Pavlík a instruktor v kraji)
3. Instruktoři SÚVC projednají v krajích definitivní použití budov a způsob odevzdání těchto, načež usnesení ihned hlásí do Bratislavy SÚVC k schválení (které provede během 24 hodin).
4. Projedná se s pověřenectvem vnitra otázka dalšího umístění a využití klášterních archivů a s památkovým úřadem otázka umístění církevních památek.
(s. Kedro)
5. Bude rozmnožen výnos o další činnosti a kontrole zbývajících řeholí.
(s. Krajčík)

Třetí den

1. Bude dokončeno vybavení všech centralizačních a internačního kláštera.
(s. Pavlík)
2. Instruktoři SÚVC vrátí se z jednotlivými krajů a o 12,00 hod. bude na SÚVC porada, na které bude uvažováno o dalších opatřeních.
3. O 14,00 hod. bude na pověřenectvu zdravotnictví porada představených ženských řeholí, na které budou vyzvány ke spolupráci a požádány, aby vyzvaly všechny členky řeholí ke klidu. Odevzdá se jim výnos o kontrole a činnosti řeholí.
(s. Gombala)

Čtvrtý den

1. Dle potřeby budou vysláni znovu instruktoři do všech krajů, přičemž:
 - a) oznámí krajům, jak bylo rozhodnuto ve věci použití budov a projednají jak má být převzetí a použití budov provedeno,
 - b) zrevidují v krajích, jak pokračuje inventura v kláštorech a provedou náhlé kontroly,
 - c) zjistí, co je třeba podniknout, aby byla urychleně dokončena inventura a kláštery připraveny pro nové použití.
2. Určí se klášter, který bude použit pro přeškolovací středisko a objekty pro soustředění církevních památek a archivů. Do těchto budou vysláni hospodářští odborníci SÚVC, kteří na místě zjistí potřebu jejich vybavení.
3. Budou vyhlédnuty kádry pro vedení přeškolovacího kláštera a objektu pro církevní památky. Budou vybráni lektoři pro přeškolovací kláštery.
(s. Fischer)
4. Bude připraven organizační pořádek a program pro přeškolovací klášter.
(s. Göllner)

Pátý den

1. Budou vybráni zmocněnci pro poutní místa, připraveny pro ně dekrety a povolání na SÚVC ke krátké instruktáži a na urychlené nastoupení funkcí.
(s. Fischer)
2. Bude provedeno vyklizení a vybavení objektů, určených pro soustředění církevních památek a do těchto budou jmenováni potřební zmocněnci a odborníci.
(ss. Pavlík, Kedro a Fischer)
3. Bude dokončeno hospodářské podchycení a soustředění celé akce, budou soustředěny příslušné vklady a závazky.
(s. Pavlík)

Další dny

1. Provedou se namátkové kontroly ve vyklizených kláštorech.
(s. Pavlík a instruktoři v kraji)

2. Započne přeprava církevních památek a ostatního klášterního majetku z vyklizovaných klášterů do připravených objektů. (s. Pavlík)
3. Bude řádně materiálně vybaven přeškolovací klášter, pro který se vyberou potřební zmocněnci (vedoucí a hospodáři). (ss. Pavlík a Fischer)
4. Budou provedeny přípravy k zavedení vhodných pracovních možností (výroby) v centralizačním a internačním klášteře. (s. Göllner)
5. V jednotlivých vyklizovaných klášterech budou postupně uzavírány inventury, církevní památky budou shromažďovány do připravených objektů a uvolněné kláštery budou slavnostně odevzdány pro nové použití (populární účely). Při odevzdání objektu zmocněnec SÚVC zajistí, aby nový uživatel podepsal řádnou smlouvu se SÚVC. Po uspořádání budovy a jejím odevzdání novému nájemci odveze zmocněnec všechny záznamy, protokoly a jeden exemplář na SÚVC k odevzdání, přičemž dostane další pokyny pro svoji práci.

SALESIÁNI

Centralizační středisko Š a š t í n , okres Senica

Klášter salesiánů nachází se na náměstí obce Šaštín, okres Senica, kraj Bratislava. Sem bude soustředěna celá řehole salesiánů ze Slovenska. Představeným kláštera je Vojtěch Babulík, který se zdá být loajálním a vůči vládním činitelům vždy ochotným.

Obsazení: 64 studentů (seznam přiložen)
 8 kněží (řeholní)
 8 fráterů
 4 bohoslovci

84

Do kárného kláštera v Pezinku třeba přemístit tyto reakční řeholníky:

Pavel Drgoň, admin. fary
 Antonín Mihalík, řeholník
 Rudolf Butáš, řeholník,
 Viktor Karlubík, řeholník
 Ladislav Staňo, řeholník

Tímto odsunem sníží se nynější stav osazenstva kláštera na 79 osob. Studenti budou přemístěni neb posláni k rodičům. Mimo to zaměstnává řehole tři civilní osoby (pračky), které však se musí z kláštera vystěhovat. Budova kláštera je spojená s kostelem, v kterém se odbývají pravidelné denní

pobožnosti. V budově kláštera je zároveň umístěn farní úřad, jehož administrátorem je farář Pavel Drgoň, příslušník řehole. Farní úřad má systemizovaná dvě kaplanská místa, která jsou t.č. obsazena taktéž příslušníky řehole. Mimo to řeholníci konají pobožnosti v obci Čáry, kde zastupují tamějšího faráře. Pobožnosti v tomto kostele (který je značně navštěvovaný) bude vykonávat Vojtěch Babulík, farář prof., představený kláštera. Bude s ním v každém případě nutné pohovořit a takto zajistit se před případným zneužitím pobožností. V opačném případě pověřit konáním pobožností některého z těchto pokrokových duchovních: Ctibora Janoviče z obce Dojč anebo faráře Benjačka z obce Prievally. Pro tyto třeba od admin. fary Drgoň vyžádat zplnomocnění na výkon pobožností.

V obci Čáry bude pobožnosti vykonávat duchovní, kterého určí děkan František Šarár z Petrovy Vsi. O tomto ho musí ovšem vyrozumět kultový referent ONV. Řeholníci současně duchovně zaopatřovali filiálku z farnosti Stráže nad Myjavou. Pobožnosti tam vykonávali nepravidelně, několikrát za měsíc. Zde bude třeba podobné řešení jako v obci Čáry.

Církevní »5« při KNV musí se tímto případem podrobně zabývat, protože obec Šaštín je známé poutnické místo a její obyvatelé jsou většinou snad až fanaticky nábožensky založení.

Sem budou centralizovány tyto řehole:

6	Nitra
14	Hody
57	Sv. Beňadik
9	Trnava-Kopánka
58	Sv. Kríž
20	Bratislava, Miletičova ul.
7	Bratislava-Trnávka
5	Topoľčany
1	Komárno
3	Váhovce
celkem	180

V Šaštíně je t.č.: 84 osob.

Z toho: 64 studentů bude přemístěno nebo posláno k rodičům
5 řeholníků bude internováno v klášteře v Pezinku

K soustředění zůstává: 15 řeholníků

Po soustředění bude v Šaštíně:

ze Šaštína 15 řeholníků
z jiných klášterů 180 řeholníků

celkem 195 řeholníků

Ubytovací možnosti: Možnost pohodlného ubytování je pro 198 osob. Za předpokladu nouzového ubytování asi 400 osob.

Politickým vedoucím bude soudruh, který bude na tuto funkci vybrán ze školy v Rusovcích. Jeho zástupcem bude s. Andrej Kalinský, církevní referent ONV Senica. Hospodářem bude František Třetina z Chrámového družstva.

Někteří příslušníci řehole vyučovali náboženství na národní škole v Šaštíne a v Strážích nad Myjavou. Vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Nejreakčnější duchovní v okolí centralizace jsou tito:

Vavrinec Černý, řím.kat., farář, Čáry

Augustin Karmaš, řím.kat., děkan, Borský Sv. Mikuláš

Alojz Danišovič, řím.kat., farář, Senica.

Poznámka:

Během Katolické akce byly v obci Borský Sv. Mikuláš 4 km od Šaštína výtržnosti.

Centralizované řehole

Nitra:

Klášter salesiánů nachází se na Ďurišově ulici č. 1. Představený kláštera je Peter Rajtár, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	3 kněží (páteři)
	1 fráter
	3 bohoslovci

celkem:	7

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku (představený). Zbývajících šest do Šaštína.

Řeholníci konají pobožnosti v provizorní kapli umístěné v samotném klášteře, kterou navštěvovalo i obyvatelstvo. Jelikož po vyprázdnění kláštera bude budova uzavřena, konání náhradních pobožností nepřipadá v úvahu. V případě nutnosti církevní »5« při KNV rozhodne o duchovním, který pobožnosti zajistí. Řeholníci vyučovali náboženství na středních školách, toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Štefan Petro, církevní referent ONV Šaľa.

Budova bude použita na školku (dětské jesle).

Hody, okr. Galanta:

Klášter salesiánů je umístěn v tzv. kaštieli. Představeným kláštera je Antonín Macák, který bude přemístěn do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 kněží (páteři)
	8 fráterů
	3 bohoslovci
	32 studentů (seznam přiložen)
celkem:	47

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku, 14 bude odsunuto do Šaštína, 32 studentů bude posláno domů. Při soupise byli tři nepřítomni.

V budově kláštera je kaple, v které řeholníci sloužili pobožnosti. V případě uzavření budovy se tyto pobožnosti konat nemohou. Poněvadž Hody jsou filiálkou farnosti Galanta, třeba vyzvat řím.kat. faráře Jána Gálíka z Galanty, aby se o svoji filiálku po duchovní stránce postaral.

Salesiáni dále vykonávají pobožnosti v obci Gáň, která je filiální farností Dolné Stredy. Třeba upozornit řím.kat. kaplana Jána Gábriše z Dolné Stredy, aby se postaral o pobožnosti v obci Gáň.

Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Jozef Strehár, církevní referent ONV Galanta, a jeho zástupcem bude Jozef Hlavnička, církevní referent ONV Čalovo. V budově bude umístěna hospodářská škola.

Sv. Beňadik, okr. Nová Baňa:

Klášter salesiánů. Představeným kláštera je Antonín Jančovič, který je t.č. zajištěn.

Obsazení:	4 kněží (páteři)
	15 řeholníků, frátři
	3 bohoslovci
	35 noviců

celkem 57

Z toho všichni budou odsunuti do Šaštína.

V klášteře bydlí dále 9 civilních zaměstnanců, kteří pracují na hospodářství (26 k.j.). Tito se musí též vystěhovat z budovy. Na hospodářství budou pracovat centralizovaní františkáni.

S budovou kláštera je spojen kostel, ve kterém zajistí pobožnosti páter Václav Černák z františkánského kláštera v Nových Zámkách. Zplnomocnění jmenovanému k výkonu pobožností vydá zástupce představeného.

Salesiáni vyučovali náboženství na národní škole ve Sv. Beňadiku, v Orovnici, v Kozárovcích a v Psárech. Toto vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Po odsunutí salesiánů bude do kláštera soustředěna celá řehole františkánů.

Trnava-Kopánka:

Klášter salesiánů nachází se v ulici R. Pokorného. Představeným kláštera je Ján Hlubík, který bude odsunut do kárneho kláštera v Pezinku.

Obsazení:	3 bohoslovci
	2 novici
	3 katecheti
	1 profesor
	1 kaplan

celkem	10

Z toho bude jeden odsunut do Pezinku (jak shora uvedeno). Ostatních devět bude soustředěno do Šaštína.

Řehole má svůj vlastní kostel, ve kterém se konají pravidelné pobožnosti. Je to jeden z významných a značně navštěvovaných kostelů z Trnavy. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí řím.kat. kaplan Jozef Havran z Trnavy. Výpomocné pobožnosti bude vykonávat řím.kat. farář František Hasár z Modranky (2 km). Zplnomocnění pro výkon pobožností pro jmenované třeba vyžádat od představeného kláštera Jána Hlubíka (před jeho odsunem do Pezinku).

Řeholníci dále vyučují náboženství na národní škole v Trnavě a v obci Biely Kostol. Toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Pavel Mlkvý, církevní referent ONV Sereď.

Budova bude sloužit školským účelům (mateřská škola).

Poznámka:

V budově bydlí dva civilní zaměstnanci.

Sv. Kríž nad Hronom, okr. Kremnica:

Klášter salesiánů. Představeným kláštera je František Valábek, který spolu s prefektem Horniakem bude odsunut do kárneho kláštera v Pezinku.

Obsazení:	9 řeholníků - kněží - páteři
	8 fráterů - řeholní bratři
	43 bohoslovců (seznam přiložen)

celkem	60

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku, zbývajících 58 do Šaštína (později bude 43 bohoslovců odsunuto do některého z biskupských seminářů).

V klášteře bydlí dále osm civilních zaměstnanců, kteří tam vykonávají pomocné a hospodářské práce. Tito musí též budovu kláštera opustit, případně zmocněnec dle vlastního rozhodnutí ponechá několik osob na opatrování hospodářství.

Řehole kostel nemá, pobožnosti pro věřící nekoná.

V budově kláštera je umístěna státní střední škola. V této vyučují řeholníci náboženství. Mimo to vyučují náboženství na národní škole v Kremničce a v Ihrači. Vyučování náboženství bude zajištěno cestou příslušného školského referátu. Vyučovat náboženství může místní řím.kat. farář Jozef Šimuni. Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Jozef Svítek, církevní referent ONV Kremnica, jeho zástupcem bude Ján Galus, církevní referent v Banské Štiavnici. Po uprázdnění bude v budově umístěna střední škola.

Topoľčany:

Klášter salesiánů. Představeným kláštera je Rudolf Branišť, který spolu s řeholníkem Františkem Kollárem bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	6 páterů
	1 fráter
	—
celkem	7

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku, zbývajících pět do centralizačního střediska v Šaštíně.

Řeholníci konali nepravdělně pobožnosti v klášterní kapli. Třeba v církevní pěťce při KNV projednat, zda je třeba zajistit konání těchto nepravdělných pobožností. V každém případě je třeba vyžádat od představeného kláštera zplnomocnění k výkonu pobožností (excurrento).

Řeholníci dále vypomáhali místnímu faráři ve veřejné duchovní správě. Poněvadž místní duchovní má dva kaplany, není třeba výkon pobožností zajišťovat.

V uprázdněné budově bude vykonávat funkci zmocněnce Jozef Remiš, církevní referent ONV Topoľčany.

Budova kláštera bude sloužit školským účelům (dětské jesle).

Komárno:

Od března 1949 vykonává veřejnou duchovní činnost na tamější faře kaplan Jozef Strečanský (salesián). Jmenovaný bude odsunut do Šaštína. Náhradu místo něho určovat není třeba, poněvadž fara je obsazena ještě duchovním ve veřejné duchovní správě.

Váhovce, okr. Sereď:

Na farním úřadě působí tři salesiáni, a to: Dr. Ľudovít Žilka jako správce fary, Pavel Múdry a Jozef Baťo, řeholníci. Všechny tři odsunout do centralizačního střediska Šaštín.

Trvalé pobožnosti zajistí páter Macháček z Beckova, okres Nové Mesto nad Váhom. Zplnomocnění k výkonu pobožností vydá jmenovanému dr. Žilka.

Bratislava, Miletičova ul. č. 597:

Kláster salesiánů. Představeným kláštera je Ján Vizvári, který spolu s Jozefem Bokorem, provinciálem Jozefem Šimončičem a Františkem Vizvárim, členy řehole, bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	12 kněží - páteři
	4 bohoslovci
	8 koadjutorů
	2 žáci
	—
celkem	26

Z toho čtyři budou odsunuti do Pezinku, zbývajících dvacet do centralizačního střediska v Šaštíně, dva žáci budou posláni ke svým rodičům nebo do některého z blízkých sirotčinců, popřípadě do dětského domova.

Řehole má svůj kostel, který je značně navštěvovaný. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí řím.kat. farář Bartoš z Chrámového družstva v Bratislavě.

Řeholníci dále spravují faru na Tehelném poli, kde je i kostelník. Pobožnosti v tomto kostelíku zajistí řím.kat. děkan Filip Bachratý, Bratislava-Dvorník (excurrento).

Řeholníci vyučují náboženství na národní škole, Tehelné pole, státní střední škole[,] na IX. a XII. národní škole Bratislava-Dynamitka. O náhradní vyučování náboženství se postará příslušný školský referát.

V uprázdněné budově bude funkci zmocněnce vykonávat Pavel Ochdnický[?], církevní referent ONV Myjava.

Poněvadž k budově patří velký dvůr, na kterém je fotbalové a volejbalové hřiště, může se tam umístit učňovský domov.

Poznámka:

V první polovici budovy bydlí t.č. příslušníci SNB.

Bratislava-Trnávka:

Kláster salesiánů. Představeným kláštera je Štefan Timko, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	6 kněží (páteři)
	2 bohoslovci
	—
celkem	8

Z toho bude jeden odsunut do Pezinku, zbývajících sedm do centralizačního střediska v Šaštíňě.

V klášteře bydlí dále dva civilní zaměstnanci, kteří budovu musí taktéž opustit a budou cestou úřadu práce zařazeni do zaměstnání.

Řehole má svůj kostel, ve kterém se pravidelně konají bohoslužby. Tyto (excurrento) zajistí řím.kat. farář Augustin Zuzák, Bratislava, fara u Sv. Trojice.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Pavel Sitniansky, církevní referent ONV Dunajská Streda.

O budovu se svého času ucházel krajský výbor KSS. Hřiště a klubové místnosti mohou být přiděleny JTO Sokol v Bratislavě.

JEZUITÉ A PREMONSTRÁTI

Kláster premonstrátů v J a s o v ě - centralizační středisko

V Jasově, okres Moldava n.B, kraj Košice, je premonstrátský klášter, který bude centralizačním střediskem jezuitů a premonstrátů z celého Slovenska. Představeným tohoto kláštera je opat Ambroz Ebergeny, který je t.č. na léčení v Tatrách. Jeho zástupcem je dr. Špilka, místní farář z Jasova. Tento je považován za loajálního duchovního, a proto pobožnosti, které vykonávají řeholníci, bude po soustředění vykonávat dr. Špilka, který bydlí mimo klášter na místní faře.

Obyvatelé:	1 opat (představený kláštera, t.č. na léčení v Tatrách)
	1 opat bydlí v centralizačním klášteře
	4 bohoslovci bydlí v klášteře (1 je nemocný)
	4 kanovníci

celkem	10

Kromě toho je v budově (86 místností) umístěn ústav hluchoněmých se 73 chovanci. Celý tento ústav bude přestěhován do františkánského kláštera v Nižné Šebastové.

Řeholníci kromě svého kostela v Jasově zaopatřovali po duchovní stránce svoji odbočku, obec Rudník, kde zajistí pobožnosti místní řím.kat. farář Ludovít Oros. V obci Poproč zajistí pobožnosti dr. Špilka. V obci Debrač, kde se pobožnosti konají nepravidelně, zajistí je dr. Rudolf Siber z Nižného Medzeva. V obci Vyšný Medzev bude pobožnosti vykonávat také dr. Siber. Jmenovaným vydá plnou moc k výkonu pobožností dr. Laurinec Špilka. Řeholníci také vyučovali náboženství na střední škole v Jasově. Toto zajistí příslušný školský referát.

Do centralizačního střediska budou odesláni řeholníci:

2	Košice
47	Trnava
7	Piešťany
57	Ružomberok
1	Banská Bystrica
4	Spišská Nová Ves
3	Ivánka pri Dunaji
14	Bratislava, Kostolná ul.č. 1
1	Leles, okres Král. Chlmec
10	osob je v Jasově

celkem 146 osob bude v Jasově po centralizaci.

Možnosti ubytování: Celá budova má 86 místností. V sedmnácti dosud bydleli řeholníci a v jedenadvaceti chovanci ústavu pro hluchoněmé. V celém klášteře je však možno pohodlně ubytovat 150 osob. Při nouzovém ubytování se počet může zvýšit.

Politický vedoucí centralizačního střediska bude určen až po výběru ve škole v Rusovcích. Jeho zástupcem bude s. Fiľakovský, církevní referent JNV v Košicích.

Hospodářským správcem bude s. Matej Meder z Vyšného Medzeva (doporučený OV KSS). Jeho zástupcem bude s. Ladislav Hrubý z Kopčán.

Soustředění řeholníků

Košice:

Jezuitský klášter je v Komenského ul. č. 6. Představeným kláštera je Štefan Polony, kterého je třeba odeslat do kárného tábora v Pezinku. Další dva řeholníci, kteří jsou v klášteře, se odešlou do Jasova.

V kostele na Kalvárii bude sloužit pravidelně pobožnosti řím.kat. kaplan Matej Borovský z Košic. Plnou moc k výkonu pobožností vydá představený kláštera Štefan Polony, které je třeba od něho vyžádat před jeho odesláním do Pezinku. Řeholníci nevyučují náboženství.

V uprázdněném klášteře bude funkci zmocněnce vykonávat Karol Piater, církevní tajemník ONV Revúca. Budova kláštera bude dána k dispozici Jednotnému národnímu výboru. Celá budova je způsobilá pouze pro bytové účely.

Trnava:

Jezuitský klášter je ve Štefánikově ulici č. 45. Představeným kláštera je Frant. Bednár, který bude odeslán do kárného kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	19 bohoslovců
	2 novici
	9 kněží
	18 řeholníků
celkem:	48

Z toho 47 bude odesláno do Jasova, Bednár do Pezinku.

Klášter má vlastní kostel, který je četně navštěvován. Je to jeden z nejvýznamnějších kostelů. Pravidelné pobožnosti v tomto kostele zajistí páter Rafael Fridrich (františkán) z Beckova, okres Nové Mesto n. Váhom. Do jeho příchodu (ranní pobožnosti) zajistí tyto místní řím.kat. kaplan Ignác Obrokta, prof.náb. Trnava.

Náboženství na školách nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Augustín Klačan, církevní referent ONV Senec.

Piešťany:

Jezuitský klášter je v Benešově ul. č. 22. Představeným kláštera je Matej Marko, který bude odeslán do kárneho kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	1 páter (kárny klášter)
	7 fráterů
celkem	8

Z toho, jak je již výše uvedeno, bude jeden odeslán do Pezinku, ostatních sedm bude soustředěno v Jasově.

Bohoslužby se konají jen v kapliče, která je navštěvována i veřejností. Tyto pobožnosti (excurrento) zajistí místní řím.kat. kaplan Frátrik. Plnou moc k výkonu pobožností vydá jmenovanému představený kláštera Matej Marko. (Je nutné vyžádat si je před jeho odsunem do Pezinku.)

Náboženství nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude Rudolf Beták, církevní tajemník ONV Piešťany.

Budova bude použita k bytovým účelům.

Ružomberok:

Jezuitský klášter je na Revolučním nám. č. 59. Představeným kláštera je Klement Korbačka, který bude s řeholníkem Jánem Galasem a Štefanem Jozefem odeslán do kárneho kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	10 páterů
	25 fráterů
	25 noviců
celkem	60

Z toho, jak je již výše uvedeno, budou tři odesláni do Pezinku a zbývajících padesát sedm do Jasova.

V budově je ještě ubytována jedna žena, která obstarává hospodářství. Ta zůstane v klášteře až do převzetí hospodářství některým státním statkem nebo JRD.

V části kláštera je umístěna podniková škola SBZ z Rybárpola (38 místností). Ke klášteru patří také jeden dům v Trlinské dolině. Je nutné i zde provést šetření, zda se v budově nenacházejí též někteří řeholníci.

Řehole má svůj kostel spojený s klášterem, který je značně navštěvován. Pravidelné konání pobožností zajistí místní řím.kat. farář Martin Števček. Zplnomocnění k výkonu pobožností je nutné vyžádat pro něho od představeného kláštera Korbačky (před jeho odsunem do Pezinku).

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude Ján Gašparovič, církevní referent Turč. Sv. Martin.

Budova bude dána k dispozici podnikové škole SBZ Rybárpole.

Banská Bystrica:

Jezuitský klášter je v Benešově ulici. Představeným kláštera je Ján Šmidt, který bude odeslán do kárného kláštera v Pezinku. Kromě něho je v klášteře ještě jeden páter, který bude odeslán do Jasova.

Řeholníci vykonávají pobožnosti v kostele Sv. Kříža, které zajistí řím.kat. kaplan Štefan Fríml z B. Bystrice, případně některý ze spolupracovníků děkana Decheta (osobní tajemník nebo kancléř).

Jeden z řeholníků vyučoval náboženství na I. a II. střední škole. Toto zajistí příslušný školský referát.

Uvedení řeholníci bydlí ve starobinci. Po jejich odchodu obsadí místnosti správa starobince.

Spišská Nová Ves:

Jezuitský klášter je ve Stalinově ul. č. 16. Představeným kláštera je dr. Jirovský, který spolu s řeholníkem Jánem Kolibym bude odeslán do kárného kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	3 fráteři
	3 páteři

celkem: 6

Z nich, jak je již výše uvedeno, dva budou odesláni do Pezinku a zbývající čtyři do Jasova.

Řehole má kostel, který je spojen s budovou kláštera. Pravidelné pobožnosti zajistí místní řím.kat. kaplan Ján Prna. Zplnomocnění k výkonu pobožností je třeba pro jmenovaného vyžádat od představeného dr. Jirovského (před jeho odesláním do Pezinku).

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude František Košiba, církevní referent ONV Kežmarok.

Jeden z řeholníků vyučoval náboženství na učňovské škole. Náhrada se neurčuje, poněvadž podle nového školského zákona náboženství na učňovských školách není zařazeno do učební osnovy.

Budova bude použita k ubytování pracovníků z trati »Družba«.

Ivanka pri Dunaji:

Jezuitský klášter, okres Bratislava - okolí. Představeným je Jozef Čočka, který bude odeslán do kárného kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	2 kněží
	2 řeholní bratři
	—
celkem	4

Z nich jeden bude odeslán do Pezinku a tři do Jasova.

Řeholníci bydlí v tzv. zámečku, který je ze dvou třetin zabrán pro účely ČSM a po uprázdnění celé budovy bude zabrán ČSM.

Zmocněncem pro sepsání inventáře řehole bude Karol Olšavský, církevní referent ONV Šafárikovo.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Bratislava:

Jezuitský klášter je v Kostolné ul. č. 1. Představeným kláštera je Jozef Daniš. Spolu s řeholníkem Paniakem a řeholníkem Jánem Srnem budou odesláni do kárného kláštera v Pezinku.

Obyvatelé:	16 páterů
	1 řeholní bratr - fráter
	—
celkem	17

Z nich tři, jak je již výše uvedeno, budou odesláni do Pezinku. Ostatních čtrnáct bude odesláno do Jasova.

Kromě těchto jsou v klášteře ubytováni dva civilní zaměstnanci, kteří také opustí klášter a budou přeřazeni do výroby.

Řeholníci konali pobožnosti ve svém kostele, který je spojen s klášterem. Je to jeden z nejvýznamnějších a nejvíce navštěvovaných kostelů v Bratislavě. Pravidelné pobožnosti v kostele zajistí dr. Škoda, gen. taj. KA, a dr. Strehár, farář z Košút, okres Galanta. Tomu bude přidělen jako kaplan páter Onody z Filákova.

Řeholníci náboženství nevyučovali.

V uprázdněném klášteře bude zmocněncem Imrich Michalovič, církevní tajemník ONV Prievidza.

Budova kláštera bude použita k bytovým účelům zaměstnanců SÚVC. Případně sem bude přemístěna jiná řehole z Bratislavy.

Leles, okres Kráľovský Chlmec:

Premonstrátský klášter - správcem je Mikuláš Mikolajčík.

Obyvatelé: 2 choromyslní premonstráti (budou odesláni do ústavu choromyslných v Košicích)

1 správce, Mikolajčík, který bude odeslán do Jasova.

Řeholníci náboženství nevyučovali a pobožnosti nevykonávali.

Farní kostel po duchovní stránce spravovali premonstráti z Jasova, hlavně páter Tóth Eugen, který je pokrokový, takže pobožnosti bude vykonávat i dále. (Přestěhuje se z Jasova na tamější faru.)

V uprázdněné budově bude funkci zmocněnce vykonávat Alojz Petrovský, církevní referent ONV Vranov.

V budově bude umístěna škola a budou v ní ubytováni zemědělství dělníci, kteří pracují na státním statku.

Poznámky:

Z centralizačního kláštera v Jasově bude nutno uvolnit pátera Eugena Tótha z Jasova, aby se mohl přestěhovat do Lelese, okres Kráľ. Chlmec, kde bude konat pobožnosti.

Ve Velkých Kapušanech, kraj Prešov, je na farním úřadě ubytován kanovník Vojtech B[ro]dely, který vykonává veřejnou duchovní činnost, vyučuje náboženství na střední a národní škole. Dostává plat a složil slib. Je členem SP SSSR, podepsal zdravici, odebírá Pravdu a stýká se s členy KSS. Po stránce státní bezpečnosti nebylo proti němu nic zjištěno. Doporučuje se ponechat na faře.

Rekapitulace: do Jasova celkem 146 osob
do Pezinku celkem 13 osob.

Jezuité - Trnava

Seznam bohoslovců:

1. Bohm Jozef	1922	10. Hnilica Pavol	1921
2. Dubovský Peter	1921	11. Homoláč Rudolf	1922
3. Jedlička Frant.	1922	12. Horský Pavol	1924
4. Kovár Bohumil	1921	13. Korec Ján	1924
5. Nevtipil Ján	1921	14. Krapka Emil	1925
6. Pekař Alojz	1923	15. Lipták Štefan	1925
7. Porubčan Jozef	1925	16. Pospíšil Ján	1920
8. Fábik Klement	1922	17. Šatura Alojz	1925
9. Martinovský Benjamin	1921	18. Hajnala Štefan	1920
		19. Volek Alojz	1923

Seznam noviců:

1. Jozef Vadovič	1922
2. Lapuník Štefan	1922

Jezuité - Ružomberok

Seznam noviců:

1. Obecajčík Ján	1924	13. Alth František	1927
2. Petřík Vincent	1924	14. Slaný Július	1927
3. Lapšo Alexander	1926	15. Chmelík Vladimír	1930
4. Tvorek Ladislav	1929	16. Küchel Štefan	1930
5. Bicák Jozef	1930	17. Buchta Ján	1922
6. Mesaroš Stanislav	1930	18. Orendáč Ján	1924
7. Kupka Jozef	1927	19. Berko Michal	1929
8. Čaprnska Ján	1929	20. Takáč Ferdinand	1920
9. Ďurček Karol	1930	21. Matek Tomáš	1930
10. Jendželovský Ján	1931	22. Doman Ján	1930
11. Falatko Štefan	1929	23. Hvizdoš Ladislav	1930
12. Baša Pavol	1929	24. Bojsa Miloslav	1924
		25. Tóth Michal	1927

FRANTIŠKÁNI

Centralizační klášter S v. B e ě a d i k

V klášteře jsou t.č. ubytováni salesiáni, kteří budou centralizováni do Šaštína, okres Senica. Po jejich odchodu bude sem centralizována celá řehole řádu Sv. Františka.

S budovou kláštera je spojen kostel, v kterém po odchodu salesiánů bude bohoslužby vykonávat P. Václav Čermák z Nových Zámků.

Ubytovací možnosti: V tomto klášteře je možno normálně ubytovat 132 osob. Za předpokladu nouzového ubytování dá se v budově umístit asi 250 osob.

Budou sem centralizováni tito františkáni:

Bratislava, Františkánské nám.	13
Bratislava, Kalvária	3
Fiľakovo	0
Pruské	3
Okoličné	2
Kremnica	2
Trstená	5
Beckov	2
Košice, Prídavková ul.	4
Košice, ulica Milosrdenstva	4
Rožňava	1
Malacky	31
Bardejov	3
Hlohovec	11
Prešov	9
Nižná Šebastová	3
Nitra	10
Žilina	38
Nové Zámky	6
Trnava	27
Skalica	5
Báč	3
Celkem	185

Politickým vedoucím centralizačního klášteřa bude soudruh, který bude na tuto funkci určen po ukončení školy v Rusovcích. Jeho zástupcem bude Ján Kazík, církevní referent ONV Zlaté Moravce.

Hospodářským vedoucím bude Abel Potocký, Tekovská Breznica.

Centralizované řehole

Bratislava, Františkánské nám. č. 1.:

Představeným klášteřa je páter Pavel Vaňura, který bude přemístěn do kárného klášteřa v Pezinku.

Obsazení:	14 řeholníků
	2 bohoslovci
	1 teolog
celkem	14

Z toho jeden do Pezinku, zbývajících třináct bude odsunuto do Sv. Beňadiku. Řehole vykonává pobožnosti ve svém kostele na Františkánském náměstí. Je to jeden z nejvýznamnějších kostelů v Bratislavě. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí dr. Straka. Později tyto pobožnosti zajistí řím.kat. farář Gerguška ze Slov. Grobu nebo jeden z řeholníků z Kremnice, Antonín Habšuda, páter, kaplan ve Slov. Grobu (tam přidělený).

Řeholníci vyučují náboženství na I. národní škole v Bratislavě. Toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Ve veřejné duchovní správě působí jen kaplan Pavel Murgaš, který vykonává pobožnosti v kostele Sv. Martina.

Řehole dále spravuje faru a kostel v Petržalce, kde slouží mše P. Klaček, adjunkt, a v Petržalce, kde pobožnosti vykonává Kazimír Sinta. V případě, že jmenovaní budou na těchto farách ponecháni, je třeba je předvolat na SÚVC, bude nutno s nimi pohovořit a zajistit se před případným zneužitím těchto pobožností.

Zmocněncem ve vyprázdňené budově bude Michal Kováč, církevní referent ONV Hurbanovo. V budově bude umístěno Chránivé družstvo (sklad, kanceláře).

Poznámka:

V budově františkánů se zdržuje i provinciál Celestín Lopáček, kterého je třeba také odsunout do kárného kláštera v Pezinku.

Bratislava-Kalvária:

Na tamější faře působí tři františkáni. Správcem fary je Gandenec Novický. Všechny tři je třeba odsunout do Sv. Beňadiku.

Pobožnosti v kostele (nově vysvěcený) zajistí P. Klaček, který tam t.č. působí.

Budova po jejich odsunutí bude použita na bytové jednotky.

Zmocněncem bude Juraj Pančo, církevní referent ONV, Rimavská Sobota.

Fiľakovo, okres Lučenec:

Na řím.kat. farním úřadě jsou ubytováni tři řeholníci. Z těchto řeholníků bude P. Tarzic Pataky přemístěn do kárného kláštera v Pezinku. Páter Albert Onody bude přeložen na řím. kat. farní úřad do Košút, bude zařazen do veřejné duchovní správy jako kaplan. P. Peter Esterle zůstane na faře jako správce a bude též zařazen do veřejné duchovní správy.

Pruské, okres Iľava:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je Robert Oskar Rafflesberg, který spolu s řeholníkem Pavlem Fridrichem bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	2 páteři
	3 frátři
celkem	5

Z toho dva odsunout do Pezinku, zbývající tři do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

V budově kláštera bydlí též dva civilní zaměstnanci, kteří pracovali na klášterním hospodářství. Tito až na další rozhodnutí budou se starat o hospodářství (skot, drůbež atd.).

V obci jsou dva kostely, farní a řeholní. Ve farním kostele trvalé pobožnosti zajistí řím.kat. kaplan Benár, který je t.č. na farním úřadě v Pruském. Zplnomocnění k výkonu pobožností vydá jmenovanému představený kláštera Robert Rafflesberg.

Budova může být po adaptaci použita na školu.

Zmocněncem bude Michal Marcel, církevní referent ONV Iľava.

Okoličné, okr. Lipt. Mikuláš:

Kláster františkánů. Představeným je Cyril Štefan Loffay, který bude ponechán v Okoličném ve veřejné duchovní správě. Přestěhuje se na místní faru.

Obsazení:	2 páteři
	2 řeholní bratři
celkem	4

Z toho P. Cyril Štefan Loffay zůstane ve veřejné duchovní správě v Okoličném. P. Jozef Mátoška bude přeložen do Žiliny, zařazen do veřejné duchovní správy a bude ve františkánském kostele v Žilině vykonávat pobožnosti. Zbývající dva řeholní bratři budou odsunuti do Sv. Beňadiku.

Funkci zmocněnce bude v uprázdněné budově vykonávat Michal Švec, církevní referent ONV Liptovský Sv. Mikuláš.

V budově bude umístěna hospodářská škola.

Kremnica:

Na farním úřadě bydlí tři řeholní duchovní a dva řeholní bratři. Celkem je jich pět. Z toho dva řeholní bratři budou odsunuti do Sv. Beňadiku.

P. Jozef Chladecký bude zařazen do veřejné duchovní správy, přestěhuje se na místní faru a bude v klášterním kostele vykonávat pobožnosti. V případě nutnosti použijeme ho na vykonávání pobožností v jiném farním obvodu a pobožnosti v Kremnici bude vykonávat řím.kat. kaplan Antonín Aršin, který t.č. působí v Kremnici. P. Ľudovít Krajčovič bude zařazen do veřejné duchovní správy a

přidělen jako kaplan na farní úřad Bratislava-Dvorník k faráři Bachratému. P. Antonín Habšuda bude zařazen do veřejné duchovní správy a přidělen jako kaplan na farní úřad do Slovenského Grobu k faráři Greguškovi.

Poznámka:

Jmenovaní páteři podepsali zdravici s. Stalinovi, mají podle hlášení kladný postoj k našemu zřízení.

Trstená:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je páter František Farančík, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	3 páteři
	3 frátři
	—
celkem	6

Z toho bude odsunut do Pezinku jeden, zbývajících pět do Sv. Beňadiku. Mimo to v klášteře bydlí čtyři civilní zaměstnanci pracující na hospodářství. I tito musí opustit budovu kláštera a obstarávání hospodářství. Zmocněnec vyhledá pomocí ONV jiné vhodné osoby, které budou na hospodářství pracovat do dalšího rozhodnutí.

Řehole má kostel, který je značně navštěvovaný. Správu kostela natrvalo převezme P. František Staňák z Beckova, okres Nové Mesto nad Váhom. Jmenovaný se přestěhuje na místní farní úřad.

Řeholníci vyučovali náboženství na nižší střední škole v Trstené, to bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Václav Kyška, Trstená, a jeho zástupcem bude Martin Mura, Dolný Kubín.

V budově budou umístěny dětské jesle.

Beckov, okr. Nové Mest n. Váhom:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je P. Alexander Petrašovič, který bude zařazen do veřejné duchovní správy, přestěhuje se na místní faru a bude v řeholním kostele vykonávat pobožnosti.

Obsazení:	3 páteři
	2 frátři
	—
celkem	5

Z toho P. František Straňák bude zařazen do veřejné duchovní správy a přeložen na faru do Trstené, kde bude vykonávat pobožnosti v tamějším kostele. P. Ma-

cháček bude též zařazen do veřejné duchovní správy a přeložen na faru do Váhoviec, okres Sereď a bude spravovat tamější faru a bude vykonávat pobožnosti v kostele odsunutých salesiánů. P. Rafael Fridrich (který byl sem přeložen z Nových Zámků) bude také zařazen do duchovní správy a bude přidělen na farní úřad do Trnavy a bude vykonávat pobožnosti v jezuitském kostele na Štefánikově ulici. Dva frátrři budou odsunuti do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Mimo to v klášteře bydlí dvě civilní osoby používané na pomocné práce, které také opustí klášter a budou zařazeny do pracovního procesu.

Košice, Pridavková ul. č. 35:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je Gracian Gorný Stanislav (loajální), bude ponechán ve veřejné duchovní správě.

Obsazení:	4 páteři
	2 frátrři
celkem	6

Z toho jednoho ponechat ve veřejné duchovní správě a zbývající čtyři odsunout do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

V klášteře dále bydlí jeden civilní zaměstnanec, který se také musí vystěhovat.

Řeholníci vyučují na odborné a střední škole, toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Řeholníci vykonávají pobožnosti ve františkánském kostele. Tyto pobožnosti trvale zajistí P. Gracian Gorný Stanislav, který se z kláštera přestěhuje na místní faru. V případě potřeby bude mu při pobožnostech vypomáhat řím.kat. kaplan Ladislav Polák z Košic.

Zmocněncem ve vyprázdněné budově bude Ján Štefánik, církevní referent ONV Sečovce.

Budova bude použita na bytové jednotky.

Košice, ul. Milosrdenstva:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je Ladislav Finta, který bude přeložen do kárneho kláštera v Pezinku.

Obsazení:	6 řeholníků

Z toho jednoho odsunout do Pezinku (představený Finta). P. Augustína Poláka zařadit do veřejné duchovní správy, přemístit na jižní faru. Bude odbavovat pobožnosti v klášterním kostele a ve státní nemocnici. Zbývající čtyři řeholníci budou odsunuti do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Ferdinand Uliczay, církevní referent ONV, Gelnica.

Budova je vlastnictvím města. Budou v ní zařízeny byty.

Poznámka:

P. Augustín Polák je pokrokový a aktivně se zapojil do budovatelského úsilí.

Rožňava:

Klášter františkánů nalézá se na Masarykově nám. č. 24. Představeným je kvardián Mare[k Š]julen, který spolu s řeholníkem Ludovítem Szigetem bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	2 páteři
	1 fráter
celkem	3

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku (jako výše) a třetí do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Řehole má vlastní kostel, značně navštěvovaný. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí farář Matúš Longauer, prof. náboženství v Rožňavě. Zplnomocnění k výkonu pobožností pro jmenovaného je třeba vyžádat od představeného kláštera [Š]julena před jeho odsunem do Pezinku.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Ondrej Plávka, církevní referent Rožňava. V budově bude umístěna škola a nebo úřadovny ONV.

Malacky:

Klášter františkánů. Představeným kláštera je kvardián Bednár Oswald. Tento je činný ve veřejné duchovní správě.

Obsazení:	8 páterů
	6 fráterů
	18 kleriků
celkem	32

Z toho P. Bednára ponechat ve veřejné duchovní správě a přeložit na faru. Zbývajících 31 odsunout do Sv. Beňadiku.

Řeholníci konají pobožnosti v kostele v Malackách a v obci Kostoliště. Tyto pobožnosti bude vykonávat P. Bednár Oswald.

Řeholníci vyučují náboženství na střední a národní škole v Malackách. Toto vyučování bude zajištěno prostřednictvím příslušného školského referátu.

Řehole vlastní velké hospodářství, proto po jejich odsunutí musí se místní národní výbor postarat o lidi, kteří budou toto hospodářství až na další rozhodnutí opatrovat.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude František Hlavica, církevní referent ONV Malacky.

Budova se hodí na umístění hospodářské a nebo politické školy, popřípadě nemocnice.

Bardejov:

Klášter františkánů. Je umístěn na Františkánské ul. č. 5. Představeným kláštera je Martin Otáhal, který bude přemístěn do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	3 páteři
	1 fráter
	—
celkem	4

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku, zbývající tři budou soustředěni do Sv. Beňadiku.

Mimo to bydlí v klášteře jedna žena, která pracovala v hospodářství. Tato bude pracovat v hospodářství až do dalšího rozhodnutí, přibližně do té doby, dokud statek nepřevezmou státní statky nebo JRD.

Řehole má kostel, v kterém bude po jejich odsunutí vykonávat pobožnosti řím.kat. farář Gejza Žebrácky. Zplnomocnění na výkon těchto pobožností třeba pro jmenovaného vyžádat od představeného kláštera Martina Otáhala.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Zmocněncem budovy bude Jozef Popovec, církevní referent ONV Bardejov.

Budova se hodí na bytové jednotky.

Hlohovec:

Klášter františkánů je umístěn na Stalinově nám. Představeným kláštera je kvardián Vavrinec Füderi, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	2 páteři
	6 frátrů
	5 kleriků
	—
celkem	13

Z toho P. František Hrčka bude zařazen do veřejné duchovní správy, přestěhuje se na faru a bude vykonávat pobožnosti v klášterním kostele. P. Vavrinec Füderi bude internován v Pezinku. Zbývajících jedenáct bude soustředěno do Sv. Beňadiku.

Mimo to v klášteře bydlí jeden civilní zaměstnanec, který pracuje v hospodářství. Tento v hospodářství zůstane až do dalšího rozhodnutí, přibližně dotud, pokud hospodářství nepřevzme některý státní velkostatek.

Řeholníci vyučovali náboženství na národních školách v Hlohovci a v obci Sv. Peter. Toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem budovy kláštera bude Peter Opeta, církevní referent ONV Hlohovec. Budova kláštera se hodí na školu nebo pro bytové jednotky.

Prešov:

Kláster je umístěn na nám. Sv. Františka č. 1.

Obsazení:	5 páterů
	1 fráter
	3 studenti

celkem	12

Z toho představený Anton Baran, řeholník Matej Kolečák a Augustin Novický budou odsunuti do kárného kláštera v Pezinku. Zbývajících devět bude centralizováno do Sv. Beňadiku.

Mimo to v klášteře je ubytováno sedm řeholnic - studentky, které také musí opustit budovu a vrátit se do svých mateřských ústavů.

V klášteře dále bydlí dva civilní zaměstnanci, kteří opatrují hospodářství (dobytek). Tito až do dalšího rozhodnutí (přibližně jeden z nich) budou se starat o hospodářství.

Řehole má svůj kostel, v kterém po jejich odsunu zajistí pobožnosti řím.kat. farář Josef Mráz ze Solivaru. Zplnomocnění na výkon pobožnosti pro faráře Mráze třeba vyžádat od představeného kláštera Antona Barana (před jeho odsunutím do Pezinku).

Řeholníci vyučovali náboženství ve škole hluchoněmých.

Zmocněncem v budově bude Juraj Omárik, církevní referent ONV Sabinov.

Budova se hodí na školu, nemocnici, případně může se tam umístit ústav hluchoněmých z Jasova, pokud klášter v Jasově bude centralizačním klásterem jezuitů a premonstrátů a tento ústav je umístěn v klášterní budově.

Nižná Šebastová, okres Prešov:

Kláster františkánů. Představeným kláštera je Eduard Alfonz Nižňanský, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 páteři

Z toho jeden do Pezinku (jako výše) a další tři budou odsunuti do Sv. Beňadiku.

V klášterním kostele zajistí (excurrendo) pobožnosti řím.kat. kaplan Antonín Ko[c]ka ze Svinie. Zplnomocnění na výkon pobožnosti vydá jmenovanému představený kláštera Nižňanský.

Jeden z řeholníků vyučuje náboženství na národní škole, toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v budově bude Ján Novák, církevní referent ONV Prešov.

Budova může sloužit za kulturní dům (MNV podal žádost).

Nitra

Klášter františkánů. Je umístěn v Seminárské ulici č. 19. Představeným kláštera je Tibor Macejko, který spolu s řeholníkem Karolem Jakšičem bude odsunut do kárneho kláštera v Pezinku.

Obsazení: 12 řeholníků

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku (jako výše) a zbývajících deset soustředí se ve Sv. Beňadiku.

Mimo to v klášteře bydlí jedna civilní osoba, která tam vykonává pomocné práce. Tato musí také budovu opustit.

Pobožnosti v řeholním kostele bude trvale vykonávat P. Rudolf Mrva (františkán) z Nových Zámků. Zplnomocnění jmenovanému dá Tibor Macejko, představený kláštera. V případě nutnosti musí do příchodu P. Mrvy zvlášť rané pobožnosti vykonávat některý z místních duchovních. O tomto musí být vyrozuměni krajským kultovým referentem. Církevní pěťka musí se zvlášť zaobírat zajištěním konání pobožností, kdyby P. Mrva z Nových Zámků nemohl zvlášť rané pobožnosti zajistit. V tomto případě vykonáváním těchto pobožností musí být pověřen některý duchovní z Nitry nebo z blízkého okolí.

Řeholníci vykonávali pobožnosti též na Zoboru v obci Črenová. Tyto pobožnosti také zajistí P. Mrva z Nových Zámků.

Zmocněncem bude Jozef Petráš, církevní referent ONV Šurany.

Budova může sloužit pro školské účely.

Žilina:

Klášter františkánů je v Hurbanově ulici č. 18. Představeným kláštera je dr. Jozef Zúbek, který bude odsunut do kláštera v Pezinku.

Obsazení: 10 řeholníků kněží, páterů
29 řeholníků - studentů

celkem 39

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku (představený) a zbývajících třicet osm do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Řeholníci vykonávají pobožnosti v klášterním kostele, který je zvlášť mimořádně navštěvovaný. Je to nejvýznamnější kostel v Žilině. Jako správce bude sem trvale přidělen P. Jozef Mátoška z Okoličného, okr. Liptovský Sv. Mikuláš, který tu bude trvale vykonávat pobožnosti. Vypomáhat mu bude kaplan Augustin Ferko z Žiliny. Zplnomocnění na výkon bohoslužeb třeba pro jmenovaného vyžádat od představeného kláštera dr. Zúbka (před jeho odsunutím do Pezinku). Zmocněncem v klášteře bude Adolf Zvyrtek, církevní referent ONV Čadca, který však bude podřízen Jurajovi Michalcovi, církevnímu referentu ONV v Žilině.

Poznámka:

Církevní pětku při KNV musí zvlášť pečlivě projednat případ konání bohoslužeb ve františkánském kostele, protože tento byl nadprůměrně navštěvovaný a jsou v něm asi osmkrát denně konány bohoslužby.

Nové Zámky

Klášteř františkánů. Je umístěn na Kostolné ul. č. 1. Představeným kláštera je Juraj Lipták, který bude přeložen do kárneho kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 páteři
	3 frátři
	3 řeholní bratři

celkem	10

Z toho představený Lipták bude odsunut do Pezinku, P. Václav Čermák bude přeřazen do veřejné duchovní správy, přeložen do Sv. Beňadiku a tam bude vykonávat pobožnosti v tamějším kostele. P. Rudolf Mrva bude též přeřazen do veřejné duchovní správy, přeložen do Nitry, kde bude ve františkánském kostele vykonávat pobožnosti. Ubytuje se na tamnější faře. P. Rafael Fridrich byl mezitím přeložen do kláštera v Beckově, okres Nové Mesto nad Váhom. Bude však též přeřazen do veřejné duchovní správy a přeložen do Trnavy. Zbývajících šest bude soustředěno do Sv. Beňadiku.

V řeholním kostele, který bývá značně navštěvovaný, zajistí trvalé pobožnosti řím.kat. kaplan Jozef Bartoš z Nových Zámek.

Zplnomocnění na výkon pobožností pro jmenovaného třeba vyžádat od představeného kláštera Liptáka (před jeho odsunem do Pezinku).

Zmocněncem v budově kláštera bude František Gáher, církevní referent při ONV Nové Zámky.

Budova kláštera může sloužit jako internát pro učně národního podniku Obuva.

Trnava

Klášter františkánů. Je umístěn ve Františkánské ulici č. 30. Představeným kláštera je František Tomašovič, který spolu s řeholníkem Petrem Povrazníkem bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	7 páterů
	14 fráterů
	11 kleriků
	—
celkem	29

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku (jako výše). Zbývajících dvacet sedm do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Mimo to bydlí v klášteře dva civilní zaměstnanci, kteří musí také budovu opustit a budou úřadem práce zařazeni do zaměstnání.

Řeholníci vykonávají pobožnosti ve svém kostele, který je velmi navštěvovaný. Je to nejvýznamnější kostel v Trnavě. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí řím.kat. farář Gajdošík ze Spolku sv. Vojtecha. Zplnomocnění pro jmenovaného vydá František Tomašovič, představený kláštera.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Pavel Miček, církevní referent ONV Trnava. O budovu se uchází ONV (byty).

Poznámka:

Církevní pětko při KNV se musí zvlášť pečlivě postarat o zajištění pobožností ve františkánském kostele a bude muset určit některého pokrokovějšího duchovního na výpomoc faráři Gajdošíkovi.

Skalica

Klášter františkánů. Je umístěn ve Františkánské ul. č. 1. Představeným kláštera je Inocent Mazán, který bude odsunut do kárného kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 páteři
	3 frátři
	—
celkem	7

Z toho jeden do Pezinku (představený). P. Anton Čapkovič bude zařazen do veřejné duchovní správy a přeložen na místní faru. Bude vykonávat pobožnosti ve františkánském kostele. Zbývajících pět bude odsunuto do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Mimo to bydlí v klášteře jeden civilní zaměstnanec, který tam pracuje v hospodářství. Tento zůstane v hospodářství až do dalšího rozhodnutí, tedy až do doby, než hospodářství převezme JRD nebo státní statek.

Řeholníci vyučovali náboženství na střední škole ve Skalici. Toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v budově kláštera bude Pavel Petrovič, církevní referent při ONV Skalica.

Budova se hodí na umístění dětské školky.

Poznámka:

Při realizaci dbát na to, aby i Anton Čapkovič, který zůstává ve Skalici na zajištění pobožností, se z kláštera vystěhoval na místní faru.

Báč – Sv. Anton, okres Šamorín:

Klášter františkánů. Představený kláštera František Bohniak bude odsunut do kárného tábora v Pezinku.

Obsazení: 3 páteři

 1 fráter

celkem

—
4

Z toho jeden do kláštera v Pezinku (představený). Zbývající tři do centralizačního kláštera ve Sv. Beňadiku.

Pobožnosti v kostele zajistí místní kaplan Metod Ludský. Zplnomocnění k výkonu bohoslužeb obdrží od představeného kláštera Františka Bohniaka (vyžádat před odsunem do Pezinku).

Řeholníci vyučují na národní škole v Báči, Hronovcích a v Trnávce. Toto bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Frant. Gabuš, církv. referent ONV Šamorín. Budova se hodí na školu.

Poznámka:

Jeden z výše uvedených řeholníků je nemocen na TBC, snad by byl potřeba převoz do státní anebo vězeňské nemocnice, další z řeholníků je starý penzista.

Arcibiskupský Lel, okres Komárno:

Na tamnější faře vykonává veřejnou duchovní činnost farář Ladislav Poláček (františkán). Dostává plat, složil slib, po stránce státně bezpečnostní nebylo proti němu dosud nic zjištěno. Navrhuje se ponechat jej na faře i nadále. Především však musí s ním kultový referent KNV promluvit a zajistit se před případným zneužitím pobožností.

TĚŠITELÉ, REDEMPTORISTI, BASILIÁNI

Centralizační klášter P o d o l i n e c, okres Stará Ľubovňa

V Podolinci, okres Stará Ľubovňa, kraj Prešov, nachází se klášter redemptoristů, do kterého budou soustředěni těšitelé, redemptoristi a basiliáni z celého Slovenska. Představeným tohoto kláštera je páter Augustin Krajčík, silně reakční, který bude odsunut do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení: 2 duchovní
 4 fráčeři
 1 představený
 5 řeholnic

Z toho pět řeholnic třeba odsunout do kláštera sester ve Stropkově. Jednoho představeného, jak je shora uvedeno, do Pezinku. Dva duchovní a čtyři fráčeři, tedy dohromady šest, zůstávají v klášteře.

Řád má kostel, který je značně navštěvovaný. Často pobožnosti v tomto kostele vykonává i místní farář Vavrinec Tököli, kterému je třeba konání bohoslužeb zamezit, protože je s řeholníky v přátelském poměru a jeho postoj k nynějšímu zřízení je záporný.

Řehole (řád) veřejnou duchovní činnost nekoná. Pobožnosti v tomto kostele zajistí řím.kat. farář František Iranyi z Lomničky (41,5 km vzdálená). Zplnomocnění jmenovanému vydá představený kláštera Augustín Krajčík. Toto třeba od něho vyžádat před jeho odsunem.

V celé budově je 75 místností. Z toho 14 místností je používáno střední školou, která má k tomu výměr od MŠVU. V ostatních 61 místnostech možno normálně ubytovat 320 osob, při nouzovém ubytování je možnost ubytovat asi 600 osob.

Sem budou přesunuty tyto řády:

redemptoristi:	Michalovce	21
	Stropkov	3
	Sabinov	2
	Kostolná	7
	Staré Hory	3
	Bratislava	5
basiliáni:	Trebišov	5
	Medzilaborce	2
těšitelé:	Borinka	5
	Zlaté Moravce	16
	Bratislava	7
	Marianka	8
	Levice	26
celkem		110 osob

V klášteře v Podolinci zůstane k centralizaci 6 řeholníků, takže po centralizaci tam bude celkem 116 řeholníků.

Politickým vedoucím bude soudruh, který bude vybrán ze školy v Rusovcích. Jeho zástupcem bude Štefan Kunderát, církevní referent ONV Stará Ľubovňa. Hospodářským vedoucím bude Štefan Martinus z Chrámového družstva Bratislava.

Školu, která je nyní v klášteře, třeba soustředit do jednoho křídla budovy a tímto zamezit případný styk žáků s řeholníky.

Centralizované řády

Michalovce:

Klášteř redemptoristů se nachází v Masarykově ulici č. 1331. Představeným kláštera je Michal Tkáčik, který spolu se svým zástupcem Jánem Zakopalem a řeholníkem Jozefem Faitlem budou odsunuti do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	10 duchovních
	5 fráterů
	2 bohoslovci
	7 noviců

celkem	24

Z toho tři, jak je shora uvedeno, budou odsunuti do Pezinku a zbývající dvacet jeden do Podolince.

Řád má též kostel, který je spojen s budovou kláštera. V tomto se konají řec.kat. pobožnosti. Trvalé pobožnosti v tomto kostele zajistí řec.kat. farář Anton Havrila z Michalovců. Zplnomocnění jmenovanému vydá představený kláštera Michal Tkáčik nebo jeho zástupce Zakopal. Toto však musí být od nich vyžádáno před odsunem do Pezinku.

Řeholníci náboženství nevyučovali.

V uprázdněném kostele bude funkci zmocněnce vykonávat Jozef Fedor, církevní referent ONV Humenné.

Budova bude použita pro školy.

Stropkov:

Klášteř redemptoristů se nalézá v Stalinově ulici č. 39. Představený kláštera Bohumil Čelustka bude odsunut do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	1 duchovní
	1 fráter
	2 bohoslovci

celkem	4

Z toho jeden, jak je shora uvedeno, bude odsunut do Pezinku, zbývající tři do Podolince.

Pobožnosti v řeholním kostele zajistí řec.kat. farář Mikuláš Maďar z Vyšných Olšán. Vzdálenost 12 km, autobusové spojení. Zplnomocnění jmenovanému vydá představený kláštera Čelustka, které jest třeba od něho vyžádat před odsunem do Pezinku.

Členové řádu vyučovali na gymnáziu ve Stropkově náboženství, což bude zajištěno příslušným školským referátem.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Andrej Korba, církevní referent ONV Stropkov.

Budova bude použita pro bytové účely.

Sabinov:

Klášter (pracoviště) redemptoristů. Představený kláštera Ján Ďurkan, řec.kat. kaplan, spolu s členem řádu Leopoldem Kozelským budou soustředěni do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	3 duchovní
	1 fráter
	—
celkem	4

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku a zbývající dva do Podolince.

Náboženství vyučují v obci Jakubovany, v Drienici a Sabinově. Vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Řád má kostel, v kterém zajistí pobožnost řec.kat. farář Josef Malčan z Kyjova. Zplnomocnění k výkonu pobožností vydá pro jmenovaného Ján Ďurkan. Je třeba toto vyžádat před jeho odchodem do Pezinku.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Ján Vokál, církevní referent ONV Snina. Budova bude použita na mateřskou školu, případně na rodinné byty.

Kostolná, okres Trenčín:

Klášter redemptoristů. Představený kláštera Jozef Novák bude odsunut do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 duchovní
	4 fráteri
	—
celkem	8

Z toho 7 do Podolince a jeden do Pezinku.

Řeholníci vykonávají pobožnosti ve filiálním kostele, který patří k farnosti Drietoma. Po odsunu bude tyto bohoslužby vykonávat řím.kat. kaplan Michalička

z Drietomy. Z řeholníků zdají se být loajální František Lesák, Ľudovít Michalovič a Rudolf Lehotský. Z těchto někteří mohou vypomáhat při bohoslužbách v Podolinci.

Řeholníci náboženství nevyučují.

V uvolněném klášteře bude funkci zmocněnce vykonávat František Halúska, církevní referent ONV Trenčín.

Budova bude použita pro účely pověřenectva sociální péče (dětský domov).

Staré hory, okres Banská Bystrica:

Kláster redemptoristů. Představený kláštera superior Peter Koukol spolu s členem řádu Františkem Fialou budou odsunuti do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 páteři (duchovní)
	1 fráter
celkem	5

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku a zbývající tři do Podolince.

V klášteře je dále ubytována jedna kuchařka, která taktéž opustí budovu a bude zařazena cestou příslušného úřadu práce do zaměstnání.

Řeholníci vyučovali náboženství v národní škole ve Starých horách. Vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Řeholníci spravují tamější faru a vykonávají pobožnosti ve farním kostele.

Protože Staré Hory jsou známým poutním místem, je třeba v církevní pětce na KNV v B. Bystrici pečlivě projednat otázku konání bohoslužeb. V úvahu přichází řím.kat. farář Plško z obce Špania Dolina, který však každodenní bohoslužby nebude moci vykonávat. Řeholníci vlastní osobní auto, na tomto může jmenovaný farář dojíždět k vykonávání pobožností. Zplnomocnění k vykonávání bohoslužeb je třeba vyžádat od představeného kláštera Petra Koukola.

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude Jozef Rebek, církevní referent ONV Zvolen.

Budovy může být použito jako rekreačního střediska pro děti.

Bratislava:

Kláster redemptoristů je umístěn v Puškinově ulici č. 4. Představený kláštera Štefan Michalovič spolu s představeným řádu pro celé Slovensko Jozefem Chochulou budou odsunuti do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 duchovní
	2 fráteři
	1 bohoslovec
celkem	7

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku, zbývajících pět do Podolince. Řád má kapličku, kterou navštěvuje průměrně asi 200 osob. Bohoslužby (jen v neděli) zajistí řím.kat. farář Zemany ze Zohora. Zplnomocnění k výkonu [si vyžádat] od představeného kláštera Štefana Michaloviče.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Štefan Gešnábel, církevní referent ONV Bánovce nad Bebravou. Budova bude použita pro bytové účely.

Trebišov:

Basiliánský klášter se nachází v Stalinově ul. č. 1145. Představený kláštera Olejár Gabriel Polykarp a řeholník Ján Marian Sučko budou odsunuti do inter-náčního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	4 fráčeři
	3 duchovní

celkem	7

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku, zbývajících pět bude centralizováno v Podolinci.

Řeholníci konají pobožnosti v kapličce, která je denně navštěvována věřícími. Trvalé pobožnosti zajistí řec.kat. katecheta Juraj Kotca z Trebišova. Zplnomocnění jmenovanému vydá představený kláštera Gabriel Olejár Polykarp, které je třeba od jmenovaného vyžádat před jeho odsunem do Pezinku.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Jozef Onder, církevní referent ONV Trebišov.

V budově bude umístěn okresní soud.

Medzilaborce:

Klášter není. Na řec.kat. faře jsou tři řeholní duchovní. Z těchto řec.kat. farář Kuznjak zůstane k vykonávání pobožností. Zbývajících dva budou odsunuti do Podolince. Případně projednat v církevní »5«, zda na zajištění pobožností je možno ponechat faráře Kuznjaka, v opačném případě navrhnout jiného duchovního.

Borinka, okres Bratislava:

Klášter těšitelů. Představeným kláštera je Ján Stanislav Ondruška (podepsal zdravici).

Obsazení:	2 duchovní
	1 řeholník (kuchař)
	2 řeholní bratři
	1 žák (civil), navštěvuje národní školu
	—
celkem	6

Z toho pět bude odsunuto do Podolince, žáka poslat k rodičům, případně přemístit do nejbližšího sirotčince. Ze shora uvedeného počtu řeholníků na odsun je jeden kněz, a to Emil Polakovič, t.č. na léčení v Tatrách.

Řád vykonává veřejnou duchovní činnost, administruje faru v Borince. Bohoslužby v tamějším kostele zajistí řím.kat. kaplan Písečný z Borinky. Jmenovaný převezme i vedení fary.

Řeholníci vyučovali náboženství na národní škole - bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude Frant. Kubrický, církevní referent ONV Bratislava-okolí. Tento se musí postarat o osobu, která bude opatrovat dobytek a drůbež nacházející se v hospodářství kláštera až do doby, kdy toto převezme některý státní statek nebo JRD.

Budova bude použita pro bytové účely.

Zlaté Moravce:

Klášter těšitelů nachází se na Hviezdoslavově ul. č. 59. Představený kláštera Koloman Ondrejka bude odsunut do internačního kláštera v Pezinku.

Obsazení:	13 noviců
	1 fráter
	4 duchovní
	—
celkem	18

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku (představený), jeden, a to páter Alfonz Jozef Nikolenyi, se přestěhuje na místní faru a bude vykonávat pobožnosti v řeholním kostele, zbývajících šestnáct bude soustředěno do Podolince.

Tři civilní osoby, které t.č. v klášteře jsou, se též vystěhují a budou zařazeny cestou úřadu práce do zaměstnání.

Řád má svůj kostel, který je průměrně navštěvován. Trvalé pobožnosti zajistí páter Alfonz Nikolenyi. Případně projednat v církevní pětce, zda na výkon pobožností není třeba na faře ponechat i řeholníka Max. Kohúta.

Řeholníci vyučovali náboženství na učňovské škole ve Zlatých Moravcích, na

národní škole v obci Sv. Martin, v Choči, Chizerovcích, v Prílepech, Černých Klečanech a v ústavu hluchých v Olíchově. Toto vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Ľudovít Čeley, církevní referent ONV Komárno.

Budova bude dána k dispozici pověřenectvu zdravotnictví (dětská nemocnice). Kromě toho řád vlastní obytné domy sousedící se státní nemocnicí. Pověřenectvo zdravotnictví tyto odkupuje.

Poznámka:

Našemu zřízení jsou nakloněni tito řeholníci: páter Alfonz Nikolenyi (bydlí na faře), Ignác Gregor a Max. Kohút.

Bratislava:

Klášteř těšitelů se nachází na Malinovského ulici č. 67. Představeným je Jozef Mišík, který bude odsunut do internačního klášteřa v Pezinku.

Obsazení:	2 řeholní duchovní
	1 bohoslovec
	4 klerikové
	1 fráter
	2 studenti

celkem	10

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku (představený) a zbývajících sedm do Podolince. Dva studenti budou posláni k rodičům.

Jedna uklízečka, civilní osoba, která bydlí v klášteře, bude přemístěna do některého starobince.

Řeholníci vykonávají bohoslužby jen v provizorní kapliče, která je věřícími málo navštěvovaná. Náhradní pobožnosti není třeba zajišťovat. V případě že ano, projednat v církevní pětce, kdo tyto pobožnosti zajistí.

Řeholníci náboženství nevyučují.

Zmocněncem v uprázdněné budově bude Ľudovít Zimmermann, církevní referent ONV Štúrovo.

Budovy bude použito pro bytové účely.

Marianka, okres Bratislava:

Kláster těšitelů. Představený Tomáš Iva[n] bude odsunut do internačního klášteřa v Pezinku.

Obsazení:	4 kněží
	5 řeholních bratrů (fráteři)
	—
celkem	9

Z toho jeden bude odsunut do Pezinku, zbývajících osm do Podolince.

V budově jsou tři osoby civilní, které se vystěhují.

Řeholníci spravují tamější faru a vykonávají pobožnosti ve farním kostele.

Tyto zajistí řím.kat. farář Kurucár, který se přestěhuje na faru.

Řeholníci vyučují náboženství na národní škole. Vyučování bude zajištěno cestou příslušného školského referátu.

Zmocněncem v uprázdněném klášteře bude Vít Kukunberg, církevní referent ONV Pezinok. Protože řád má i hospodářství, musí se zmocněnec postarat, aby toto bylo převzato JRD, případně některým ze státních statků.

Budova se hodí pro umístění hospodářské školy.

Poznámka:

Církevní pěťka při KNV projedná, zda kaplan Kurucár vzhledem ke známému poutnímu místu zajistí v Mariance trvalé pobožnosti.

Levice

Kláster těšitelů se nachází v Masarykově ul. č. 19. Představený klášteřa Jakub Petřík a páter Viktor Kurucár budou přemístěni do internačního klášteřa v Pezinku.

Obsazení:	4 páteři
	2 fráteři
	15 kleriků
	7 noviců
	—
celkem	28

Z toho dva budou odsunuti do Pezinku. Zbývajících 26 do Podolince.

V budově bydlí 6 civilních osob (dvě rodiny). Tyto se také vystěhují z klášteřa a o jejich ubytování se postará příslušný MNV.

Řád má vlastní kostel, v kterém trvalé pobožnosti zajistí řím.kat. farář Jozef Blaho z Levic. Zplnomocnění k výkonu pobožností vydá jmenovanému představený klášteřa Jakub Petřík. Toto jest třeba od něho vyžádat před odsunem do Pezinku.

Řeholníci vykonávali pobožnosti v obci Podlužany, okres Levice. Tyto pobož-

z klášteera v B. Bystrici:	7. Ján Šmidt
	8. Dr. Jirovský
z klášteera ve Spiš. Nové Vsi:	9. Ján Koliby
z klášteera v Ivance pri Dunaji:	10. Jozef Čočka
z klášteera v Bratislavě:	11. Jozef Daniš
	12. P. Paniak
	13. Ján Srn
s a l e s i á n i	
z klášteera v Šaštíně:	14. Pavel Drgoň
	15. Ant. Mihalík
	16. Rud. Bu[t]áš
	17. Viktor Karlubík
	18. Lad. Staňo
z klášteera v Nitře:	19. Peter Rajtár
z klášteera v Hodech:	20. Ant. Macák
z klášteera v Trnavě-Kopánce:	21. Ján Hlubík
z klášteera ve Sv. Kríži n.H.	22. Fr. Valábek
	23. P. Horniak, prefekt
z klášteera v Topoľčanech:	24. Rud. Braništ
	25. Fr. Kollár
z klášteera v Bratislavě, Miletičova ul.	26. Ján Vizvári
	27. Jozef Bokor
	28. Jozef Šimončič
	29. Fr. Vizvári
z klášteera v Bratislavě-Trnávce:	30. Štefan Timko
f r a n t i š k á n i	
z klášteera v Bratislavě, Františkánské nám.:	31. Pavel Vaňura
z klášteera v Pruském:	32. Rob. Raffesberg
	33. Pavel Fridrich
z klášteera v Trstené:	34. Fr. F[a]rančík
z klášteera v Košicích, ul. Milosrdenstva:	35. Lad. Finta
z klášteera v Rožňavě:	36. Marek Čulen
	37. Ľudovít Szíge[t]
z klášteera v Bardejově:	38. Martin Otáhal
z klášteera v Hlohovci:	39. Vavrinec Füderi
z klášteera v Prešově:	40. Ant. Baran
	41. Matej Kol[e]ják
	42. Aug. Novický
z klášteera v Niž. Šebastové:	43. Ed. Nižň[an]ský
z klášteera v Nitře:	44. Tibor Macejko
	45. Karol Jakšič

z klášteŕa v Źilíně:	46. Dr. Jozef Zúbek
z klášteŕa v Nových Zámkách:	47. Juraj Lipták
z klášteŕa v Trnavě:	48. Fr. Tomáš[o]vič
	49. Peter Povrazník
z klášteŕa ve Skalici:	50. Inocen[t] Mazán
z klášteŕa v Báci:	51. Fr. B[oh]niak
z klášteŕa ve Fiľakovu:	52. Tarzic Pataky

r e d e m p t o r i s t é

z klášteŕa v Podolinci:	53. A[ug]. Krajčík
z klášteŕa v Michalovcích:	54. Michal Tkáčik
	55. Ján Zakopal
	56. Jozef F[a]itl
z klášteŕa v Stropkově:	57. Boh. Čel[us]tka
z klášteŕa v Sabinově:	58. Ján Źurkan
	59. Leopold Kozelský
z klášteŕa v Kostolné:	60. Jozef Novák
z klášteŕa ve Starých Horách:	61. Peter Koukol
	62. František Fiala
z klášteŕa v Bratislavě:	63. Štefan Michalovič
	64. Jozef Chochula

b a s i l i á n i :

z klášteŕa v Trebišově:	65. Gabr. Polykarp Olejár
	66. Ján Sučko

t ě š i t e l é :

z klášteŕa ve Zl. Moravcích:	67. Koloman Ondrejka
z klášteŕa v Bratislavě:	68. J[ozef] Mišík
z klášteŕa v Mariance:	69. Iva[n] Tomáš
z klášteŕa v Levici:	70. Jakub Petŕík
	71. Viktor Kurucár

SÚA, f. 100/24, sv. 49, a.j. 868, s. 293-361, stroj. prvopis.

1950, 12. duben, Praha. – Směrnice R. Slánského vedoucím tajemníkům krajských výborů KSČ k zahájení akce K.

Tajné

Vedoucímu tajemníku sekretariátu KV KSČ!

Po vydání nových církevních zákonů a odklonu velké části katolického duchovenstva od reakční činnosti hierarchie orientuje se nyní zrádná vysoká hierarchie na některé řády. Četné kláštery se stále více stávají středisky nebezpečné protistátní činnosti, odkud se organizuje špionáž a podzemní činnost, kde se shromažďují zbraně a připravují další provokace a útoky proti našemu státnímu zřízení. Nedávný proces se skupinou řádových představených jasně prokázal nejhorší zločiny některých řádů proti republice. Také na letošní léto připravují některé řády další provokace a výtržnosti. Abychom zamezili další protistátní činnosti, budou ze dne 13.4. na 14.4.1950 kláštery některých řádů vyklizeny a řeholníci soustředěni do několika klášterů.

Zásah bude proveden také v některých klášterech Vašeho kraje, jejichž jména Ti sdělí krajský velitel Státní bezpečnosti na schůzce, kterou ve večerních hodinách 13.4. t.r. svolá. Na schůzce odevzdá krajský velitel Státní bezpečnosti písemné informace a pokyny také církevnímu tajemníku KNV a shromážděným předsedům ONV z okresů, v nichž bude proveden zásah proti klášterům. Nato se rozjedou oddíly Bezpečnosti do vybraných klášterů, aby je vyklidily. Zároveň do klášterů dovezou a dosadí zmocněnce Státního úřadu pro věci církevní, kteří přijedou 13.4. t.r. večer do Vašeho kraje, a zmocněnce KNV, které připravil krajský církevní tajemník.

Je třeba počítat s tím, že někde se pokusí reakční živly klást odpor a využít dobu zásahu proti klášterům k pobuřování věřících. Doporučujeme proto, abys svolal ihned 13.4. t.r. v noci po schůzce s krajským velitelem Státní bezpečnosti a po odbavení zmocněnců SÚC a KNV k odjezdu do klášterů poradu s předsedou KNV a vedoucím tajemníkem církevního oddělení KNV, na níž projednáte, jak je třeba vysvětlit zásah věřícím poblíž vyklizených klášterů a znemožnit reakční štvání. Ježto je zásahem postižena pouze menší část klášterů, takže ve většině okresů nebudou o zásahu z přímé účasti vědět, neuveřejňujte jakékoliv zprávy o zásahu v tisku ani v rozhlasu. Připravte však nehluchou, ale účinnou vysvětlovací akci v okresech, kde budou některé kláštery vyklizeny, zejména v nejbližším okolí těchto klášterů.

Předsedové ONV budou informováni o těchto opatřeních od velitele Bezpečnosti. Doporučujeme, abyste ihned informovali okresní politické tajemníky a ještě během noci zajistili svolání porady, které se zúčastní: vedoucí tajemník okresního sekretariátu KSČ, předseda ONV, vedoucí tajemník ONV a okresní církevní tajemník. Na poradě bude učiněno opatření, aby ještě k ránu byli navštíveni předsedové MNV a předsedové strany v obcích, kde byly vyklizeny kláštery. Za tohoto předpokladu připravte další vysvětlovací kampaň. Do

slabších okresů nebo míst vyšlete ihned podle potřeby instruktory z kraje, posilte ihned přechodně ONV v nejvýznamnějších okresech, svolajte podle potřeby druhý den ráno porady na okresních sekretariátech strany, vyšlete případně ihned do citlivých obcí poslance a tajemníky stran NF, svolajte předsednictvo OAV NF v některých okresech apod.

Ve vysvětlovací akci je třeba objasnit věřícím, že zásah byl vynucen protistátní činností některých řádů, která byla jasně prokázána posledním procesem a přípravou dalších provokací a zločinů v některých klášterech. Řeholníkům nebude ublíženo a bude pro ně zajištěno slušné ubytování, stravování a veškerá péče. Pod dohledem budou však vychováváni tak, aby se zbavili pokud možno reakčních vlivů a osvojili si správný poměr k republice. Podle jejich chování bude jim později případně umožněno, aby se vrátili ke své kněžské činnosti. Řeholníci v klášterech, které nebyly postiženy zásahem, mají zachovat klid a věnovat se své běžné práci. Zásah proti některým řádům neomezuje ani v nejmenším náboženskou svobodu věřících, o kterou se nikdo nemusí bát. Naše republika dokazuje velikou materiální podporou duchovních i farností, že nechce a nebude omezovat a znemožňovat náboženský život věřícího lidu. Proti reakčním provokatérům, kteří by chtěli zásahu proti některým zločinným řádům užít k pobuřování, však tvrdě zakročíme.

Pokud je ve Vašem kraji centralizační klášter, do něhož budou řeholníci některých řádů soustředěni, poskytněte veškerou pomoc vedoucím kláštera jmenovaným SÚC, aby klášter byl rychle a dobře vybaven a mohl zahájit svoji činnost.

Zásahem proti některým reakčním řádům zasazujeme dosud nejtěžší ránu reakční katolické hierarchii a jejím imperialistickým dirigentům, likvidujeme mimořádně aktivní a nebezpečnou agenturu nepřítelů v naší zemi. Zásah podstatně přispěje ke zlomení vlivu imperialistických agentů v katolické církvi. Objasněte vhodně a účinně zásah věřícímu lidu a znemožněte pokusy reakce o štvání.

Se soudružským pozdravem
Slánský

V Praze 12. dubna 1950

SÚA, f. 100/2, sv. 51, a.j. 554, s. 44 - 45, cyklostylová kopie.

1950, 14.-15. duben, Praha. - Zprávy Státního úřadu pro věci církevní o průběhu akce K pro Kl. Gottwalda.

Z P R Á V A

o situaci v akci proti klášterům podle hlášení 14.4.50

I. ČESKÉ ZEMĚ

ÚNV Praha

S a l e s i á n i, Kobyličky: Při vyklizování chtěl vyskočit z okna řeholník Šánek, který byl zadržen a spoután. Zásah proběhl v naprostém klidu a nevzbudil pozornost okolního obyvatelstva. Včas nastoupili jmenovaní zmocněnci i kontrolní komise. V klášteře zůstalo asi 130 chovanců, jejichž stravování bude zajištěno. Prozatím bylo nalezeno přes 120 000 Kčs.

J e z u i t é, Praha, Ječná ul.: Vyklizení proběhlo hladce. Během prohlídky kláštera se pokusil zástupce provinciála zničit dopis, byl však přistižen a dopis mu byl odebrán. Ranní bohoslužby sloužil pater Konáš za normální účasti asi 200 lidí bez nějakého vzrušení věřících. Nastoupili oba zmocněnci a kontrolní komise. V klášteře byly dosud nalezeny tyto finanční prostředky:

2 682 000 Kčs na vázaných vkladech, 353 000 Kčs na volném vkladu, 74 000 Kčs na hotovosti. Dále bylo nalezeno 27 psacích stolů, 8 psacích strojů, 1 rozmnožovací přístroj, 1 fotoaparát a podezřelý balíček, který převzala StB. Byla dále nalezena sběrací listina pro sbírku, jejíž výsledek měl být dán na zakoupení vysílačky a dále dopis od neznámého pisatele, v němž je uvedeno, že vysílačku zakoupí Američané. V klášteře zůstal přestárlý řeholník Šimůnek.

T ě š i t e l é, Praha III: Zákrok proběhl klidně. Byl prohlédnut také dům Na Skalce, kde bylo nalezeno šest řeholníků. Nastoupili zmocněnci i kontrolní komise. V klášteře bylo nalezeno asi 50 000 Kčs.

R e d e m p t o r i s t é, Praha III: Řeholníci se pokusili při odchodu z kláštera pronést po kapsách asi 100 000 Kčs. Kolem kláštera je klid, zmocněnci i komise nastoupili. V klášteře zůstalo sedm civilních osob a nemocný řeholník Křivda, který byl přijat do nemocnice Milosrdných sester.

F r a n t i š k á n i, Praha II: Vyklizení proběhlo v klidu, chování řeholníků rezignované a ochotné. Chtěli s sebou odnést větší zásoby potravin. Kolem kláštera klid. Zmocněnci i komise nastoupili. Ráno sloužil mši pater Černocký. V klášteře zůstali dva nemocní kněží. 14.4. v 10,45 hod. přijel motorkou z Hostinného řeholník Štětina, který byl po příchodu do kláštera zajištěn bezpečnostními orgány. V klášteře byla převzata hotovost 100 000 Kčs, byly nalezeny značné zásoby potravin, zčásti zkažené.

P r e m o n s t r á t i, Strahov: Vyklizení proběhlo v klidu, kolem 24,00 hod. byl zadržen před klášterem vojín, který si zapisoval čísla vozů z akce. Kolem kláštera klid, ráno sloužil mši pater Volný. Zmocněnci i komise pracují. V klášteře zbyli tři středoškoláci, šestnáct školních dětí, dva dozorcí, jeden vrátný, tři penzionovaní kněží.

KNV Praha

S a l e s i á n i, Mníšek: Zásah proběhl klidně, nastoupili oba zmocněnci a ráno kontrolní komise. V klášteře zůstalo 40 chovanců ve stáří 15 - 28 let a jeden kuchař. V klášteře zásoby potravin (jedno zabité prase, 60 kg masa, 40 kg cukru atd.).

S a l e s i á n i, Vinoř: Průběh klidný, kolem kláštera klid. Pracují zmocněnci i komise.

T ě š i t e l é, Třeboradice: Průběh zásahu klidný, nastoupili zmocněnci i komise. V klášteře zůstala kuchařka Tupá Marie. Nepatrné zásoby a na hotovosti 13 000 Kčs.

R e d e m p t o r i s t é, Obořiště: Průběh zásahu klidný. Obyvatelstvo ještě dopoledne celkem nevědělo o zásahu. Nastoupili oba zmocněnci a komise. V klášteře zůstalo šest řeholnic a jeden civilní sluha. Normální zásoby. Vepři a kráva odevzdány JZD. V klášteře nalezeny podle sdělení církevního tajemníka zbraně, vysílačka a dva trestanecké oděvy.

R e d e m p t o r i s t é, Stará Boleslav: Průběh klidný, zmocněnci i komise pracují. V klášteře zůstali zahradník a uklízečka. Tři řeholnice byly odvezeny. Ranní bohoslužby sloužil P. Malý.

R e d e m p t o r i s t é, Svatá Hora: Průběh klidný. V klášteře zůstaly tři řeholnice. Byla zadržena posluhovačka, která chtěla vynést 8000 Kčs. Zmocněnci a komise pracují. V klášteře nalezeno množství potravin a 150 000 Kčs, vysílačka, letáky a revolver.

F r a n t i š k á n i, Hájek: Průběh klidný, kolem kláštera klid, zmocněnci i komise pracují. V klášteře zůstali tři nemocní řeholníci, kteří budou odvezeni, a pomocný dělník. V klášteře zásoby potravin a dobré vybavení kuchyně.

F r a n t i š k á n i, Hořovice: Průběh klidný. Komise i zmocněnci pracují. Ranní bohoslužby sloužil P. Srazil. V klášteře značné zásoby obilnin, větší množství uzeného masa, sádla a jiných potravin, domácí zvířectvo. Na hotovosti zajištěno 20 000 Kčs, na volném vkladu 99 000 Kčs.

F r a n t i š k á n i, Votice: Průběh klidný, nerušený. Zmocněnci i komise pracují. Všichni odvezeni, nezůstal nikdo. Ráno slouženy bohoslužby, kostelnická služba zajištěna. Normální vybavení a určité zásoby potravin.

F r a n t i š k á n i, Zásmyky: Průběh klidný. Místní obyvatelstvo celkem o zásahu nevědělo a staví se k němu pasivně. V klášteře zůstali tři civilní nájemníci. Vybavení kláštera a zásoby potravin skromné.

KNV Pardubice

S a l e s i á n i, Pardubice: Zásah proběhl úplně klidně. Ranní bohoslužby sloužil děkan Herman za normální účasti. Bohoslužby proběhly klidně, pouze někteří věřící plakali. Chovanci přijali věc klidně a ráno se polovina z nich nezúčastnila bohoslužeb. V okolí naprostý klid. V Pardubicích a na okrese se celkem o zásahu neví. Nastoupili dva zmocněnci a dopoledne kontrolní komise. V klášteře bylo 55 chovanců ve věku od 8 - 19 let. Vybavení a potraviny pro zabezpečení internátu dostatečné.

Poněvadž v Luži, okres Mýto administroval ilegálně Hasivý, salesián z Pardubic, byla v noci na faře provedena domovní prohlídka, při níž bylo zabaveno menší množství závadných tiskovin.

KNV Karlovy Vary

R e d e m p t o r i s t é, Karlovy Vary: Zásah proveden hladce. Okolí klidné. **R e d e m p t o r i s t é**, Planá u M. Lázní: Zásah proběhl v klidu. V klášteře zmocněnci i kontrolní komise. Všichni řeholníci odsunuti. O živý inventář postaráno. Dobře vybavená kuchyň pro 30 osob, značné zásoby nejrozličnějších potravin (máslo, cukr, mouka, kakao, vejce, konzervy, pivo atd.).

F r a n t i š k á n i, Cheb: Zásah proběhl v klidu. Zmocněnci i komise nastoupili. V klášteře 50 kompletně vybavených postelí, veliké množství kuchyňského zařízení, značné množství potravin.

F r a n t i š k á n i, Kadaň: Zásah proběhl v klidu. Zmocněnci i komise nastoupili. V klášteře zůstali omylem tři novicové, kteří chtěli dopoledne odejít k rodinám. Dali jsme pokyn, aby byli zadrženi a odvezeni do centralizačního kláštera. V klášteře je 30 lůžek, příbory, zásoby potravin.

P r e m o n s t r á t i, Teplá: Zásah proběhl hladce. Okolní obyvatelstvo klidné. Čtyři jeptišky odjely do kláštera v Mariánských Lázních. V klášteře zůstali dva přestárlí nemocní řeholníci a s nimi jeden ošetřovatel-fráter. V klášteře mnoho nejrozličnějšího nábytku, kamna, řada kuchyňských strojů, nádobí, značné zásoby různých potravin.

KNV Hradec Králové

J e z u i t é, Hradec Králové: Zásah proveden hladce, že nebyl ani upozorován okolním obyvatelstvem. Zmocněnci i komise pracují. Zůstává civilní zaměstnanec Šimko. Přiměřené zařízení ložnic a zásoby potravin.

F r a n t i š k á n i, Hostinné: Zásah proběhl v klidu. Zmocněnci i komise na místě. Zůstává varhaník. Do Broumova přemísťujeme 14 kompletních postelí. Jinak v klášteře skromné zařízení a zásoby potravin.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro redemptoristy, Králíky: Zásah zahájen později. Do rána přijelo 5 transportů. Dopoledne v Králíkách klid. Potřeba 100 lůžek a 300 pokrývek. Zajišťujeme dodávku.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r, Broumov: V klášteře předem zřízena ošetřovna Charity, zásah proběhl v klidu. Zmocněnci a kádry na místě. Internát studentů rozpuštěn a studenti (14) rozesláni na příslušné okresy. Chybí 40 lůžek, 50 slamníků a dva kotle na vaření. Dodávky zařizujeme.

KNV Liberec

T ě š i t e l é, Česká Kamenice: Průběh klidný a slušné chování řeholníků. Zmocněnci a komise na místě. Zajištěno na hotovosti 600 000 Kčs a zásoby potravin.

R e d e m p t o r i s t é, Filipov: Klidný průběh. Okolní obyvatelstvo bez zájmu.

F r a n t i š k á n i, Turnov: Vyklizení provedeno v klidu. Zmocněnci a tří-členná komise na místě. Značné zásoby potravin.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro františkány, Hejnice: Vyklizení proběhlo klidně. Všechny kádry nastoupily. Při vyklizování civilních osob nebylo potíží. Prvý transport přijel ve 3,00 hod. Do devíti hodin došlo 13 transportů, celkem 86 řeholníků. Řeholníci pracují v klášteře velmi ochotně. V 9,00 hod. nebyl ještě zásah veřejnosti znám. Klášter potřebuje 80 postelí, ložní prádlo, další vybavení pro kuchyni, zásoby potravin. Zařizujeme dodávku.

KNV Ústí nad Labem

S a l e s i á n i, Ústí-Trmice: Vyklizení proběhlo klidně. Zmocněnci a kontrolní komise nastoupili. V klášteře zůstalo asi 40 chlapců od 11 do 18 let.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro salesiány, Osek: Vyklizení proběhlo klidně. Zmocněnci a kontrolní komise pracují. Pro kuchyni je třeba kuchyňského nádobí. Zásoby potravin jsou dostatečné. Klášter chová 10 vepřů.

J e z u i t é, Děčín: Vyklizení proběhlo klidně. Zmocněnci a kontrolní komise na místě. 14.4. dopoledne převezeno z Bohosudova 100 studentů od 11 do 17 let. Nastoupil instruktor ministerstva školství s. Bednář, který zařizuje internát. Zásoby potravin dostatečné.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro jezuitu, Bohosudov: V ranních hodinách odjely řeholnice do kláštera v Teplicích. Přijela dvě nákladní auta ze SÚC. Asi do 9 hodin přijely transporty z Děčína, Hradce, Prahy a Opavy. Dopoledne odjeli studenti do Děčína. Řeholníci se chovají ochotně.

KNV Plzeň

T ě š i t e l é, Nepomuk: Akce proběhla hladce. Mezi obyvatelstvem klid. V klášteře větší zásoby mouky (4 q), domácí zvířectvo, 100 000 Kčs na hotovosti. Bohoslužby nerušeny.

R e d e m p t o r i s t é, Plzeň: Klidný průběh. Nastoupili zmocněnci a komise. Zůstal jeden civilista. Veliké zásoby mouky, vajec, 37 000 Kčs. V klášteře dále 15 učňů.

F r a n t i š k á n i, Plzeň: Klidný průběh. Zůstaly dvě civilní osoby, čtyři řeholnice přestěhovány, nevelké zásoby, 200 000 Kčs.

F r a n t i š k á n i, Tachov: Klidný průběh. Zůstaly tři ženy Němky, nevelké zásoby.

KNV České Budějovice

Akce proběhla ve všech sedmi kláštorech v klidu. V klášteře v Jindřichově Hradci bylo zatím nalezeno 130 000 Kčs.

KNV Brno

S a l e s i á n i, Brno-Žabovřesky: Vyklizení proběhlo klidně. Ráno slouženy dvě mše za sebou za určité nervozity věřících (30 a 50). Zachován klid.

Nastoupili zmocněnci i komise.

J e z u i t é, Brno: Průběh klidný. Obyvatelstvo nic neví. Nastoupili zmocněnci i komise. Zůstalo pouze pět jeptišek, které odvezeny do ženského kláštera. V internátu zůstalo asi 170 dětí. Stravování zajištěno. V internátě zmocněnec SÚC a MŠVU. Značné zásoby potravin. Hotovost kolem 65 000 Kčs.

R e d e m p t o r i s t é, Brno: Při zásahu čekal oddíl půl hodiny na vpuštění, potom zjištěny stopy ničení materiálu, nalezeny dva kufry písemného materiálu, šest krabic filmů a cyklostyl. Okolí nic nezpozorovalo. Zmocněnci i komise v činnosti. Na hotovosti 300 000 Kčs. Nábytek do třiceti místností. Kuchyně pro 50 osob. Veliké zásoby potravin (38 kusů uzeného masa, 55 kop vajec, množství konzerv atd.).

R e d e m p t o r i s t é, Čtyřicet Lánů: Vyklizení proběhlo klidně. Zmocněnci i komise nastoupili. V klášteře zůstali dva žáci, hospodyně a kuchař, ráno se mše nekonala, sešly se čtyři staré ženy. V klášteře postele pro 15 osob, skromné zásoby a vybavení. Na hotovosti 46 000 Kčs. U okolního obyvatelstva žádná odezva.

R e d e m p t o r i s t é, Tasovice: Zásah hladký. Komise a zmocněnci na místě. Nevelké zásoby potravin.

F r a n t i š k á n i, Moravská Třebová: Jeden řeholník vyskočil z okna a byl zadržen. Jinak klid. Zmocněnci a komise na místě. Skromné zařízení a zásoby potravin.

S a l v a t o r i á n i, Vranov: Zásah proběhl v klidu. Ráno slouženy dvě mše za účasti padesáti věřících. V okolí klid. Zmocněnci a komise nastoupili. Hotovost 180 000 Kčs. Ubytování asi pro 200 osob.

Kraj Olomouc

R e d e m p t o r i s t é, Červenka: Průběh akce hladký, nálada stísněná, bohoslužby konal P. dr. Nepustil. Nastoupili zmocněnci a kontrolní komise.

P r e m o n s t r á t i, Sv. Kopeček: Průběh akce hladký. Pozornost obyvatel nebyla vzbuzena. Ranní mši sloužil místní farář ve výslužbě, druhou P. Románek.

Kraj Ostrava

N ě m e č t í r y t í ř i, Opava: Akce proběhla hladce. Bez rozruchu obyvatelstva, ráno byly slouženy bohoslužby. Zmocněnci i komise nastoupili. V klášteře zůstali nájemníci, kostelník, varhaník a hospodyně. Nevelké zásoby potravin a vybavení.

R e d e m p t o r i s t é, Frýdek: Průběh hladký. Bohoslužby převzal P. Otevřel, ráno klid. Komise i zmocněnci na místě, značné ubytovací zařízení, velmi dobrá ošetrovna, plná dnes velmi vzácných léků, dosti velké zásoby.

R e d e m p t o r i s t é, Ostrava: Klidný průběh zásahu. Po šesté hodině se shromáždilo 40 žen před kostelem. Byly uspokojeny bohoslužbami, které sloužil P. Pavlus. Po mši chtěly ještě jednu, kterou kněz odmítl. Ženy se s tím spokojily. Větší návštěva je zdůvodněna tím, že je v místě trh.

T ě š i t e l é, Ostrava: Klidný průběh, ráno sloužil bohoslužby farář Blatný za účasti pěti osob. V klášteře zůstali dva studenti, kteří byli odpoledne převezeni do salesiánského internátu v Ostravě.

J e z u i t é, Opava: Zásah proběhl klidně. Po vyklizení ráno se vytvořilo před klášterem několik kroužků, když se mše nekonala, rozešly se za bohoslužbami jinam, rozruch nebyl. Zmocněnci i komise na místě. V klášteře zůstali jen dva štukatéři-laici, pracující na úpravě kostela. Skromné vybavení a zásoby.

S a l e s i á n i, Ostrava: Bohoslužby převzal P. Navrátil.

S a l e s i á n i, Hodoňovice: Po zásahu asi v 0,15 hod. se počaly k budově trousit ženy z Hodoňovic, které chtěly do kláštera, v 0,45 hod. se sešlo asi dvacet žen a dva muži. Po vysvětlení se asi v 1,00 hod. rozešli, ráno klid. Zmocněnci a komise na místě. V klášteře zůstává 24 chovanců v internátu. Velmi dobře vybavená ošetřovna, zásoby na 10 dní, částečně zkažené.

Kraj Gottwaldov

S a l e s i á n i, Fryšták: Zásah proběhl hladce. Ráno se sešlo před kostelem asi 20 osob, ale byly uklidněny příchodem duchovního, který odloužil mši. Zařízeno další sloužení mší. Zůstal jeden nemocný řeholník. Zmocněnci a komise pracují.

S a l e s i á n i, Ořechov: Zásah proběhl v klidu. Ráno byl v obci rozruch. Obyvatelé přebíhají od chalupy do chalupy. Situace se však během dne nepříostřila, naopak uklidnila zásluhou faráře Horáčka, který k lidem rozumně promluvil. Zmocněnci i komise pracují. V klášteře zůstalo 24 chovanců.

J e z u i t é, Velehrad: Akce proběhla hladce. V okolí klid, ráno sloužil mši P. Buchta. Zmocněnci i komise pracují. V klášteře zůstali pouze chovanci.

J e z u i t é, Hostýn: Průběh klidný. Poněkud stísněná nálada. Zmocněnci a komise pracují. Mezi obyvatelstvem klid.

F r a n t i š k á n i, Uherské Hradiště: Vyklizení provedeno spořádaně a nepozorovaně. Zmocněnci a komise pracují. Nalezeno na hotovosti 80 000 Kčs.

F r a n t i š k á n i, Kroměříž: Zásah proběhl v klidu. Obyvatelstvo celkem o zásahu nevědělo. Nálada klidná. Zmocněnci i komise pracují. Nalezeno téměř 300 000 Kčs na hotovosti.

Kraj Jihlava

P r e m o n s t r á t i, Nová říše: Průběh hladký. Reakce obyvatelstva zatím žádná. Ranní mše zatím nebyla. Koná se obvykle za nepatrné účasti (3-4 osoby). Zmocněnci i komise pracují. Zůstaly tři řeholnice, které budou přestěhovány do ženského kláštera, a domovník. Velmi značné zásoby potravin a 25 kompletních lůžek bude dopraveno do Želiva.

F r a n t i š k á n i, Dačice: Průběh hladký, obyvatelstvo přijalo zásah klidně. Zmocněnci a kontrolní komise pracují. Skromné zásoby a vybavení.

I n t e r n a č n í k l á š t e r v Želivu: V noci opustili klášter tři civilní obyvatelé (dva do hotelu, jeden k rodičům). K polednímu bylo v Želivu 30 řeholníků, kteří byli spokojeni se zacházením. Zatím ponechána stará kuchařka. Dobře vybavená kuchyně a dobré zásoby potravin. Chybí 30 postelí a nádobí. Zajišťujeme dodávky.

14. dubna 1950

II. SLOVENSKO

Kraj Nitra:

Akce proběhla hladce podle plánu. Jen ráno v Hlohovci bylo shromážděno asi 80 žen, které po vysvětlení stavu se rozešly. V klášteře františkánů v Hlohovci se našlo velké množství potravin a mnoho zbraní. V hodině zásahu byly v klášteře civilní osoby, které tam hrály s řeholníky hazardní hry. StB tyto osoby zadržela a vyslechla je.

V klášteře salesiánů v Nitře se našlo též množství potravin, rozmnožovací stroj a zbraně.

V klášteře františkánů v Nitře se našly v peci spálené spisy.

Ve všech klášterech probíhají prohlídky a soupisy. Bohoslužby ve vyklizených klášterech se zajišťují, až na jednotlivé výjimky byly i dnes ráno slouženy. Někteří duchovní odmítli vykonávat bohoslužby. Byla učiněna opatření, aby se dnes večer i v následující dny konaly všude mše a bohoslužby.

Kraj Banská Bystrica:

Akce byla provedena hladce a s úspěchem. Shromáždění lidí nebylo, jen ve Sv. Beňadiku ženy chodily po domech a v malých hloučkách zůstávaly na cestě a při tom hovořily: »Mladé nám berou a staré nám vozí.« Zásah byl politicky vysvětlen.

Ve Sv. Kríži se obyvatelstvo orgánům vyhýbá a straní se jakéhokoli rozhovoru o provedených opatřeních. Situace je klidná. Bohoslužby zajištěny. Na Starých Horách se provádí soupis. Našlo se kolem 500 000 Kčs v hotovosti a staré kovové mince, přibližně ve váze 1 q, 5 sudů vajec a jiné potraviny. Každý z řeholníků měl u sebe asi 50 000 Kčs.

Instruktaž byla všude provedena. V postižených obcích je poslanec Strany slobody Sotkovský.

Kraj Bratislava:

Akce proběhla hladce. V některých kostelech nebyly dnes slouženy mše, protože duchovní, s kterými se počítalo, nebyli přítomni anebo někteří odmítli. V době zásahu prohlédl s. Bortel některé kláštery v Bratislavě a zjistil, že v klášterech je množství zásob potravin. U jezuitů a františkánů byly na stole láhve šampaňského a v celách řeholníků mnoho vína a jiných nápojů. U salesiánů se našlo 600 000 Kčs v hotovosti a u těšitelů Božského slova vkladní knížka na

2 000 000 Kčs. V Trnavě františkáni a jezuité o akci věděli asi napřed, neboť před zásahem odvezli z Trnavy vlakem svoje zavazadla.

Kraj Žilina:

Akce proběhla hladce, pouze v Pruském se kolem 9 hod. ráno shromáždilo asi 400 žen. Po vysvětlení situace se rozešly. V obci je úplný klid. Do obce byli posláni poslanci. V Žilině okolo 8. hod. ranní asi 8 žen přišlo žádat o propuštění františkánů. Potom šly do kostela, kde se dlouho modlily a některé plakaly.

Kraj Košice:

Akce proběhla hladce. Jen v obci Spišský Štvrtok bylo shromážděno asi 200 žen a dětí. Ženy se domáhaly vstupu do kláštera a Bezpečnost musela použít slzotvorné bomby. Podle zprávy v 13 hod. v obci panuje klid. Předseda MNV hlásil na KNV, že je všechno v pořádku. Pobouření v obci vzniklo, když se obyvatelé dozvěděli, že řeholníci byli odvezeni.

Kraj Prešov:

Akce proběhla hladce. Podle dosavadních zpráv nebyly nikde rušivé momenty. Všude panuje klid.

Z P R Á V A

o situaci v akci proti klášterům podle hlášení do 12.00 hod. dne 15.4.1950

I. ČESKÉ ZEMĚ

ÚNV Praha

V okolí klášterů panuje klid. Inventury pokračují. Bohoslužby na neděli jsou zajištěny.

Zprávy z klášterů:

J e z u i t é, Praha, Ječná ul.: Farář Konáš konal během dne několik bohoslužeb a zpovídal věřící, obvyklá, poměrně značná návštěva kostela.

T ě š i t e l é, Praha III: Při prohlídce bylo zjištěno, že na půdě ve zdi, sousedící s vyslanectvím USA, je omítkou zamazaný otvor ve velikosti, co by prolezl dospělý člověk.

R e d e m p t o r i s t é, Praha III: V klášteře nalezeno 500 000 Kčs.

Františkáni, Praha II: Bohoslužby koná P. Černocký za normální účasti věřících.

P r e m o n s t r á t i, Strahov: Bohoslužby konal P. Volný za normální účasti a zájmu.

KNV Praha

Kolem všech klášterů klid. Inventura pokračuje. Bohoslužby na neděli zajištěny.

Zprávy z klášterů:

S a l e s i á n i, Mníšek: Zajištěno stravování a ubytování 40 chovanců.

S a l e s i á n i, Vinoř: Zajištěny bohoslužby na neděli.

KNV Pardubice

V okrese klid. Bohoslužby pokračují, inventura probíhá. Chovancům v saleziánském internátu v Pardubicích jsou promítány pokrokové filmy.

KNV Karlovy Vary

V okolí klášterů klid. V některých klášterních kostelech nebyly ještě v sobotu konány bohoslužby. V Kadani přišla na MNV deputace s dotazem, proč se neslouží mše. Na neděli bohoslužby zajištěny. Inventury probíhají. Z kláštera v Teplé převezeni dva nemocní řeholníci do ošetřovny v Broumově.

KNV Hradec Králové

Kolem všech klášterů naprostý klid. Bohoslužby v Hradci zajištěny. Inventury pokračují.

Zprávy z klášterů:

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro redemptoristy, Králíky: Stav řeholníků 225, dostatečný stav personálu. Nálada mezi řeholníky dobrá. Včera večer byl proveden nástup a přečteny instrukce a výklad k celé akci. Řeholníci přijali vše s klidem a ochotně vykonávají příkázané práce. Bohoslužby se slouží každý den ráno. Tři nemocní byli odvezeni do nemocnice. V klášteře potřeba dalších lůžek a ložního prádla. Kuchyně stačí vybavením, potřebují však nádobí. Vyvažování zajištěno. Jsou prováděny úpravné práce.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r Broumov: Stav řeholníků 96. Lékařská prohlídka provedena, nemocní - nikdo. Řeholníci se chovají klidně a slušně. P. Sommernitz převzal duchovní správu. Ubytovací podmínky dobré. Klášter potřebuje několik postelí a přístroje. Stravování zajištěno.

KNV Liberec

Kolem klášterů klid. Bohoslužby na neděli zajištěny. Inventury probíhají.

Zprávy z klášterů:

F r a n t i š k á n i, Turnov: Na volných vkladech a na hotovosti nalezeno 70 000 Kčs.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro františkány v Hejnici: Stav řeholníků 111. Večerní nástup se koná, chování řeholníků je uctivé a ochotně vykonávají veškeré příkazy. Bohoslužby se konají každý den ráno. Lékařská prohlídka provedena, tři staří řeholníci umístěni na ošetřovnu. Jsou nutné

určité adaptace v klášteře, je třeba 40 lůžek. Kuchyně dostatečně velká. V pátek večer několik hloučků před klášteřem diskutovalo o opatření, většina obyvatelstva v městě akci schvaluje.

KNV Ústí nad Labem

Kolem klášterů klid. Pracující lidé akci schvalují. Bohoslužby jsou zajišťovány. Inventury mimo centralizační kláštery pokračují.

Zprávy z klášterů:

S a l e s i á n i, Ústí-Trmice: Někteří z chovanců (55) odjeli na vlastní přání domů, takže jich v ústavě zůstalo 32. Zdravotní stav dobrý, v ústavě zmocněnec MŠVU, zásoby potravin, 3 vepři, drůbež.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro salesiány v Oseku: Celkový stav do pátku večer - 174. Chybělo ještě 25 řeholníků z Hodoňovic. Civilní obyvatelé vyklizeni kromě čtyř žen. Chování řeholníků je celkem dobré, uložené práce vykonávají, mají s sebou velké zásoby potravin a velké částky peněz, celkem cca 200 000 Kčs. Řeholníci z Fryštáku byli nejvýbojnější. Někteří řeholníci žádali, aby mohli chodit do veřejného kostela. Nebylo to povoleno, v neděli ráno bude sloužena mše v klášterní kapli. Nemocní - žádní. Potřeba většího počtu lůžek a kotlů pro kuchyni. Bude třeba určitých adaptací. Probíhá zařizování kláštera. Lékařská prohlídka provedena.

J e z u i t é, Děčín: Bylo zajištěno stravování a ubytování 91 chovanců přivezených z Bohosudova. Nálada chovanců klidná. Zajištěny 3 promítací přístroje, 3 cyklostyly a mapy. Obyvatelstvo města bez zájmu o to, co se děje v budově.

C e n t r a l i z a č n í k l á š t e r pro jezuitu v Bohosudově: Do 16 hodin 14.4. t.r. bylo svezeno 169 řeholníků, 25 řeholníků přijelo později. Při lékařské prohlídce zjištěn dobrý zdravotní stav, pouze jeden řeholník dán na ošetřovnu. Řeholníci se chovají klidně. Prvý den byly připraveny ubikace a slamníky. Stravování plně zajištěno. Úprava ubikací probíhá klidně.

KNV Plzeň

V okolí kláštera naprostý klid. Bohoslužby se všude konají a zajištěny i na další dny. Inventura probíhá.

Zprávy z klášterů:

F r a n t i š k á n i v Tachově: Inventura ukončena v sobotu.

KNV České Budějovice

V okolí klášterů klid. Bohoslužby na neděli zajištěny. Inventury probíhají.

Zprávy z klášterů:

R e d e m p t o r i s t é, České Budějovice: Na hotovosti zjištěno 400 000 Kčs.

KNV Brno

Kolem klášterů klid. Bohoslužby se většinou konaly již v sobotu, v ostatních kostelech zajištěny na neděli. Inventury všude probíhají.

Zprávy z klášterů:

J e z u i t é, Brno: Zajištěno stravování pro 170 chovanců, ČSM navazuje spolupráci s chovanci biskupského semináře.

R e d e m p t o r i s t é, Brno: V klášteře zůstal jeden nemocný řeholník.

R e d e m p t o r i s t é, Tasovice: Kuchařka a civilní zaměstnanec, kteří zůstali v klášteře, odjíždějí v neděli.

D o m i n i k á n i, Znojmo: Zajištěno stravování pro 10 dětí. V části kláštera zůstali civilní nájemníci.

KNV Olomouc

S a l e s i á n i, Přestavlky: Vyklizení proběhlo hladce. V pátek ráno se tvořily poblíž kláštera menší hloučky, které o věci diskutovaly. Po vysvětlení předsedy MNV a ONV nastal v obci úplný klid. Bohoslužby slouženy, inventura probíhá. Nalezeno velké množství čokoládových bonbonů v bonboniérách, takže je podezření, že to jsou vánoční příděly chovanců, které si řeholníci přivlastnili.

P r e m o n s t r á t i, Sv. Kopeček: Klid, bohoslužby koná P. Blatný, který potřebuje na výpomoc kaplany. Zůstalo šest civilních osob, inventura probíhá pomalu.

R e d e m p t o r i s t é v Července: Klid, bohoslužby zajištěny, inventura probíhá.

KNV Ostrava

Klid, bohoslužby zajišťovány, inventury probíhají.

Zprávy z klášterů:

S a l e s i á n i, Ostrava: V klášteře zůstalo 83 studentů, byli do něj přemístěni další studenti z ostatních vyklizených ostravských klášterů.

S a l e s i á n i, Hodoňovice: V noci z 13. na 14. t.m. došlo těsně po půlnoci k menšímu sročení 20 osob, které se brzy rozešly. Po 3,30 hod. došlo k dalšímu sročení 80 - 100 lidí, hlavně žen. Zásluhou předsedy ONV a tajemníka KSČ bylo docíleno, že se rozešly. Zůstalo pouze 5 žen. Jedna, která demonstraci organizovala, byla odvedena do kláštera, kde bylo zjištěno, že jde o členku strany. V klášteře jí ukázali plný stůl peněz a skladiště zkažených potravin, což způsobilo obrát. Nyní se účastní s předsedou ONV vysvětlovací kampaně proti klášterům.

KNV Gottwaldov

Všeobecně klid. Někde mezi bigotním obyvatelstvem roztrpčení a skrytá agitace proti zásahu. Strana organizuje v obcích kolem klášterů vysvětlovací kampaň. Bohoslužby zajištěny.

Zprávy z klášterů:

S a l e s i á n i, Fryšták: Po nevelkém shluku ráno přes den klid, rovněž v sobotu klid.

S a l e s i á n i, Ořechov: Roztrpčení mezi okolním obyvatelstvem, které bylo pod vlivem řeholníků.

J e z u i t é na Hostýně: Bohoslužby slouží P. Majar, který se dobře uvedl. Mezi věřícími roztrpčená nálada.

J e z u i t é, Velehrad: Bohoslužby slouží P. Buchta, který se dobře uvedl. Přímo ve Velehradě je naprostý klid, obyvatelstvo je lhostejné. Věřící v okolních obcích však zásah odsuzují. Vysvětlovací kampaň probíhá. Klid nebyl porušen.

F r a n t i š k á n i, Kroměříž: Bohoslužby v jednom z kostelů převzal probošt Kutal, který přijímá zásah klidně a současně se zavázal, že se vynasnaží, aby bohoslužby byly zajištěny v celé brněnské diecézi. Sekretariát strany dal chovance internátu odesílat domů, na pokyn SÚC bylo odesílání zastaveno.

KNV Jihlava

Kolem klášterů celkem klid. Někde byly rozšiřovány zprávy, že řeholníci byli odvezeni do koncentráku. Bohoslužby na neděli jsou zajištěny. Inventury probíhají.

II. SLOVENSKO

Po akci byla v pátek ráno situace na Slovensku klidná až na několik případů (4), uvedených v první zprávě. Během dne zůstalo obyvatelstvo celkem klidné, i když bylo znepokojeno zprávou o odvezení řeholníků. K uklidnění přispělo, že v mnoha případech byly již ráno zabezpečeny bohoslužby a že byla provedena vysvětlovací akce strany a Národní fronty. Pouze v několika případech došlo k nežádoucím jevům.

Ve všech klášterech probíhá inventura. V některých klášterech byly nalezeny větší částky peněz (několik set tisíc). Původní zprávy z Nitry, že se ve dvou klášterech našlo větší množství zbraní, byla přehnaná. Šlo o menší množství starých zbraní (2 pušky a revolver). V klášteře v Pezinku byl nalezen za zdí kláštera automat a pistole.

Kraj Bratislava

V dopoledních hodinách se shluklo v předměstí Bratislavy v Trnávce několik set lidí, převážně žen a dětí. Bylo to způsobeno okolností, že vybraný duchovní odmítl v uprázdněném kostele sloužit bohoslužby, takže se mše nekonala. K normálním návštěvníkům bohoslužeb připojily se reakční živly, které chtěly dav poštvat. Po ujištění, že druhý den ráno bohoslužby budou, lidé se rozešli. V Pezinku, kde je internační klášter, se shluklo odpoledne asi 600 lidí, hlavně žen a dětí, které se domáhaly přístupu do internačního kláštera, poněvadž viděly, jak tam byli během dne převáženi řeholníci. Lidé nadávali orgánům

Bezpečnosti. Po příchodu dalších bezpečnostních orgánů a po vysvětlení předsedy ONV se lidé rozešli.

Někteří duchovní v Bratislavě odmítli sloužit bohoslužby v uprázdněných klášterech s tím, že musí mít souhlas od bratislavského děkana Holovice. Holovic po rozmluvě s Lázikem souhlas dal.

V okrese Senica, kde je centralizační klášter pro salesiány, byl klid.

Kraj Nitra

Kromě shluku v Hlohovci v pátek ráno se shlukly během dne v nepatrném rozsahu ženy v Topoľčanech. Také v Nitře se objevily v pátek večer hloučky žen a mládeže a projevovaly náznaky nespokojenosti. K otevřeným projevům však nedošlo.

Kraj Žilina

V kraji byl všude klid, i v Ružomberku, kde byl vyklizen klášter jezuitů. Také v Trstené, okresním sídle v severní Oravě byl naprostý klid. Pouze v obci Pruské došlo k výtržnostem. V pátek ráno začali se shromažďovat občané u budovy SNB. Kolem 9. hod. vyšli lidé v počtu asi 400 z vedlejšího kláštera a počali se rovněž shromažďovat. SNB a milice je vyzvaly k rozchodu. Při tomto srovnání neznámý pachatel zasáhl kamenem člena SNB Petrovského. Demonstrace trvala 2 hodiny. Když dědinou prošly ozbrojené jednotky armády, shluknutí se rozešlo. Byli zajištěni čtyři občané. Po 12. hodině se dostavili do obce dva poslanci, navštěvovali domácnosti a vysvětlovali zásah. Ještě odpoledne byly v obci malé hloučky. Večer se situace uklidnila.

Kraj Banská Bystrica

Během pátku nedošlo k žádným projevům nespokojenosti. Akce proběhla klidně.

Kraj Košice

Akce proběhla hladce. Jak jsme již hlásili, pouze v obci Spišský Štvrtok se pokusily ženy a děti vniknout do vyklizeného kláštera, takže Bezpečnost použila slzotvorný plyn. Po 13. hod. byl v obci klid.

Kraj Prešov

V obcích Stropkov, Bardejov a Šebastová došlo k pokusům o shluknutí. Občanstvo však bylo uklidněno. Pouze v obci Podolinec (okres Stará Ľubovňa), kde je soustředovací klášter, okolo 17. hod. v pátek asi 200 lidí napadlo strážce soustředovacího kláštera a chtělo vypustit řeholníky. Při srážce byl zraněn instruktor KV KSS, který byl odvezen do nemocnice v Prešově. Jeden z útočníků byl těžce zraněn. Bylo vystřeleno ze strany útočníků a jednou ze strany bezpečnostních orgánů. Do Podolince přišly posily a během noci nebyly hlášeny další výtržnosti. Zdá se, že vcelku se během noci situace částečně přiosvětila v obcích, kde byl zákrok proveden.

V sobotu se začíná mluvit o zásahu mezi reakčními živly v některých městech. Není vyloučeno, že během soboty a zvláště v neděli dojde k pokusům o organizaci projevů nespokojenosti. Všechny kraje byly upozorněny, aby bezpodmínečně zajistily všude na neděli bohoslužby a pokračovaly ve vysvětlovací kampani.

SúA, f. 100/24, sv. 49, a.j. 868, s. 363-379, stroj. prvopis.

4

1950, 15. duben, Praha. - Zpráva Krajského velitelství StB v Praze Krajskému výboru KSČ v Praze.

Věc: Celková zpráva o průběhu akce »K«.

Celá akce byla zahájena ve 23.00 hodin dle předem připraveného plánu.

Kongregace bří. těšitelů, Praha II, Vyšehradská - celá akce proběhla bez závad, jedině zástupci SÚC nebyli přítomni při této akci a po vyrozumění příslušných orgánů se dostavili později. Celkem bylo odvezeno šest příslušníků rádu do Broumova a představený generál Litomiský do Želivi.

Řeholní fara salesiánů ve Vinoři - do tohoto objektu muselo býti vniknuto násilím. Při domovní prohlídce byl zabaven cyklostyl, několik letáků a dva promítací stroje. Představený kláštera byl odvezen do Želivi, ostatní řeholníci do centralizačního střediska.

Ústav salesiánů Praha 8, Čimická - v průběhu akce se pokusili chovanci tohoto ústavu o výtržnosti, které byly v zárodku utišeny. Zástupce představeného Hnila František byl převezen do Želivi a ostatní řeholníci do centralizačního střediska. Dodatečně do centralizačního střediska byl převezen řeholník Šánek, kterému se podařilo utéci, ale byl později dopaden. Při prohlídce byl zabaven jeden pastýřský list štvavého obsahu.

Ústav salesiánů Mníšek pod Brdy - celá akce byla provedena bez rušivých jevů, řeholníci byli převezeni do centralizačního střediska a představený Bedřich Dombek do Želivi. Byl zabaven pastýřský list biskupského ordinátu v Litoměřicích.

Klášter františkánů, Praha II, Jungmannovo nám. - akce od samého začátku probíhala klidně, řeholníci převezeni do centralizačního střediska, představený kláštera Juřík byl zatčen KV StB pro protistátní činnost a jeho zástupce dr. Jan Vyskočil převezen do Želivi. Dva řeholníci nebyli přítomni, z nich jeden byl během pátku zatčen. Po druhém se pátrá.

Klášter františkánů Votice - do objektu muselo býti vniknuto násilím, jinak akce proběhla bez závad a řeholníci převezeni do centralizačního střediska.

Klášter františkánů Zásmyky - do tohoto objektu bylo nutno vniknouti rovněž násilím, ale jinak akce proběhla bez závady. Tři řeholníci převezeni do centralizačního střediska.

Fara těšitelů Třeboradice - akce proběhla bez jakýchkoliv závad, čtyři řeholníci byli převezeni do centralizačního střediska.

Kláster redemptoristů Stará Boleslav - rovněž zde akce probíhala bez závad, řeholníci byli převezeni do centralizačního střediska, dva řeholníci zůstali v klášteře, jelikož byli nemocní. Převezení budou dodatečně. Při domovní prohlídce bylo zabaveno větší množství protistátních písemností.

Kláster redemptoristů v Obořišti - ke vstupu do kláštera bylo nutno použití lsti a další průběh akce byl bezzávadový. Představený kláštera [H]áderka Jan byl převezen do Želivi a ostatní řeholníci do centralizačního střediska. Při domovní prohlídce byly zabaveny různé vojenské součástky, jedna amatérská vysílačka, jedna větší nepřenositelná vysílací stanice, jeden cyklostyl a větší množství protistátních písemností.

Kláster redemptoristů Praha III, Thunovská - do objektu musilo býti vniknuto násilím, jinak akce proběhla bez závad. Sedmáct řeholníků odvezeno do centralizačního střediska.

Kláster jezuitů, Praha II, Ječná - průběh celé akce byl bez závad, zástupce představeného kláštera Vojtěch Pešek byl převezen do Želivi, ostatní řeholníci do centralizačního střediska v počtu sedmácti osob. Zabaven byl jeden cyklostyl a různý listinný materiál.

Kláster těšitelů, Praha III, Vlašská - akce proběhla bez závad, celkem bylo odvezeno sedm řeholníků do centralizačního střediska. Při domovní prohlídce bylo zabaveno patnáct protiplynových masek, závadné oběžníky Katolickému duchovenstvu, pastýřský list biskupův a opisy zpráv USA informační služby. Dále byly zabaveny dýky a meče (historické).

Kláster premonstrátů, Praha-Strahov - celá akce proběhla bez závad a byla splněna dle předem stanovených směrnic. Převor Vít Hůlka byl převezen do Želivi a ostatní řeholníci do centralizačního střediska.

Kláster františkánů Slaný - rovněž zde akce proběhla bez závad, řeholníci odvezeni do centralizačního střediska. Při prohlídce zabaven jeden protistátní leták.

Kláster františkánů Hájek, okr. Kladno - do objektu musilo býti vniknuto násilím. Třicet dva řeholníci byli odvezeni do centralizačního střediska, při domovní prohlídce zabaven cyklostyl, promítací přístroj a různé protistátní tiskoviny.

Kláster redemptoristů Svatá Hora - do objektu musilo býti vniknuto násilím, a to přes dvoje dveře. Představený kláštera opat Oktábec byl převezen do Želivi a ostatní řeholníci do centralizačního střediska. Při domovní prohlídce zabavena jedna vysílačka, jedna pistole a větší množství závadného písemného materiálu.

Podle našeho zjištění nebylo v Pražském kraji zjištěno žádných rušivých jevů.

Krajský velitel Státní bezpečnosti:
v z.: [nečitelný podpis]

1950, 15. duben, Žilina. – Zpráva o průběhu akce K v kraji Žilina zaslaná krajským bezpečnostním referentem tajemníkovi ÚV KSČ J. Frankovi.

Z p r á v a

o priebehu akcie »K«, ktorá bola prevedená v noci z 13.4. na 14.4.1950 na piatich miestach tunajšieho kraja, a to: v Žiline, v Ružomberku, Lipt. Sv. Mikuláši, v Trstenej a Iľave.

Prevedenie akcie podľa plánu bolo prevedené bez akéhokoľvek rušivého zjavu. V akcii bolo odsunutých 104 rehoľníkov, ktorí boli odsunutí podľa príslušnosti toho ktorého rádu do Sv. Beňadiku, Podolinca a Pezinku. Ďalší 13 rehoľníci, ktorí mali byť odsunutí, sa zdržiavali mimo sídla ich pobytu, k akcii boli použité LM, bezpečnostné orgány a armáda v pohotovosti. Morálka jednotiek zapojených do tejto akcie bola veľmi dobrá a organizačne dobre pripravená.

Rušivé zjavy sa vyskytli až v raňajších hodinách po prevedení akcie, dňa 14.4.50 o 8 hodine ráno v obci Pruské, okr. Iľava, kde ženy vychádzajúce z kostola vykrikovali na prítomné hliadky SNB a LM: »Beriete nám farárov, my chceme našich františkánov, pokapete aj vy«, a smerom na členov LM začali hádzať kamene. Takto sa tu zhluklo asi 400 až 600 osôb, ktoré bez použitia zbraní a tvrdšieho zásahu boli z priestranstva spred kostola vytlačené a rozptýlené. Od toho času je v tejto obci kľud.

V Ružomberku v noci zo 14.4. na 15.4.50 boli na rozličných miestach v meste nájdené rukou písané letáky s týmto obsahom: Vzali ste nám kňazov, ale nikdy nám nevezmete vieru, smrť komunizmu. A [na] treťom letáku okrem nápisu »smrť komunizmu« boli nakreslené lebky s dvoma hnatami, ďalej leták s nápisom Hor sa verní katolíci na manifestáciu za boha a kňazov. Dovedna bolo nájdené 5 letákov s horeuvedenými nápismi. V iných miestach, kde sa akcia prevádzala, neboli doteraz zaznamenané žiadne rušivé zjavy.

Všeobecne v miestach, kde bola prevedená akcia, bolo možné pozorovať plač starých žien, ktoré po presvedčení sa, že jezuitov v kláštoroch niet, rozširovali rôzne zprávy, ako je, že jezuiti boli pozatváraní vo väzeniach, že sú v táboroch nútenej práce atď. Občianstvo, dozvediac sa o prevedenej akcii, vyjadrovalo sa o rôznych verziách. Jedna časť súhlasila s prevedenou akciou, iná časť, nábožensky viacej založenejšia, v prvých momentoch, kedy nevedela, čo sa stalo s jezuitmi, sa stavala negatívne proti akcii. Ba boli i hlasy z radov občianstva, že je treba týchto jezuitov spolu i s mníškami zapojiť do produktívnej práce.

V samotných kláštoroch bolo nájdené veľké a neprimerané množstvo potravinových zásob a tiež i pálených liehových nápojov. Súčasne boli nájdené v niektorých kláštoroch protištátne materi[ály], ktoré toho času vyhodnocuje ŠtB. Vo vyprázdnených kláštoroch bolo postarané i o to, aby v týchto kláštoroch nebolo prerušené vykonávanie náboženských obradov. Bezpečnosť v miestach prevedenej akcie je i naďalej zaistená a ďalšie poznatky o prípadnom porušení štátnej a verejnej bezpečnosti budú hlásené.

V miestach, kde bola prevedená akcia, sú politickí inštruktori z KV KSS, ktorí majú za úkol prevádzať vysvetlovaciu kampaň medzi členmi KSS a ostatným občianstvom a usmerňovať politický život tak, aby nedošlo k porušeniu štátnej a verejnej bezpečnosti zo strany miestného občianstva.

SúA, f. 100/2, sv. 51, a. j. 554, dálnopis.

6

1950, Praha. – Návrh na využití klášterních budov v českých zemích po vystěhování řeholníků.

N Á V R H

na použití klášterních budov po provedeném soustředění řeholníků

C e l k o v ý p ř e h l e d:

Pro akci »K«.....	12 objektů
Pro katolická poutní místa a fary	11 "
K výměně pro nekatolické církve.....	5 "
Pro jiné církevní účely.....	8 "
Pro centrální úřady.....	19 "
Pro KNV a MNV.....	16 "
Nepoužitelné.....	1 "
Celkem	72 objektů

I. Budovy pro akci »K«

Jako centralizačních klášterů bude použito:

1. Salesiánský klášter v O s e k u, ONV Duchcov, KNV ústí n. Labem pro centralizaci salesiánů (239 osob). Budovu klášterní tvoří komplex objektů, jimiž jest zastavěna celková plocha 1 ha 38 a, 64 m². Při klášteře je kostel P. Marie. Celý majetek podléhal konfiskaci jako majetek cisterciáckého řádu. Při klášteře je zahrada v rozloze 7 ha a 82 m². Budova je chráněna památkovým úřadem. Budova je jedno- a dvoupatrová, celkový počet místností 134, z nichž 90 – 100 se hodí pro ubytování.
2. Jezuitský klášter v B o h o s u d o v ě, ONV Teplice, KNV ústí n. Labem, pro centralizaci jezuitů (217 osob). Budova čp. 34 je jezuitská kolej. Patří do majetku biskupské konzistoře v Litoměřicích. Je v blízkosti poutního kostela P. Marie a uprostřed vesnice Bohosudov. Je v dobrém stavu, jednopatrová, asi se 40 místnostmi. S klášterem souvisí budova chlapeckého

semináře, třípatrová, v dobrém stavu, s 95 místnostmi. Objekty jsou obehnané zdí, takže jsou vhodné ke střežení.

3. Františkánský klášter v H e j n i c í c h, ONV Frýdlant v Čechách, KNV Liberec, pro centralizaci františkánů (135 osob). Budova klášterní je jednopatrová s 37 většími místnostmi. Je dosti zachovalá. Při klášteře je poutní kostel a velká zahrada. Budova pochází asi ze 16. století.
4. Benediktinský klášter v B r o u m o v ě, ONV Broumov, KNV Hradec Králové, pro centralizaci těšitelů, premonstrátů a německých rytířů (104 osoby). Budovu klášterní tvoří komplex objektů s celkovým počtem 70 – 100 místností. Budova je dvoupatrová. Východní trakt je třípatrový. Při budově je klášterní kostel a rozsáhlá zahrada.
5. Redemptoristický klášter v K r á l í k á c h, ONV Žamberk, KNV Hradec Králové, pro centralizaci redemptoristů (238 osob). Budova klášterní je na těžko přístupném vrchu o samotě v polích. Klášterní obytná budova je spojena s poutním kostelem. Je to budova jednopatrová s počtem 60 místností. Od kláštera ve vzdálenosti asi 60 m je poutní dům jednopatrový s podkrovím. Počet místností asi 50. Téměř vesměs jsou vybaveny jedním až třemi lůžky.

Celkem 5 objektů

Jako internační kláštery budou použity:

1. Premonstrátský klášter v Ž e l i v ě, ONV Humpolec, KNV Jihlava, pro představené řádů a reakční řeholníky. Objekt kláštera je v údolí řeky Želivky, obklopen lesy. Je to velmi stará budova s farním kostelem. Při klášteře je poutní kostel. Počet místností asi 69. V klášteře je zaveden telefon a částečně ústřední topení.
2. Františkánský klášter ve S l a n ě m, ONV Slaný, KNV Praha, pro reakční duchovní. Při budově je klášterní kostel. Budova je velmi rozlehlá, asi se 40 místnostmi. Při budově je zahrada v rozloze asi 1 ha 50 a. Budova potřebuje opravy. Místnosti jsou malé. Několik má pronajato MNV a ONV pro archiv.

Celkem 2 objekty

Jako přeškolovací kláštery pro politické školení pokrokovějších řeholníků z centralizačních klášterů před odchodem do duchovní správy:

1. Redemptoristický klášter v O b o ř i š t i, ONV Dobříš, KNV Praha. Budova je dvoupatrová, velká, opravená, ve velmi pěkném stavu. Zastavěná plocha činí 4500 m². Při klášteře je kostel a zahrada asi 3/4 ha.
2. Františkánský klášter H á j e k, ONV Kladno, KNV Praha. Budova klášterní je jednopatrová. Znamé poutní místo. V budově je 26 místností a klášterní kostel. Objekt je obklopen zahradou a lesním parkem a uzavřen zděným plotem.

Celkem 2 objekty

Rezervní centralizační klášter:

1. Františkánský klášter v H o s t i n n é m, ONV Vrchlabí, KNV Hradec Králové. Budova jednopatrová, zachovalá, leč v přízemí vlhká. Postavena v r. 1730, zdi silné až 1 m. Kolem kláštera je zahrada asi 1 ha 38 a, která je pronajata. V budově je 22 místností.

Pro uskladnění církevního majetku a památek z vyklizených objektů:

1. Františkánský klášter v U h . H r a d i š t i, ONV Uh. Hradiště, KNV Gottwaldov. Budova jednopatrová s celkovým počtem 60 místností. Několik místností pronajato ONV a MNV pro archiv. Klášter z r. 1420 kamenný, masivní. Je vystavěn uprostřed města. Při klášteře je kostel, hojně navštěvovaný. Kolem kláštera zahrada.
2. Redemptoristický klášter ve F i l i p o v ě, ONV Rumburk, KNV Liberec. Budova jednopatrová, moderní stavba s celkovým počtem 16 místností. Postaven v letech 1870 a je velmi dobře udržován. Ke klášteru patří dům č. 154 se zahradou v přiznané ceně 944 000 Kčs a hotel č. 116 v přiznané ceně 626 000 Kčs.

Celkem 12 objektů

II. Budovy, jež zůstanou jako katolická střediska a fary

Poutní místa a střediska:

1. Klášter jezuitský S v. H o s t ý n, ONV Holešov, KNV Gottwaldov. Budova jednopatrová, postavená v době josefinské. V přízemí jídelna a asi 30 pokojů, obývaných pouze řeholníky. Opravena byla asi v roce 1880, je však zachovalá s dřevěnými stropy a elektrickým vedením. Při budově je poutní kostel.
2. Klášter jezuitský na V e l e h r a d ě, ONV Uh. Hradiště, KNV Gottwaldov. Budova stará, postavená ve tvaru C, při ní je poutní bazilika. V r. 1860 přestavěná, v přízemí vlhká. Je dvouposchoďová. Celkový počet místností 110. Při klášteře je exerciční dům Stojanov.
3. Redemptoristický klášter ve F r ý d k u, ONV Místek, KNV Ostrava. Budova je krásný jednopatrový činžák s velkou zahradou a oplocením. V budově je zřízena tiskárna a exerciční dům.
4. Redemptoristický klášter ve S t. B o l e s l a v i, ONV Brandýs n.L., KNV Praha. Budova jednopatrová, krásně zachovalá, obklopena zahradou. Místností asi 35. Při klášteře je poutní kostel P. Marie a exerciční středisko.
5. Redemptoristický klášter S v. H o r a, ONV Příbram, KNV Praha. Stav budovy kláštera dobrý. Je to známé poutní místo. V budově je asi 30 místností. Je zde rovněž exerciční dům. Kolem kláštera je velká zahrada.
6. Řeholní dům těšitelů v K l o k o t e c h, ONV Tábor, KNV České Budějovice. Budova dostavěna v r. 1730. V r. 1929 předána správa těšitelům. V místě bylo systemizováno 4. kaplanské místo kaplana tábořského. Budova zaujímá

asi 22 arů zastavěné plochy. Při ní je poutní kostel. Obě budovy jsou obklopeny ambity. Asi 20 místností.

7. Premonstrátský řeholní dům na S v. K o p e č k u, ONV Olomouc, KNV Olomouc. Budova proboštství na Sv. Kopečku, v níž je umístěn proboštský úřad. Poutní místo s poutním farním kostelem. Chráněna památkovým úřadem vzhledem k několika čínským pokojům.

Celkem 7 objektů

Farní budovy (jde o farní budovy, které dosud byly považovány za řeholní domy, poněvadž v nich bydlilo několik řeholníků):

1. Salesiánský řeholní dům ve V i n o ř i, ONV Praha-sever, KNV Praha. Budova v dobrém stavu s 9 místnostmi. Je to farní budova, při které je farní kostel.
2. Františkánský řeholní dům v P r a z e - S p o ř i l o v ě, ONV Praha, ÚNV [Praha]. Budova je jednopatrová rodinná vilka z r. 1929. Slouží pro umístění farního úřadu.^a
3. Řeholní dům těšitelů v N e p o m u k u, ONV Blovice, KNV Plzeň. Budova farní ve správě řeholníků. Je při ní poutní proboštský kostel, při němž je veřejná duchovní správa.
4. Řeholní dům těšitelů T ř e b o r a d i c e, ONV Praha-sever, KNV Praha. Patří k němu dvě farní budovy. Jedna přes 30 let pronajata, ve druhé bydlí řeholníci. Má celkem asi 10 místností. Při budově je farní kostel.
5. Řeholní dům těšitelů v S u c h é m V r b n é m, ONV Č. Budějovice, KNV Č. Budějovice. Budova patří biskupské konsistoři v Č. Budějovicích. V budově je asi 15 pokojů, kolem ní je zahrada asi 1 ha. Kostel je místní. Suché Vrbné je však přifařené k Dobré Vodě.

Celkem 5^b objektů

V některých z těchto objektů, které jsou větší, budou přijati civilní nájemníci apod.

Celkem 12^c objektů

III. Budovy k výměně za jiné objekty pro nekatolické církve

Pro církve Československou:

1. Salesiánský klášter v B r n ě - Ž a b o v ř e s k á c h, ONV Brno, KNV Brno. Budova nová, vystavěná z prostředků kostelní jednoty. Při budově je postaven nouzový kostel. Kostelního sálu se používá jednak k bohoslužbám, jednak jako kina. K umístění diecézního ústředí a kazatelské koleje.
2. Salesiánský klášter v Ú s t í - T r m i c í c h, ONV Ústí n. Labem, KNV Ústí n. Labem. Budova klášterní je majetkem biskupské konsistoře. Je v ní asi 16 místností, včetně klášterní kaple. Vystavěna je asi v 18. stol. Kol budovy zahrada asi 3-4 a. K umístění kazatelské koleje, případně diecézního ústředí.

3. Redemptoristický klášter v P l z n i, ONV Plzeň, KNV Plzeň. Budova tříposchoďová, asi se 32 místnostmi. Je nová, moderní, vše v dobrém stavu. Při budově klášterní kostel. K umístění diecézního ústředí a kazatelské koleje.
4. Klášter těšitelů v Praze III, Vlašská 3, ÚNV Praha. Budova stará, je v ní asi 10 místností. K umístění bohosloveckého semináře.

Pro Jednotu bratrskou:

Františkánský klášter T u r n o v, ONV Turnov, KNV Liberec. Budova jednopatrová na turnovském náměstí. Při budově je zahrada a klášterní kostel. V budově je asi 22 místností. Klášter je obehnan kamennou zdí. K umístění ústředí Jednoty bratrské.

Celkem 5 objektů

IV. Budovy pro jiné církevní účely

Pro školu Charity, pro katolické kněze, řeholníky a řeholnice:

Premonstrátský klášter v P r a z e na Strahově, ONV Praha, ÚNV [Praha]. Klášterní budovu tvoří celý komplex objektů a farní kostel hojně navštěvovaný. V klášteře je velká knihovna a obrazárna. Budova je celkem v dobrém stavu. Počet místností přes 60.

Pro školení SÚC a pro pokrokové kněze:

Salesiánský klášter v M n í š k u pod Brdy, ONV Dobříš, KNV Praha. Budova dvoupatrová, skoro nová. Místností je v budově celkem 17. U budovy je zahrada ve výměře asi 85 a.

Pro přestěhování obyvatel z budovy v Máchově ulici čp. 5, kam bude přestěhován IV. odbor SÚC:

Redemptoristický klášter v P r a z e, Thunovská, ÚNV Praha. Klášterní budova je ve velmi sešlém stavu, poškozena posouváním hradní stěny. Je tříposchoďová s celkovým počtem 37 místností. Postavena v 16. stol.

Pro rekreaci kněží a řeholnic:

1. Redemptoristický klášter v K a r l . V a r e c h, ONV Karl. Vary, KNV Karl. Vary. Budova nová, postavena v r. 1927. Postavena městem a dána arcibiskupovi, který ji předal redemptoristům. Při budově kostel. V budově je asi 30 místností vesměs nevyužitých.

2. Klášter těšitelů v Č e s k é K a m e n i c i, ONV Nový Bor, KNV Liberec. Budova je jednopatrová, postavena v r. 1920, s ústředním topením, vzorně udržovaná. Při budově je zahrada asi 50 x 20 m. V budově je asi 22 místností včetně kaple. Při klášteře je další kaple přístupná veřejnosti.

Pro dlouhodobé školení SÚC a ministerstva spravedlnosti:

Redemptoristický klášter v P l a n é u Mar. Lázní, ONV Mariánské Lázně, KNV Karlovy Vary. Budova je dvou- a třípatrová, krásná moderní z r. 1921. Je v ní přes 42 místností. Asi 200 kroků od ní se nachází býv. restaurace, která je nyní použita pro domov řeckých dětí. Kostel je asi 10 min. od kláštera a je řídce navštěvován.

Pro byty zaměstnanců SÚC, Charity, pro pokrokové kněze, jež bude nutno přemístit do Prahy apod.:

1. Jezuitský klášter v P r a z e II, Ječná 2, ÚNV Praha. Budova je čtyřpatrová při kostele sv. Ignáce. Je v ní přes 30 místností. Budova je uvnitř na dvoře. Budova z r. 1866, s ústředním topením. Po bombardování Prahy opravena. Je nyní ve velmi dobrém stavu.
2. Františkánský kostel v P r a z e II, Jungmannova č. 1, ÚNV Praha. Budova stojí při kostele P. Marie Sněžné, je v ní 32 místností.

Celkem 8 objektů

V. Budovy pro centrální úřady

Pro ministerstvo práce a sociální péče ke zřízení domovů pro řecké děti, domovů pro pracující apod. (pro tento účel rezervujeme všechny objekty poblíž Ostravy):

1. Salesiánský klášter ve F r y š t á k u, ONV Gottwaldov, KNV Gottwaldov. Budova navenek v dobrém stavu, postavená z cihel asi v r. 1880. Je prostorná a rozsáhlá, dvouposchoďová, nachází se uprostřed města hned vedle fary. Při budově asi 10 ha hospodářství. Počet místností asi 30.
2. Salesiánský klášter v H o d o ň o v i c í c h, ONV Místek, KNV Ostrava. Budova dřevěná, stavěná na způsob dělnických ubytovacích jednotek. Je v ní asi 24 místností. Je v dobrém stavu. K ní patří asi 90 arů okolní půdy.
3. Salesiánský klášter v O s t r a v ě, ONV, KNV Ostrava. Budova je postavena v r. 1934, dvoupatrová, při ní je kostel hojně v neděli navštěvovaný. Kol budovy zahrada asi 60 arů veliká. Místnosti v budově jsou prostorné a je jich asi 34. Ve 2. poschodí jsou dvě rozlehlé noclehárny pro 90 lůžek.
4. Salesiánský klášter P ř e s t a v l k y, ONV Přerov, KNV Olomouc. Budova stará se zdmi silnými přes 1 m, vnitřek chladný, s velkou zahradou. Při

klášteře je kaple veřejností v neděli navštěvovaná. V budově jsou velké místnosti tvaru školních učeben a v jednom křídle asi 10 pokojíků.

5. Jezuitský klášter O p a v a, ONV Opava, KNV Ostrava. Budova uvnitř města tvoří dům podobný činžáku. Je dvoupatrová, celkem v dobrém stavu. Při budově kostel sv. Jiří, kde vedou jezuité duchovní správu.
6. Redemptoristický klášter v Č e r v e n c e, ONV Litovel, KNV Olomouc. Budova postavena v r. 1847 jako soukromý zámeček a darována redemptoristům. V r. 1896 byla rozšířena, je vystavěna z tvrdého materiálu a dosti zachovalá. Je dvoupatrová se 48 místnostmi, zahradou a kostelem.
7. Redemptoristický klášter v O s t r a v ě, ONV, KNV Ostrava. Budova dvoupatrová, postavená v r. 1930. Je velmi zachovalá a má asi 27 místností. U budovy je zahrada ve výměře asi 10 a. Řeholníci slouží bohoslužby v kostele sv. Václava.
8. Klášter těšitelů v O s t r a v ě, ONV, KNV Ostrava. Budova jako rodinný domek s podkrovím, asi 5 místností. Je dosti poškozena, vystavěna v r. 1921. U budovy zahrada asi 35 a. Řeholník vede duchovní správu v Ostravě I. Při klášterním kostele konají bohoslužby kněží z Ostravy I.
9. Klášter německých rytířů v O p a v ě, Rybí trh 14, ONV Opava, KNV Ostrava. Při klášterní budově je kostel i fara.
10. Salesiánský klášter P a r d u b i c e, ONV, KNV Pardubice. Budova dvoupatrová, nová, moderní, používaná za domov pro chlapce. Je v ní asi 30 místností.
11. Jezuitský řeholní dům v B r n ě, ONV, KNV Brno. Budova patří biskupu a je vybudována jako chlapecký seminář. Je moderní, nová a používaná za internát pro chlapce a učně. Je tam ubytováno 190 chlapců, vedle ostatního personálu.

Celkem 11 objektů

Pro ministerstvo spravedlnosti k umístění trestanců:

1. Premonstrátský klášter T e p l á, ONV Mar. Lázně, KNV Karlovy Vary. Budovu kláštera tvoří celý komplex dvoupatrových objektů. Budovy celkem v dobrém stavu. Při budově je farní kostel a hospodářské budovy. Kolem budovy je park a kolem kláštera polnosti, na nichž by mohli pracovat vězňové. Místností je asi 100.
2. Františkánský klášter v D a č i c í c h, ONV Dačice, KNV Jihlava. Budova kláštera je z r. 1664, na okraji města. Při budově je kostel a zahrada ve výměře asi 1 ha. Zvenčí potřebuje budova opravy. Budova se skládá z několika traktů, místností je v ní asi 35.
3. Františkánský klášter v K a d a n i, ONV Kadaň, KNV Karlovy Vary. Budovu tvoří komplex objektů, umístěna je na okraji města. Je nedávno opravena. Při budově je kostel málo navštěvovaný a zahrada.

Celkem 3 objekty

Pro internátní školení ministerstva spravedlnosti:

1. Františkánský klášter v Z á s m u k á c h, ONV Kolín, KNV Praha. Budova je asi 300 roků stará, je obklopena zahradou ve výměře asi 70 a. Počet místností v ní je asi 21. Je jednopatrová a potřebuje opravy. Při budově je klášterní kostel.
2. Františkánský klášter v B e c h y n i, ONV Týn n. Vltavou, KNV České Budějovice. Budova je jednopatrová a dosti zachovalá. Je v přízemí trochu vlhká. Počet místností je asi 23. Při budově je zahrada a klášterní kostel.

Celkem 2 objekty

Pro ministerstvo vnitra:

1. Salesiánský klášter v P r a z e VIII - Kobyličky, ONV Praha, ÚNV Praha. Budova nová, dvoupatrová. Místnosti uvnitř rozsáhlé a prostorné, celkový počet asi 66. V klášteře je i kaple.
2. Salesiánský klášter v O ř e c h o v ě, ONV Uh. Hradiště, KNV Gottwaldov. Budova je velká, jednopatrová, dosti zachovalá. Stavěna je do čtverce s nádvořím uprostřed. V budově je kaple veřejnosti přístupná. O budovu má zájem krajské velitelství SNB pro zřízení školy. U budovy je zahrada asi 2 měřice velká. Obyvatelstvo kolem kláštera je značně reakční.

Celkem 2 objekty

Pro internátní školení ministerstva vnitřního obchodu:

Redemptoristický klášter Č t y ř i c e t L á n ů u Svitav. ONV Svitavy, KNV Brno. Budova dvoupatrová, rozsáhlá, obklopená velkou zahradou. Zastavěná plocha se zahradou a kostelem činí asi 10 811 m². Asi 33 místností. Použití budovy pro školení zaměstnanců.

Celkem 19 objektů

VI. Budovy pro národní výbory, k dispozici KNV a ONV

Pokud možno pro byty, případně pro jiné účely, pro internáty pracujících dorostu apod.:

1. Redemptoristický klášter T a s o v i c e, ONV Znojmo, KNV Brno. Budova jednopatrová, při ní kostel. Stavba klášterní budovy není dokončena. Pochází z r. 1912. Celkem asi 16 místností. Kolem budovy je zahrada asi 8 arů velká.
2. Františkánský klášter K r o m ě ř í ž, ONV Kroměříž, KNV Gottwaldov. Budova stará asi ze 16. stol., jednopatrová s velkým počtem místností. Je v sousedství kostela sv. Jana.
3. Františkánská kolej v K r o m ě ř í ž i, ONV Kroměříž, KNV Gottwaldov. Budova je nová, moderní, velmi rozsáhlá a vystavěna v r. 1940. Je dvou-

- patrová, kolem je rozsáhlá zahrada ve výměře asi 10 měřic, tj. 2 ha. V budově je ústřední topení. Budova leží na okraji města, nedaleko zámecké zahrady. V budově je dosti prostorná kaple pro obyvatele koleje.
4. Františkánský klášter M o r a v s k á T ř e b o v á, ONV Mor. Třebová, KNV Brno. Budova jednopatrová, klenutá, vystavěna z kamene. Při budově je kostel. Klášter je dosti zachovalý, ke klášteru patří zahrada asi 5400 m², má asi 40 místností.
 5. Františkánský klášter P l z e ň, ONV, KNV Plzeň. Budova klášterní je chráněna památkovým úřadem. Je jednopatrová a přiléhá k ní menší zahrada. V budově je asi 20 místností. Některé z místností jsou již pronajaty. Klášterní kostel a kaple jsou v chatrném stavu, potřebují opravu.
 6. Františkánský kostel V o t i c e, ONV Votice, KNV Praha. Budova je jednopatrová, kamenná, asi ze 16. stol. Obsahuje asi 51 místností v dobrém stavu. Při budově je kostel a klášterní zahrada. Místností asi 30 má již pronajato ONV.
 7. Premonstrátský klášter v N o v é Ř í š i, ONV Dačice, KNV Jihlava. Budova klášterní sestává z komplexu jednopatrových objektů. Potřebuje nutně opravu. Kolem budovy je rozsáhlá zahrada ve výměře asi 3 ha. Klášter vlastnil před reformou asi čtyři dvory. Při klášteře je farní kostel. V budově je asi 50 místností. Pro umístění ústavu pro duševně choré z Jihlavy.
 8. Jezuitský klášter v H r a d c i K r á l o v é, ONV, KNV Hradec Králové. Budova dvoupatrová, postavena z cihel asi v r. 1906. Je v dobrém stavu, podlahy parketové. Místností je asi 14 a jsou dosti vysoké. Při klášteře je kostel sv. Josefa.
 9. Redemptoristický klášter v B r n ě, ONV, KNV Brno. Budova je stará asi 150 let, je v ní zastaralé zařízení. Počet místností asi 15. Řeholníci konají bohoslužby v kostele na Dominikánském náměstí.
 10. Františkánský klášter Č t y ř i D v o r y, ONV, KNV České Budějovice. Budova postavena za této války. Je nová. Při ní je kostel. Budova je jednopatrová a má asi 6-7 místností. Při budově je zahrada ve výměře asi 50 a.
 11. Františkánský kostel H o ř o v i c e, ONV Hořovice, KNV Praha. Budova jednopatrová, uprostřed náměstí asi s 13 místnostmi. Kolem ní je zahrada ve výměře asi 33 a. Při klášteře je kostel. Budova je velmi stará.
 12. Františkánský klášter C h e b, ONV Cheb, KNV Karlovy Vary. Budova je jednopatrová, dosti zachovalá, má asi 47 místností. Je to budova velmi stará. Při klášteře je zahrada 50 arů a kostel.
 13. Františkánský klášter J i n d ř i c h ů v H r a d e c, ONV Jindř. Hradec, KNV Č. Budějovice. Budova kláštera je velmi stará, kamenná a vlhká s malými místnostmi. Kolem budovy je zahrada asi 1 ha. Při budově je kostel. V budově jsou již ubytovány dělnické rodiny.
 14. Klášter těšitelů, B r n o - J i n d r o v, ONV. KNV Brno. Budova je jednopatrová ve formě činžáku s podkrovím. Je dobře zachovaná. Řeholník v ní bydlící je rektorem nouzového kostela.^d
 15. Jezuitský klášter D ě č í n, ONV Děčín, KNV Ústí n.L. Hlavní budova č. 301 je dvoupatrová, je v ní telefon. Byla postavena v r. 1932, je to stav-

- ba betonová, moderně vybavená. Je v ní 41 místností. Dům č. 544 U kapličky je tzv. exerciční dům. U něj je kaple. Má 12 místností.
16. Redemptoristický klášter S v. K á m e n, ONV Kaplice, KNV Č. Budějovice. Budova je nevelká, je v ní 9 místností. Při budově je klášterní kostel. Řeholník však vede duchovní správu ve farním kostele v Rychnově n. Malší.
17. Redemptoristický klášter v Č. Budějovicích, ONV, KNV Č. Budějovice. Budova velice stará, má asi 30 místností. U budovy je kostel a zahrada ve výměře asi 56 a.

Celkem 17 objektů⁶

VII. Budovy neupotřebitelné

Františkánský klášter v T a c h o v ě, ONV Tachov, KNV Plzeň. Budova stará, při ní je zahrada asi 1 ha. Ve válce byl velmi poškozen, že jen 3 místnosti jsou způsobilé k obývání.

Celkem 1 objekt

SúA, f. 100/24, sv. 49, a. j. 868, s. 230-240, stroj. prvopis.

-
- a Celý bod rukou škrtnut a přepsáno pořadí následujících bodů.
b Přepsáno rukou na počet 4.
c Přepsáno rukou na počet 11.
d Celý bod rukou škrtnut a přepsáno pořadí následujících bodů.
e Přepsáno rukou na počet 16.

6

1950, Praha. – *Organizační řád pro centralizační kláštery a pokyny pro zmocněnce dosazené do vyklizených klášterů.*

ORGANIZAČNÍ ŘÁD PRO CENTRALIZAČNÍ KLÁŠTERY

I. Organizace centralizačního kláštera

1. Organizace vedení

a) Vedení

Centralizační klášter řídí vedoucí kláštera. Jemu podléhají:

- jeho zástupce pověřený hospodářskou správou, jako hospodářský vedoucí,
- jeho zástupce pověřený vedením politické práce, jako politický vedoucí,
- organizační vedoucí (vězeňský odborník).

Hospodářský vedoucí spravuje finanční prostředky a všechny majetek kláštera, opatřuje pro klášter slavníky, ložní prádlo, potraviny, nábytek a

všechny jiné potřeby a vybavení, zajišťuje vybavení ubikací, řídí správu kuchyně, kantýny, ošetrovny a technických služeb, zařizuje a řídí výrobu v klášteře.

Politický vedoucí vede kádrový přehled řeholníků, vede celou politickou práci mezi nimi, řídí správu kulturního střediska, zajišťuje bohoslužby, usměrňuje společenskou, kulturní a sportovní činnost řeholníků.

Organizační vedoucí organizuje život a práci řeholníků v klášteře, vede evidenci stavu řeholníků, zajišťuje pořádek v ubikacích, přiděluje skupinám řeholníků práci a dohlíží na ni, dohlíží na dodržování domácího řádu kláštera.

Vedoucí kláštera, hospodářský, politický a organizační vedoucí jsou jmenováni SÚC.

b) Další zaměstnanci kláštera

V klášteře jsou dále tito zaměstnanci: hospodářský adjunkt (nákupčí) a zřízenec, kteří podléhají hospodářskému vedoucímu; druhý vězeňský odborník, který podléhá organizačnímu vedoucímu a je jeho zástupcem.

Prvý den po zásahu vyšle církevní oddělení KNV do kláštera na výpomoc jednoho z tajemníků, který bude podléhat vedoucímu kláštera a plnit úkoly, které mu vedoucí uloží tak dlouho, jak to bude potřeba.

Podle potřeby vyšle do kláštera další síly SÚC.

Při zavádění výroby budou přijaty další technické síly.

Všechny stálé zaměstnance přijímá SÚC.

Kromě zaměstnanců přidělených SÚC a KNV je v klášteře stráž SNB, která střeží řeholníky a podléhá příslušnému velitelství SNB.

c) Organizace vedení

Vedoucí kláštera, hospodářský, politický a organizační vedoucí tvoří vedení, které se schází každodenně po večeři ke společným poradám. Porady řídí vedoucí kláštera, který rozhoduje s konečnou platností o všech opatřeních, zatímco ostatní členové vedení mají pouze hlas poradní. Na poradách se hodnotí uplynulý den a revidují přípravy pro další den. Vedení sestavuje pracovní plány pro svoji činnost, a to zpočátku týdenní, později, a to co nejdříve, měsíční. Prvý plán bude sestaven večer první den po zásahu. Podle situace a vybavení kláštera připraví vedení plán potřebného vybavení kláštera (ubikace, kuchyně atd.) a zhruba rozvrhne práci řeholníků v jednotlivých dnech.

Prvou neděli bude vypracován plán na další týden. Na večerních poradách bude kontrolováno plnění plánu a připravován detailní plán na nejbližší den.

Vedení kláštera podléhá SÚC, odkud dostává pokyny pro svoji činnost. Vedoucí kláštera zasílá každou neděli SÚC podrobnou písemnou zprávu.

Hospodářsky a finančně zajišťuje činnost kláštera Náboženská matice, která je přičleněna ke IV. odboru SÚC.

d) Styk s vnějškem

Jakýkoliv styk soustředěných řeholníků s vnějškem je zpočátku zcela zakázán. Nikdo ze soustředěných řeholníků nesmí opustit klášter a k nikomu nesmí být vpuštěna návštěva, nikomu nesmí být dovolen rozhovor s cizí osobou. Je zakázán také jakýkoliv písemný styk. Teprve později bude uváženo, zda a v jakém rozsahu bude umožněn písemný styk s příbuznými. Pouze těžce nemocní řeholníci budou převáženi do nemocnice, jež bude zřízena v jednom křídle kláštera v Broumově.

Veškerý styk s vnějškem obstarávají vedoucí a civilní zaměstnanci kláštera. Do kláštera je dovolen vstup pouze osobám, které mají k tomu písemné povolení SÚC (zvláště přidělenému lékaři).

e) Střežení

U vchodu do centralizačního kláštera a kolem objektu, uvnitř ohrad a zdí konají ve dne i v noci službu strážní SNB. Vrata kláštera jsou uzavřena. Blízko vchodu bydlí zřízenec, který koná službu domovníka.

Po zkušenostech z prvních dnů bude provedena případná reorganizace vedení, pokud to bude zapotřebí.

2. O r g a n i z a c e ř e h o l n í k ů

a) Evidence

Organizační vedoucí vede osobní evidenci soustředěných řeholníků. Do připravené kartotéky zapíše při převzetí centralizačního kláštera a při příchodu transportů všechny jejich osobní údaje. Vybere od řeholníků všechny jejich osobní doklady a založí pro každého osobní mapu, do níž doklady vloží.

Organizační vedoucí denně kontroluje a zaznamenává ve zvláštní početní knize stavy řeholníků: kolik jich je v práci, kolik nemocných, kolik ve službě, kolik mimo klášter (těžce nemocní). V této knize vede také přesuny (do internačního nebo přeškolovacích klášterů).

Soustředění řeholníci se nepřihlašují na MNV sídla kláštera, nýbrž u bezpečnostního referenta KNV.

b) Ubytování

Řeholníci budou soustředěni do ubikací tak, aby pokud možno v jedné ubikaci nebyli řeholníci z téhož kláštera. Každému řeholníku bude nastálo určena ubikace a místo pro ukládání šatů a osobních potřeb.

Řeholníci si ponechají řeholní šat. Pro jejich práci bude každému opatřen a předán pracovní oblek.

c) Organizace

Organizační vedoucí rozdělí všechny řeholníky na skupiny po 20 - 30 řeholnicích, kteří bydlí v ubikacích vedle sebe. Skupiny očísluje pořadovými čísly. Do kartotéky řeholníků zanese, do které skupiny byl který zařazen. Každá skupina dostane během dne přidělenou určitou práci.

Politický vedoucí určí pro každou skupinu skupináře jako vedoucího. Za sku-

pináře vybere nejpokrokovější řeholníky na základě našich kádrových posudků a svých zkušeností. Skupinář má tyto úkoly:

- 1) dohlíží na čistotu a pořádek v ubikacích své skupiny a je zodpovědný za jeho udržování;
- 2) určuje na každý den z každé světnice 1-2 řeholníky, kteří mají službu, provádějí úklid ve světnici a spolu se službami z ostatních světnic skupiny provádějí úklid ve společných místnostech skupiny (na chodbách, v umývárně, na záchodě);
- 3) vede knížku, v níž si znamená stav své skupiny, stav nemocných řeholníků a stav řeholníků ve službě, v práci, případně jinde;
- 4) zajišťuje a zodpovídá za to, že řeholníci jeho skupiny včas vstanou z lůžek, uznává nemocné k prohlídce do ošetrovny, zajišťuje včasný nástup skupiny k rannímu rozkazu a podává při rozkazu hlášení o stavu organizačnímu vedoucímu kláštera;
- 5) rozděluje během dne práci členům své skupiny, případně skupinkám řeholníků podle ubikací;
- 6) účastní se denně po večeři porady skupinářů s vedením kláštera, při níž skupináři podávají zprávy o výsledku dne, informují vedení o závadách, o náladě řeholníků a sdělují jejich přání a potřeby (obuv atd.);
- 7) je zodpovědný, že v ubikacích skupiny bude ihned po večeři zhasnuto světlo a že nebude rušen noční klid;
- 8) hlásí se při příchodu některého z vedoucích do úseku ubikace skupiny;
- 9) je osvobozen od denní práce, přičemž dostává průměrný plat, který řeholníci ve výrobě vydělávají.

Skupináři navrhnou politickému vedoucímu pro každou světnici vedoucího ubikace, který zodpovídá za její stav. Politický vedoucí jmenuje na základě toho vedoucího ubikace a vybere za něj vždy nejpokrokovějšího řeholníka z celé ubikace. Vedoucí ubikace má tyto úkoly:

- 1) zodpovídá za čistotu a pořádek v ubikaci;
- 2) zajišťuje, že řeholníci v ubikaci vstanou hned po budíčku z lůžek, oznamuje ráno skupináři, kteří řeholníci se hlásí do ošetrovny, zajišťuje včasný nástup všech řeholníků z ubikace, kromě nemocných, k rannímu rozkazu;
- 3) přiděluje řeholníkům své ubikace práci podle pokynů skupináře;
- 4) denně se zúčastní po obědě porady se svým skupinářem, jemuž sdělí potřeby řeholníků (obuv, šatstvo atd.) a případné závady;
- 5) je zodpověden, že ve světnici bude ihned po večerce zhasnuto světlo a že nebude rušen noční klid;
- 6) hlásí se při příchodu některého z vedoucích do světnice.

d) Pořádek

Každý řeholník zodpovídá za pořádek na svém lůžku a ve svých věcech. Jakmile vstane ráno z postele, uklidí svoje lůžko a svoje věci ještě před odchodem na bohoslužby. Večer řádně uklidí svoje věci před večerkou.

V každé ubikaci mají každý den službu 1-2 řeholníci, které určí skupinář tak, aby se řeholníci stále pravidelně střídali. Řeholníci, kteří mají

službu, zodpovídají za pořádek v ubikaci a společně se službami z ostatních ubikací skupiny za pořádek v úseku skupiny. Ráno se neúčastní ranní čtvrt-hodinky, zametou ubikaci, očistí stoly a židle, urovnají nábytek a zametou anebo umyjí spolu s ostatními službami skupiny společné místnosti skupiny (chodby, umývárny, klozety). V poledne rovněž poklidí v ubikaci. Večer znovu zametou ubikaci, očistí stůl, srovnají nábytek, vyprázdní odpadové koše do miskruven a zametou nebo umyjí spolu s ostatními službami společné místnosti skupiny.

V sobotu odpoledne se provádí ve všech ubikacích velký úklid, jehož se účastní všichni řeholníci. Umyjí podlahu, vyčistí okna, omyjí nábytek, srovnají svoje věci.

Každý den určí organizační vedoucí kláštera, která skupina má službu k úklidu společných objektů a ploch kláštera (úklid na dvorech, práce na zahradě atd.), nebo k výkonu jiných společných prací (pomoc v kuchyni atd.). Skupiny jsou určovány tak, aby se ve službě postupně střídaly. V den služby se skupina neúčastní normálního zaměstnání a provádí uloženou práci.

e) Staří a nemocní řeholníci

Pro přestárlé řeholníky může politický vedoucí na dobrozdání lékaře zavést podle okolností úlevy (pozdější vstávání apod.).

Řeholníci, kteří se cítí ráno nemocní, oznámí to vedoucímu ubikace. Vedoucí ubikace to sdělí ještě ráno před nástupem skupináři. Skupinář nemocného řeholníka ještě před nástupem navštíví, pohovoří s ním a zjistí, zdali je schopen v tomto dni běžného zaměstnání. Jestliže uzná, že je třeba, aby byl lékařsky prohlédnut nebo ošetřen, povolí mu, aby zůstal na ubikaci a hlásí to při nástupu organizačnímu vedoucímu. Nemocný zůstane na ubikaci a před 9. hod. se dostaví na ošetřovnu, kde bude prohlédnut.

f) Denní hlášení a rozkazy

Každé ráno v 7,55 hod. nastoupí všichni řeholníci kromě nemocných, případně osvobozených přestárlých za příznivého počasí na dvoře, za nepříznivého na chodbě apod., a to podle skupin. Skupiny stojí v pravidelných útvarech vedle sebe, skupinář vlevo vedle čelného trojstupu každé skupiny. V 8,00 hod. vyjde před nastoupené řeholníky organizační vedoucí a postaví se proti střední skupině. Nato vyjdou všichni skupináři, zamíří k němu, postaví se asi 2 m před ním a podají hlášení o stavu svých skupin: Ve skupině celkem mužů ..., nastoupilo ..., nemocných na ošetřovnu ..., atd. Organizační vedoucí zkontroluje jejich údaje, přepočítá nastoupené řeholníky apod. Nato se skupináři vrátí ke svým skupinám a zaujmou původní místo. V 8,10 hod. se dostaví vedoucí kláštera, jemuž organizační vedoucí podá hlášení o stavu. S vedoucím kláštera přijde politický vedoucí. Vedoucí kláštera odejde. Nato se řeholníci seskupí do půlkruhu kolem politického vedoucího k osvětové čtvrt hodině.

Každý večer po skončení zaměstnání se řeholníci znovu seskupí ve stejných útvarech k večernímu rozkazu. Po kontrole stavu organizačním vedoucím přijde opět vedoucí kláštera, provázený politickým vedoucím. Organizační vedoucí hlásí vedoucímu kláštera stav. Politický vedoucí přečte nato denní

rozkaz, v němž jsou určeny služby na nejbližší den, sděleny další pokyny řeholníkům, oznámeny chystané kulturní podniky, vytknuty závady, případně oznámeny tresty. Nato se řeholníci rozejdou do svých ubikací.

3. Z a ř í z e n í c e n t r a l i z a č n í h o k l á š t e r a

Při centralizačním klášteře jsou tato zařízení:

- a) ubikace pro soustředěné, umývárny a klozety
- b) kuchyně se spíží a jídelnou
- c) kantýna
- d) ošetřovna
- e) technické služby (prádelna, správkárna atd.)
- f) kulturní středisko
- g) duchovní správa
- h) výroba

a) Ubikace pro soustředěné řeholníky

Vedení klášteře připraví ihned po příchodu do klášteře plánek použití místností, zvláště rozmístění ubikací. Každá místnost bude očíslována. Každá ubikace bude vybavena nejnutenějším zařízením, a to: postel (slamník) pro každého řeholníka zvlášť, ložní prádlo pro každého, stůl, židle, šatníky podle počtu ubytovaných ve světnici. Nestací-li místnost, je možno šatník umístit na chodbě. Pro každou ubikaci bude opatřena nádoba na odpadky.

Zároveň přidělí vedení klášteře pro určitý počet ubikací společnou umývárnu a klozet. Pokud nebudou stačit umývárny, bude narychlo připraveno náhradní zařízení (připravit na ráno vodu do umývadla a van apod.). Pokud nebudou stačit klozety, budou narychlo zřízeny prozatímní latríny.

Na dvorech apod. budou zřízeny odpadové jámy apod. pro vyprazdňování košů na odpadky v ubikacích.

b) Kuchyně se spíží a jídelnou

V každém centralizačním klášteře bude zřízena vlastní táborová kuchyně podle směrnic ÚRO, vybavená zařízením z vyklizených klášterních objektů. Vedoucí klášteře určí jednoho z pokrokovějších řeholníků za vrchního kuchaře, který celou kuchyni povede. Vedoucí kuchař bude uvolněn od běžného zaměstnání a bude dostávat průměrný plat řeholníků ve výrobě s případným přídatkem. Podle velikosti klášteře dostane k ruce pomocné kuchaře a další řeholníci budou podle potřeby vypomáhat jako služby. Podle možnosti budou opatřeny 2-4 řeholnice jako pomocné síly pro kuchyni a pro podávání jídel. Řeholnice by ovšem také byly uzavřeny v klášteře. Vrchní kuchař odpovídá vedení za hospodaření s přiděly a s nakoupenými potravinami a za kvalitu jídel.

Nákupy potravin obstarává hospodářský adjunkt.

Kuchyně podléhá hospodářskému vedoucímu klášteře, který zajistí dobrou kvalitu jídel.

Při kuchyni je spíž s nejnutenější zásobou potravin a dále společná jídelna.

Snídani (kávu a chléb) si přinášejí řeholníci ve džberech na ubikace. Oběd a večeři dostávají v jídelně, kde se vystřídají ve 2-3 skupinách. Oběd a večeře je podávána na talířích.

c) Kantýna

V každém centralizačním klášteře bude zřízena vlastní kantýna, v níž řeholníci nakoupí cigarety, tabák, nápoje, zákusky, psací potřeby atd. Správou kantýny bude pověřen vybraný pokrokovější řeholník, jenž povede celé hospodaření, bude uvolněn od běžného zaměstnání a bude dostávat měsíční plat. Kantýna bude otevřena v poledne mezi 12.-14. hod. a k večeru od 17 hod. až do večerky, a dále v sobotu odpoledne, v neděli a ve svátek dopoledne.

d) Ošetřovna

Vedení kláštera určí 2-4 místnosti za ošetřovnu a vybaví je dostatečným počtem lůžek tak, aby stačila asi pro 10% soustředěných řeholníků. Ošetřovna bude dále vybavena dobře léky, obvazy a jiným sanitním materiálem (injekce apod.).

Vedení kláštera určí jednoho pokrokovějšího řeholníka s ošetřovatelským školením, aby pečoval o ošetřovnu a ošetřoval nemocné. Vedoucí ošetřovny bude osvobozen od běžného zaměstnání a bude dostávat měsíční plat. Vedoucímu budou podle potřeby přiděleni 2-4 řeholníci s ošetřovatelskou praxí jako pomocné síly. Budou rovněž osvobozeni od běžného zaměstnání a budou dostávat plat. Podle možnosti budou na ošetřovnu získány školené 2-4 jeptišky ošetřovatelky, které by byly rovněž uzavřeny. Dohledem na ošetřovnu bude pověřen soudruh - lékař, který bude vybrán kádrovým odborem ministerstva zdravotnictví z lékařů z blízkého okolí kláštera. Lékař bude denně ordinovat v klášteře 1-2 hodiny, bude dohlížet na stav nemocných řeholníků, případně podle potřeby navštěvovat klášter i mimo ordinační hodiny.

Všichni řeholníci budou v ošetřovně lékařem podrobně prohlédnuti během prvních dnů po příjezdu. Pro každého bude pořízen list o jeho zdravotním stavu. Později budou přijati k prohlídce řeholníci, které uzná skupinař. Lehčeji nemocným řeholníkům bude poskytnuto léčení a budou propuštěni na ubikace. V těžších případech zůstanou v léčení na ošetřovně. Těžší případy, které vyžadují nemocniční péči, budou převezeny na léčení mimo centralizační klášter.

e) Technické služby

V několika místnostech kláštera zřídí vedení technickou službu, jejímž vedením pověří jednoho z pokrokovějších řeholníků, s platem, zproštěného od denního zaměstnání. V technické službě bude prádelna a čistírna prádla vybavená zařízením z vyklizených klášterů, dále dílna na opravu prádla a šatstva, ševcovská dílna, dílna, která bude provádět různé opravy a řemeslnické práce v ubikacích atd. Vedoucímu bude přiděleno několik řeholníků - řemeslníků, dále podle možnosti několik jeptišek, které by byly rovněž uzavřeny. V den, kdy se bude práti nebo při jiných příležitostech vypomohou v technické službě jiní řeholníci, kteří budou určeni vedením kláštera.

f) Kulturní středisko

Vedení určí jednu větší místnost, případně několik dalších k ní jako kulturní středisko, v němž bude umístěna dobře vybavená čítárna a knihovna, kde budou k dispozici různé hry (šachy atd.), rozhlasový přístroj, kde budou promítány filmy, kde budou konány kulturní večery, divadelní představení atd. Kulturní středisko bude vybaveno nejlepším nábytkem, zařízením atd. tak, aby v něm bylo vytvořeno nejlepší prostředí. Vedení určí nejlepšího řeholníka za správce kulturního střediska, který bude udržovat pořádek v knihovně, zapůjčovat knihy a časopisy a připravovat kulturní večery a kulturní činnost řeholníků.

Kulturní středisko bude podléhat politickému vedoucímu kláštera, s nímž bude správce střediska úzce spolupracovat.

Při kulturním středisku bude také organizována sportovní činnost řeholníků. Středisko bude vybaveno sportovními potřebami (míče, síť, ping-pong atd.). Správce střediska je bude zapůjčovat, radit řeholníkům a vybízet je k sportovní činnosti.

g) Duchovní správa

V klášteře bude denně ráno sloužena mše. V sobotu odpoledne, případně podle přání řeholníků v neděli budou zpovědi, v neděli a ve svátek mše s promluvou. Ke mši se nevyzvání.

Pro každý klášter určí SÚC jako duchovního správce pokrokového kněze ze soustředěných řeholníků. Zmocněnec na konzistoři pro něj opatří církevní jurisdikci. Duchovní správce bude provádět zpovědi a mše. Ani duchovní správce nebude moci opouštět klášter. Posluhování při mši si obstarávají soustředění řeholníci sami.

S vedoucími klášterních zařízení (vedoucí kuchyně, vedoucí kantýny, vedoucí ošetřovny, vedoucí technických služeb, vedoucí kulturního střediska, duchovní správce) bude vedení kláštera ve stálém styku, bude jim poskytovat určité výhody, získávat je. Z nich a ze skupinářů se tak vytvoří kádr řeholníků, o který se bude vedení kláštera opírat a který mu pomůže celý klášter vést.

4. H o s p o d á ř s k é v e d e n í k l á š t e r a

a) Vedení

Hospodářskou správu vede hospodářský vedoucí, jemuž podléhají adjunkt a zřízenec, případně další stálé síly. Hospodářskému vedení podléhají dále řeholníci, pověřeni vedením a) kuchyně, b) kantýny, c) ošetřovny, d) technické služby. Tito řeholníci podávají denně hospodářskému vedoucímu zprávu o stavu těchto zařízení a o své práci. Úkolem hospodářské správy je:

- správa finančních prostředků
- správa budov a jiného majetku kláštera
- vybavování ubikací a jiných zařízení kláštera všemi potřebami
- zásobování potravinami
- správa kuchyně, kantýny, ošetřovny a technické služby
- vedení výroby.

b) Financování

Pro klášter bude zřízen u poštovní spořitelny na kontě Náboženské matice zvláštní podúčet. SÚC poskytne pro každý klášter potřebnou zálohu na první vydání. Během dvou dnů bude pak poukázána na konto kláštera další větší záloha podle odhadnuté potřeby. Na podúčet budou soustřeďovány všechny výplaty i příjmy kláštera. Do tří dnů zařídí SÚC v klášteře řádnou účtárnu.

c) Hospodářská správa

Hospodářský vedoucí provede co nejdříve inventuru veškerého majetku kláštera. Výsledky budou zachyceny v knize a v kartotékách. Hospodářská správa pečuje o budovy, stará se o jejich údržbu a provádí nutné opravy. Spravuje dále veškerý ostatní majetek kláštera, nakupuje všichni potřebný nábytek a jiné zařízení, odprodává přebytečné zařízení se schválením SÚC, vede evidenci veškerého majetku.

d) Výroba

Hospodářský vedoucí zajistí místnosti, připraví návrh potřebných úprav a provede je po schválení SÚC. Bude vyplácet řeholníky. Řeholníci ve výrobě budou dostávat určitou nevelkou odměnu, jejíž výše bude závislá na jejich výkonu. Pravidelná odměna bude určena také skupinářům a řeholníkům - vedoucím klášterních zařízení.

5. P o l i t i c k é v e d e n í k l á š t e r a

a) Organizace a úkoly

Politickou práci mezi řeholníky provádí a řídí politický vedoucí. Jemu podléhá řeholník, který vede kulturní středisko, a duchovní správce. Také skupináři s ním úzce spolupracují a denně ho informují. Úkolem politického vedoucího je:

- kádrová evidence
- pravidelná politická výchova řeholníků během zaměstnání
- péče o kulturní středisko, kulturní a sportovní život řeholníků i po zaměstnání
- dohled nad duchovní správou
- výběr řeholníků do přeškolovacích klášterů.

b) Kádrová evidence

Politický vedoucí vede kádrovou evidenci všech soustředěných řeholníků. Nechá co nejdříve všem vyplnit dotazníky a napsat životopisy. Pro každého založí mapu kádrových dokladů, kam založí také kádrové zprávy ze SÚC. Denně sleduje chování řeholníků při politické výchově během zaměstnání, jejich chování ve volném čase, denně dostává hlášení o chování řeholníků od skupinářů i vedoucího kulturního střediska. Tyto všechny poznatky denně zanáší do kádrové evidence, a to tak, že každou zprávu uvede na zvláštní list a založí do kádrové mapy příslušného řeholníka.

c) Politická výchova řeholníků během zaměstnání

Každé ráno od 8,15 do 8,30 hod. se koná za účasti všech řeholníků osvětová čtvrt hodinka, na níž podá politický vedoucí zprávu o posledních událostech doma i ve světě a případně připojí nějakou aktualitu. Prvých 14 dní (před zavedením vhodné výroby) bude každý den od 16 do 18 hod. politická výchova. Po zavedení výroby bude výchova dvakrát týdně po dvou hodinách. Program připraví SÚC. V hodinách politické výchovy budou přednášeny lekce, promítány vhodné filmy atd. Po zavedení výroby bude politická výchova prováděna po skupinách a bude spojena s diskusí.

d) Kulturní středisko, kulturní a sportovní život řeholníků

Po večerním rozkazu bude přístupné kulturní středisko, [kde] se budou řeholníci shromažďovat. Kolem kulturního střediska bude soustředěn kulturní a sportovní život řeholníků. Politické vedení bude podporovat, aby řeholníci vytvářeli kulturní zájmové kroužky, přičemž bude sledovat, aby jich nebylo zneužíváno k reakční agitaci. Politické vedení bude podporovat ochotnickou činnost, vznik divadelních a kulturních souborů, vytváření hudebních a zpěváckých skupin a sportovních mužstev. Dvakrát týdně bude večer promítán pro všechny řeholníky film. Občas budou pořádány i jindy kulturní večery, divadelní představení, koncerty atd. s programem, který připraví sami řeholníci.

e) Výběr řeholníků do přeškolovacích klášterů

Politická práce bude směřovat k tomu, aby docházelo k diferenciaci řeholníků, aby byly postupně izolovány nenapravitelné reakční živly a převáděny do internačních klášterů a na druhé straně aby většina řeholníků byla získávána pro režim. Proto se politický vedoucí zaměří k tomu, aby nejlepší řeholníky připravil pro převedení do přeškolovacích klášterů, kde bude prováděna pouze politická výchova a příprava řeholníků pro přechod do duchovní správy. Politický vedoucí se zvláště věnuje řeholníkům vhodným pro přeškolovací kláštery, bude s nimi politicky hovořit, případně z nich utvoří kroužek, který by studoval pokrokovou literaturu. Do přeškolovacích klášterů bude převádět i řeholníky, kteří mají v centralizačním klášteře funkce (skupináři atd.) a na jejich místa po jejich odchodu ustanoví další nejslušnější duchovní, jimž se bude opět více věnovat.

6. K á z e ň

a) Domácí řád a tresty

V klášteře je vyvěšen domácí řád, který uvádí povinnosti řeholníků. Dopustí-li se soustředěný řeholník trestného činu, bude stíhán trestně. Jestliže poruší domácí řád, nebo zatají přestoupení vězeňského řádu, anebo jestliže se zachová způsobem, který porušuje klid a kázeň v klášteře, bude vedením kláštera potrestán některým z kázeňských trestů. Co nejpřísněji se trestá pokus o útěk nebo podporování či krytí útěku. Potrestán bude i ten, kdo o útěku nebo přípravách k němu věděl a neučinil oznámení.

Kázeňské tresty jsou:

- 1) domluva
- 2) domluva v přítomnosti všech
- 3) omezení nebo odnětí výhod (výdej cigaret, návštěva kantýny atd.)
- 4) půst o chlebě a vodě
- 5) tvrdé lože po pracovní době
- 6) korekce - samovazba
- 7) přemístění do internačního kláštera.

b) Věznice

Pro trestání řeholníků tvrdým ložem po pracovní době nebo samovazbou bude zřízena věznice o 2-4 místnostech, opatřená mřížemi a izolovaná tak, aby ji bylo možno uzavřít. Z místností věznice budou odstraněny všechny ostré předměty a místnosti budou vybaveny vhodným zařízením.

II. Činnost v centralizačním klášteře

1) Prvých čtrnáct dní (do zavedení výroby) bude ve všedních dnech tento denní program:

6,00 hod.	Budíček a úprava ubikací. V 6,00 hod. bude se v objektech zvonit. Skupinář ihned zkontroluje, případně s pomocí služby, zda vstali vedoucí ubikací. Vedoucí ubikací zajistí, aby všichni řeholníci kromě nemocných a přestárlých opustili ihned lůžka. Každý řeholník se umyje a ihned uklidí lůžko i svoje věci.
6,30 hod.	Ranní mše
7,00 hod.	Ranní půlhodinka pro všechny. Staří a lehce nemocní se aspoň procházejí, pokud to dovoluje jejich zdravotní stav. Od půlhodinky jsou osvobozeny pouze služby, které zatím provedou úklid ubikací, chodeb atd.
7,30 hod.	Snídaně
7,55 hod.	Nástup k hlášení stavu. Řeholníci nastoupí ve skupinách na dvůr nebo na chodbu.
8,00 hod.	Hlášení stavu. Skupináři hlásí stavy organizačnímu vedoucímu.
8,10 hod.	Organizační vedoucí hlásí stav vedoucímu kláštera.
8,15 hod.	Osvětová čtvrt hodinka, vedená politickým vedoucím.
8,30-12,30	Denní zaměstnání (úprava kláštera, dvoru, zahrady, zařizování kláštera, příprava výroby atd.).
9,00 hod.	Odchod nemocných na ošetřovnu, ordinace lékaře.
12,30-14,00	Oběd společný nebo po skupinách. Při něm četba (noviny, časopisy). Po něm odpočinek.
14,00-16,00	Denní zaměstnání, pokud možno venku.
16,00-18,00	V prvních dnech bude pokračovat denní zaměstnání (zařizování kláštera). Po zdolání nejnaléhavějších prací během prvních dnů bude v této době politická výchova (přednášky, film atd.).

- 18,00 hod. Denní rozkaz. Skupináři hlásí stavy, politický vedoucí přečte denní rozkaz.
- 19,00 hod. Večeře. Poslech rozhlasových zpráv, případně četba. Po večeři diskuse atd. Dvakrát týdně večer film. Za teplých dnů sport venku apod. U vedoucích se sejdou skupináři a podají jim zprávu o situaci mezi řeholníky, o jejich přáních atd. Služby zařídí úklid ubikací a objektů.
- 22,00 hod. Večerka. Skupináři zkontrolují, zda je ve všech ubikacích zhasnuto a klid.
- 2) Po zavedení výroby (od 3. týdne) budou v denním programu provedeny tyto změny:
- 8,30–12,30 Práce ve výrobě. Pouze skupina určená jako služba se zabývá úpravou objektů atd.
- 14,00–18,00 Práce ve výrobě. Pouze skupina určená jako služba pracuje jinak. Pouze dvakrát týdně vždy dvě hodiny budou mít jednotlivé skupiny politickou výchovu. Politická výchova bude prováděna ve skupinách tak, aby byla možnost diskuse.
- 3) Prvých 14 dnů bude v sobotu tento denní program:
- do 14,00 Jako v ostatní dny.
- 14,00–17,00 Čištění ubikací, chodeb apod. Po skončení úklidu provede vedení (organizační vedoucí nebo jeho zástupce) kontrolu pořádku ve všech ubikacích a objektech. Po prohlídce, nejpozději v 17,00 hod., denní rozkaz.
- od 17,00 Zpovídání nebo volno, podle přání řeholníků.
- 19,00 hod. Večeře. Po večeři oddech.
- 23,00 hod. Večerka
- 4) Po zavedení výroby (od 3. týdne) budou řeholníci též v sobotu pracovat od 8,30 do 12,30 hod. ve výrobě. Pouze služby budou zaměstnány jinak.
- 5) V neděli bude tento denní program:
- 7,00 hod. Budíček, úklid lůžek, ubikací a objektů.
- 7,30 hod. Vedoucí skupiny hlásí stavy organizačnímu vedoucímu.
- 8,00 hod. Mše s promluvou
- 9,00 hod. Snídaně s četbou. Po snídani volno. Podle přání řeholníků zpovědi, kulturní středisko, sport, procházky.
- 12,30 hod. Oběd. Odpoledne rovněž volno, zpovědi, kultura, sport, procházky.
- 19,30 hod. Film
- 22,00 hod. Večerka

Klášter v.....
Jméno zmocněnce.....

Kraj:.....
Okres:.....

P o k y n y
pro zmocněnce vyklizených klášterů

Pražský proces se skupinou řádových kněží ukázal, že některé řády a kongregace stojí zcela ve službách zahraničních nepřátel našeho státu. Podle je[jich] pokynů rušily soustavně výstavbu naší vlasti, konaly špionážní službu a připravovaly ozbrojené povstání. Proto bylo nutno zakročit alespoň proti nejnebezpečnějším z nich a zbavit je možnosti, aby pokračovaly ve své protistátní činnosti. Kláštery těchto řádů budou dnes v noci vyklizeny a jejich řeholníci soustředěni.

Účelem zásahu není, abychom zničili řehole, nýbrž abychom překazili protistátní činnost řeholníků a vlivem užitečné práce i soustavné výchovy je získali pro režim. Tento úkol musí neustále mít na mysli osoby, které ustanovujeme k vedení jednotlivých vyklizených klášterů. Proto i Vy chovejte se k přemísťovaným řeholníkům sice pevně, ale slušně a spravedlivě.

Vás jsme vybrali, abyste vedl klášter v, který patřil řádu Ve vedení kláštera bude Vám nápomocen hospodářský vedoucí, který bude přidělen příslušným krajským národním výborem.

Při soupisu klášterního majetku bude s Vámi spolupracovat tříčlenná kontrolní komise, kterou ustanoví příslušný okresní národní výbor.

Vás a hospodářského vedoucího dopraví do kláštera dnes v noci velitel bezpečnostního oddílu, který provede zásah v klášteře. Po dobu zásahu jste mu podřízen a se svými lidmi k dispozici.

Během zásahu dostaví se do kláštera okresní církevní tajemník, který Vám pomůže při vyklizování kláštera.

I. Pokyny pro dobu zásahu

Jakmile vstoupíte do kláštera, budou dveře kláštera uzavřeny a zajištěny Bezpečností. Orgány StB vzbudí řeholníky a shromáždí je v jedné místnosti a provedou výslech. Současně zařídí, aby si vzali nejnutnější své potřeby a připraví je k odjezdu. Mezitím provede StB důkladnou prohlídku kláštera. Vaše úkoly mezitím budou tyto:

1. Zajistíte si místnost jako kancelář společně s hospodářským správcem.
2. Podle přílohy č. 2 zjistíte, které další osoby mimo řeholníky se ještě v klášteře zdržují. Svoláte si tyto a budete je informovat o zásahu. Vysvětlíte jim, že toto opatření je v důsledku protistátní činnosti některých řádů, aby zůstaly klidné a vyčkaly dalších pokynů zmocněnce, který jim zajistí řádné umístění.
3. Přikročíte k okamžitému vyklizování těchto zbylých obyvatel, a to tímto způsobem:
 - a) pokud byly v klášteře umístěny řeholnice, zařídíte jejich přestěhování do nejbližšího ženského kláštera (pokyny v příloze);

- b) pokud byl v klášteře laický personál, provedete co nejdříve jeho vystěhování, v případě, že se jedná o svobodné osoby, pokud tyto osoby ošetřovaly děti nebo je jich jinak v klášteře nezbytně zapotřebí (čeledín pro hospodářství), prozatím je ponecháte a vystěhujete je později, jakmile to bude možné;
 - c) tam, kde byly v klášteře umístěny celé rodiny, zkontrolujete, zda zaslané Vám seznamy souhlasí se skutečným stavem a vyčkáte dalších dispozic KNV;
 - d) stejným způsobem jako u předcházejícího bodu budete postupovat v případě, kde jsou v klášterech umístěny děti a studenti.
4. Hospodářský vedoucí zajistí pokladní hotovost a veškeré účetní knihy a doklady, pořídí o tom zápis, který bude Vámi též podepsán.
 5. Od odjíždějícího duchovního správce kláštera zařídíte podpis prohlášení o zastoupení ve výkonu bohoslužeb pro nového správce farnosti.
 6. Připravíte místnost, do které soustředíte nemocné řeholníky, neschopné přepravy. Místnost vyberte v I. poschodí, aby nebyl možný útěk.
 7. Zařídíte, abyste dostal od představeného kláštera zprávu o hospodaření kláštera, jakož i seznam všech účtů u peněžních ústavů a budete dbát, aby zprávy představeného kláštera o hospodářském vedení kláštera byly zahrnuty do protokolu sepisovaného s představeným Státní bezpečností.
 8. Pokud je u kláštera internát, kam byl dosazen zmocněnec MŠVU, zařídíte, aby okamžitě převzal dozor jak pedagogický, tak i péči o stravování ubytovaných dětí.
 9. Tam, kde je u kláštera exerciční dům, zařídíte též jeho vyklizení a uzavření. Kde jsou v exercičním domě ubytováni dospělí, zařídíte jejich dopravu na nejbližší nádraží, děti ponecháte v exercičním domě a zařídíte jejich odjezd do domovů.
 10. Po domovní prohlídce a uvolnění místností, v kterých byli ubytováni řeholníci připravení k odjezdu, zařídíte ihned řádné uzavření místností a soustředění veškerých klíčů u Vás. Uzavřené místnosti řádně zapečetíte.

II. Další úkoly po odjezdu řeholníků

1. K ránu dostaví se do kláštera okresní církevní tajemník, který bude s Vámi spolupracovat při vyklizování kláštera. Současně s církevním tajemníkem dostaví se tříčlenná kontrolní komise, která společně s hospodářským správcem provede soupis klášterního majetku.
2. Učiníte opatření, abyste zamezil přístupu zbylých obyvatel kláštera do uvolněných částí kláštera po řeholnicích.
3. Hospodářský zmocněnec zjistí přibližný stav kuchyňského zařízení, tj. hrnců, kuchyňských strojů, jakož i jídelních příborů. Dále zásob potravin a ubytovacího zařízení, tj. postelí, židlí, skříní, stolů a ložního prádla.
4. Hospodářský zmocněnec předá písemné pokyny kontrolní trojce.
5. V 7 hod. ráno udělejte si poradu s hospodářským vedoucím, okresním církevním tajemníkem a kontrolní trojkou a projednejte:
 - a) další postup při vyklizení zbylých obyvatel kláštera,

- b) péči o hospodářství kláštera (dobytek – zemědělské práce),
 - c) další postup při provádění soupisu klášterního majetku,
 - d) vypracujte zprávu pro KNV. Zpráva pro KNV musí obsahovat:
 - jak proběhlo vyklizení;
 - jaká je nálada mezi obyvatelstvem v místě kláštera;
 - kolik obyvatel kláštera zůstalo po odvozu řeholníků v klášteře (uveďte zvlášť studenty, dospělý laický personál, nemocné řeholníky neschopné převozu, vše s podrobnějšími údaji, o jaké lidi se jedná);
 - udejte zjištěný stav vybavení kuchyně, zásob potravin a ubytovacího zařízení.
- Tuto zprávu musí podat do 9 hod. okresní církevní tajemník příslušnému KNV.

III. Úkoly v první den zásahu

1. Pokud jsou mezi zásobami potravin takové, které podléhají zkáze a nemohou být použity pro centralizační kláštery, zařídíte s MNV jejich další použití (vydání řádně podchytit).
2. Zajistíte stravování pro personál a členy SNB provádějící zásah a pro internát, event. pro zbylé obyvatele kláštera.
3. Dokončíte vyklizení klášterní budovy ve spolupráci s místními úřady po předchozím souhlase příslušného KNV.
4. Pokud jsou v klášteře nemocní, přijede během prvního dne lékař vyslaný KNV, který prohlédne nemocné. Podle jeho pokynů provedete jejich odvoz, ve výjimečně těžkých případech, kde je třeba okamžitý zásah, do nejbližší nemocnice, u ostatních vyčkáte dalších dispozic.
5. Hospodářský správce společně s tříčlennou kontrolní komisí přikročí okamžitě k soupisu klášterního majetku, a to tím způsobem, že utvoří dvě dvoučlenné skupinky, které provedou soupis místností za místností (soupisové formuláře budete vyplňovat trojmo). V soupisových formulářích budete uvádět, v kterých místnostech se zařízení nalézají a po soupisu vždy jednotlivé místnosti znovu zapečetíte. Soupis klášterního majetku proveďte co nejrychleji.
6. Hospodářský zmocněnec vydá podle dispozic KNV, příp. SÚC pro centralizační kláštery kuchyňské zařízení a ubytovací zařízení.
7. Hospodářský zmocněnec zařídí podle pokynů KNV vyklizení dětského internátu.
8. Krajskému národnímu výboru budete prostřednictvím okresního církevního tajemníka podávat telefonické zprávy ve 12 hod. a v 16 hod.
9. Hospodářský vedoucí zařídí další péči o hospodářství klášterů.

IV. Úkoly dalších dní

1. Podle pokynu KNV bude proveden odvoz nemocných z kláštera.
2. Během prvního nebo druhého dne dostaví se do kláštera úředník Státního úřadu pro věci církevní, který zkontroluje postup prací na soupisu klášterního majetku, jakož i dosavadní činnost hospodářského zmocněnce a dá

pokyny o dispozici s budovami. Dle toho stanoví se další postup vyklizování.

3. Od Státního úřadu pro věci církevní dostanete pokyny k dokončení prací ve vyklizovaném klášteře. Skončení inventury ohlásíte ihned na KNV a SÚC, odkud přijedou zaměstnanci, kteří inventuru překontrolují, schválí a uzavřou. Nato podle dispozic KNV se schválením SÚC na místě dohodnou, jak bude naloženo s objektem a jeho zařízením. Po předání objektu novému účelu dostavíte se se všemi Vašimi záznamy z inventury na SÚC, kde je předáte a kde současně vrátíte tyto směrnice. SÚC Vám dá další pokyny.

P ř í l o h y:

1. Jmenovací dekret
2. Přehledná zpráva o situaci v klášteře
3. Formuláře pro duchovní správu
4. Pokyny pro činnost kontrolní trojky
5. Směrnice pro soupis klášterního majetku

SÚA, f. 100/24, sv. 49, a.j. 868, s. 241 - 258, stroj. prvopis.

7

1953, 26. leden, Praha. – Zpráva Státního úřadu pro věci církevní politickému sekretariátu ÚV KSČ o provedení akce vyklizování klášterů v roce 1950. Usnesení politického sekretariátu ze dne 14. dubna 1953 o uvedené zprávě.

Státní úřad pro věci církevní

Z p r á v a

o provádění akce vyklizování klášterů v r. 1950

Při projednání zprávy ministra státní kontroly s. Haruse¹ týkající se akce provádění vyklizování klášterů jsem nebyl přítomen a nemohl jsem podat své připomínky, ačkoliv jsem již dříve v této věci připravoval obsáhlou předběžnou zprávu.

Považuji za svou povinnost aspoň ve stručné formě své připomínky politickému sekretariátu ÚV KSČ předložit a současně navrhnouti novou formulaci usnesení, pokud se týče dalších úkolů mi uložených.

Zejména chtěl jsem touto zprávou rozptýlit podle mého názoru neodůvodněné domněnky, jako by při akci vyklizení klášterů vznikly státu zaviněním Státního úřadu pro věci církevní mimořádně velké škody na kulturních a uměleckých hodnotách.

Návrh usnesení:

Zpráva s. Z. Fierlingera se bere na vědomí s tím, že:

- I. Úkoly uložené s. Bacílkovi a Kabešovi usnesením politického sekretariátu ÚV KSČ ze dne 19.1.1953 ve věci zprávy s. Haruse o kontrole způsobu vyklizení Strahovského kláštera a způsobu likvidace strahovského skladu, obrazů a knih zůstávají nezměněně v platnosti.

- II. Úkoly uložené s. Fierlingerovi se mění následovně:
 - a) Likvidační oddělení Náboženské matice ve spolupráci s kulturní komisí ještě jednou provede prohlídku dosud existujících skladů předmětů z klášterů a vytřídí zbývající cenné předměty, pokud v nich snad ještě jsou, a předá je příslušným kulturním institucím.
 - b) Knihovní odborníci kulturní komise Státního úřadu pro věci církevní ve spolupráci s likvidačním oddělením Náboženské matice dokončí roztřídění knih na Strahově, provedou podrobný soupis vzácných rukopisů a prvotisků, porovnájí je s výkazy, které jsou jim k dispozici a zjistí, zda došlo k nějakým ztrátám.
 - c) Likvidační oddělení Náboženské matice provede po všech stránkách revizi Strahovského kláštera, včetně hospodaření zmocněnce Hrdličky.
 - d) Likvidační oddělení Náboženské matice zjistí předměty z klášterního majetku dané do užívání soukromníkům, aby s. Fierlinger po přezkoušení těchto případů rozhodl o tom, co se s nimi má státi.
 - e) Likvidační oddělení Náboženské matice provede revizi likvidace klášterního majetku, kterou byla pověřena Charita.
 - f) Likvidační oddělení Náboženské matice bude pokračovat v revizi všech klášterů. Státní úřad pro věci církevní podá pak o konečném výsledku zprávu politickému sekretariátu ÚV KSČ.

Podává:

Zdeněk Fierlinger, náměstek předsedy vlády
a ministr pověřený řízením Státního úřadu pro věci církevní^d

Státní úřad pro věci církevní

V Praze dne 26. ledna 1953

Z p r á v a

o provádění akce vyklizování klášterů v r. 1950

Státní úřad pro věci církevní připravoval počátkem ledna t.r. předběžnou zprávu o průběhu akce vyklizování klášterů, neboť si byl vědom toho, že bude nutné vysvětlit určité otázky a zejména uvést na správnou míru poplašné zprávy o miliardových ztrátách vzniklých s touto akcí. Mezitím byly mně uloženy politickým sekretariátem úkoly vyplývající ze zprávy ministerstva státní kontroly. Předkládám tudíž nejen připravenou zprávu, ale současně i vysvětlení k jednotlivým bodům mně uložených úkolů.

I. Všeobecně:

V březnu r. 1950 uložilo předsednictvo ÚV KSČ Státnímu úřadu pro věci církevní soustředění mužských řádů s výjimkou Milosrdných bratří. Politicky i hospodářsky měl zajistiti řádný průběh akce Státní úřad pro věci církevní, přičemž ministerstvo vnitra mělo zajistit akci po bezpečnostní stránce.

Akce byla provedena ze 13. na 14. dubna 1950 a v několika následujících dnech a bylo při ní soustředěno 2376 řeholníků do pěti centralizačních klášterů v českých krajích a dvou centralizačních klášterů na Slovensku. Kromě toho byly zřízeny dva internační kláštery pro reakční představené řádů (v Želivi a Báci).

II. Příprava a provedení akce vyklizování klášterů:

Na Státním úřadě pro věci církevní byla počátkem r. 1950 ustavena čtyřčlenná komise (soudruzi dr. Havelka, Knotte, Ekart a Průša), která v naprosté tajnosti v krátké době vypracovala obsáhlý operativní plán pro celou akci, připravila pokyny pro všechny zúčastněné činitele (zmocněnce, členy soupisových komisí, revizory Státního úřadu pro věci církevní, církevní tajemníky a předsedy ONV). Tyto pokyny stanovily, jak postupovat v akci, při soupisu majetku, jaká má být činnost zmocněnce a jeho povinnosti, jak zacházeti s předměty cennými a umělecky hodnotnými. V pokynech však chybělo, že např. soupisové listy musí být stránkovány, předměty v soupise uvedené číslovány apod. Tato čtyřčlenná komise projednávala předběžně také akci s orgány SNB a StB, ovšem vždy tak, aby bylo s akcí seznámeno co nejméně odpovědných lidí. Vybrala též asi 80 býv. zaměstnanců ministerstva vnitra z bezpečnostní služby pro funkci zmocněnců, které však seznámila s úkoly až teprve v noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy byl zásah proveden, takže zmocněnci neměli žádnou speciální přípravu pro zvládnutí nastávající mimořádné akce, zejména po hospodářské stránce. Komise také nepřipravila zvláštní aparát, jehož úkolem by byla kontrola a soustavný dohled nad průběhem akce, sledování činnosti zmocněnců a zajišťování plnění dalších úkolů, které narůstaly v průběhu akce. Zpočátku kontrolu museli vykonávat při své práci zaměstnanci Státního úřadu pro věci církevní, jichž bylo málo a kromě toho byli přetížení množstvím vlastních úkolů, vyplývajících ze zákona o hospodářském zabezpečení církví.

Teprve koncem května a v červnu 1950 byla postupně budována Náboženská matice, které tento úkol byl svěřen.

Při soustřeďování řeholníků činilo značné potíže Státnímu úřadu pro věci církevní zabezpečení velkých centralizačních klášterů, které musely být během jedné noci vybaveny zařízením, potravinami a personálem k řízení kláštera. Nábytek a potraviny byly do centralizačních klášterů vozeny v noci z jiných vyklizených klášterů, což pochopitelně narušovalo provádění nařízených inventur v těchto objektech a dávalo možnost nepoctivým živlům ke krádežím. Přesto všude byly ihned zřízeny tříčlenné soupisové komise, jmenované příslušnou lidosprávou, které pod vedením zmocněnce prováděly inventuru zařízení kláštera, potravin, církevních památek a osobních svršků řeholníků. Práci zmocněnců i soupisových komisí narušovali však zástupci různých ministerstev, jimž

vládní dislokační komise přidělila vyklizené kláštery a kteří trvali na jejich bezpodmínečném okamžitém uvolnění, aniž brali mnohdy zřetel na to, že inventura ještě nebyla skončena. V mnoha případech se dokonce stalo, že proti vůli a přes protesty zmocněnců přikročili noví uživatelé k samovolnému vyklizení místností, nešetrně stěhovali nábytek a církevní památky a mařili tak práci zmocněnců a soupisových komisí. Drastický případ se stal v klášteře Obořiště, který Státní úřad pro věci církevní původně určil pro uskladnění knih z vyklizovaných i centralizačních klášterů. Když byl klášter v Obořišti naplněn knihami, byl přidělen vládní dislokační komisí ministerstvu spravedlnosti, které bez souhlasu Státního úřadu pro věci církevní nešetrným, ba přímo nekulturním způsobem za pomoci trestanců počalo stěhovat uskladněné knihy jednak do kláštera v Kadani, jednak na Strahov. Jakmile to bylo Státnímu úřadu pro věci církevní hlášeno, byl vznesen protest u náměstků ministra spravedlnosti Dreslera a Heráfa, ale teprve na přímý zákrok ministra dr. Raise bylo stěhování knih prováděno pečlivěji. Za tento čin je třeba volat k odpovědnosti ministerstvo spravedlnosti a nikoli Státní úřad pro věci církevní!

Další případy vyskytly se ze strany ministerstva vnitra v Břevnovském klášteře, ve Vyšším Brodě, u ministrerstva národní obrany v Teplé apod.

Tyto nepříznivé zásahy ze strany jiných ministerstev, dále okolnost, že orgány lidové správy dávaly k dispozici pro soupis majetku osoby kádrově nevyhovující, rovněž i charakterové závady některých zmocněnců, to vše způsobilo, že akce vyklizení klášterů trpěla vážnými nedostatky, že docházelo ke zmatkům a k zcizení různých drobných předmětů, k poškození nábytku, obrazů, knih a k jiným nepřístojnostem.

Jaké byly skutečné ztráty, bude možno zjistit až po ukončené revizi všech klášterů, kterou soustavně provádí likvidační oddělení Náboženské matice, jak o tom bude řeč později.

III. Zabezpečení a soz kulturních památek z vyklizených klášterů:

Výběrem a sozem kulturně historických cenností z klášterů byl na Státním úřadě pro věci církevní pověřen přednosta III. odboru s. dr. Hub.

Protože na Státním úřadě pro věci církevní nebylo odborníků, sjednal jsem po svém nastoupení do úřadu s nejpřednějšími znalci uměleckých památek vytvoření zvláštní kulturní komise, která se ustavila 13. května 1950, jejímž úkolem bylo vytríditi cenné historické památky přímo v kláštorech, soustředit je ve zvláštní zapečetěné místnosti a později je odvéztí na určené místo. Kulturní komisi Státního úřadu pro věci církevní, skládající se asi z 20 osob, vedli tito významní odborníci:

Dr. Čejchan, ředitel Univerzitní knihovny

Akad. dr. Zdeněk Wirth, předseda Národní kulturní komise

Dr. Novotný, ředitel Národní galerie

Dr. Poche, ředitel Uměleckoprůmyslového muzea

Dr. F. Horák, přednosta v Univerzitní knihovně

Dr. Buchner, správce hudebního odd. Národního muzea

Dr. Skřivánek, ředitel archivu ministerstva vnitra.

Tato komise se scházela pod mým předsednictvím, aby mi podávala zprávy o průběhu akce. Od tohoto okamžiku lze říci, že nastala nová fáze v likvidaci církevních a kulturních památek, neboť komise byla vedena snahou co nejrychleji soustředit cenné předměty v kulturních institucích, aby tak byly přístupny širokým masám pracujících. Byly vydány směrnice jak pro třídění, tak i pro svoz kulturních památek, v nichž bylo řečeno, že předměty celostátního významu obdrží vrcholné kulturní instituce a předměty krajového významu budou ponechány krajským a okresním kulturním institucím.

Kulturní komise utvořila tříčlenné odborné prohlídkové komise, které navštěvovaly jednotlivé kláštery, aby vytřídily hodnotné památky od ostatních předmětů a uskladnily je v zapečetěných místnostech. Svou práci dokončily koncem června 1950.

V druhé polovině r. 1950 došlo potom ke svozu uměleckých a historických památek podle termínovaného plánu, schváleného kulturní komisí. Pouze svoz archivů byl dojednán samostatně mezi ústředním archivem ministerstva vnitra a Státním úřadem pro věci církevní dohodou ze dne 27.5.1950, podle níž zabezpečení a svoz provede si archiv ministerstva vnitra sám ve své režii. Výsledky svozu kulturních památek byly nám potom postupně hlášeny jednotlivými kulturními institucemi.

Knihy z klášterů byly sváženy Národní knihovnou v Praze a státními studijními knihovnami. Nejvýznamnější knihovny jako např. tepelská, strahovská, vyšebrodská, rajhradská, křižovnická, dominikánská zůstaly na svých místech pod patronací ministerstva školství, věd a umění. Ostatní knihovny z vyklizených klášterů byly sváženy do předem určených míst, kde byly uskladněny a tříděny. Velká většina těchto knih nemá velké hodnoty. Jde namnoze o běžné náboženské a filozofické spisy ze 17. a 18. století.

Rušivým činitelem v akci svozu knih byly opět naléhavé případy stěhování klášterů novým uživatelem. Podle úhrnného přehledu zjišťujeme, že v Čechách a na Moravě bylo nalezeno v kláštorech celkem 1 800 000 svazků, z toho převzaly Národní knihovna a státní studijní knihovny 1 000 000 svazků, na místě zůstalo v cenných knihovnách asi 540 000 svazků a zbytek obdržely různé archivy, muzea a lidové knihovny.

Pokud se týče uměleckých obrazů, jejich zajištěním bylo pověřeno ředitelství Národní galerie v Praze, které provedlo roztržidění a svoz převzatých hodnot do Národní galerie vlastními vozidly. Úhrnně převzala Národní galerie 624 obrazů, 247 plastik, 61 kreseb, 29 grafik a 18 lidových obrázků na skle.

Národní muzeum v Praze přebíralo různé ornáty, obrazy, starobylý nábytek, hudební nástroje, hudební archivy a numismatické sbírky. Uměleckoprůmyslové muzeum svezlo na 1100 předmětů (obrazy, sochy, nábytek, hodiny, paramenta, monstrance, porcelán, sklo) a kromě toho z trezoru Státní banky převzalo cennosti vytříděné podle podrobných soupisů v množství 768 kusů.

Národní kulturní komise zastoupená dr. Wirthem převzala památky z klášterů broumovského, velehradského a strahovského v celkovém počtu [2]000 kusů. Dr. Wirth se sám účastnil vytřídění hodnotných předmětů v sejfu Národní banky.

Svozem archivů, jak již bylo vzpomenuo, prováděl samostatně archiv ministerstva vnitra svými dopravními prostředky a také sám prováděl pátrání po listinném materiálu. Svou akci skončil na jaře r. 1951.

Při soupisu a odvozech umělecko-historických předmětů se vyskytly závady a některé ztráty, neboť hodně záleželo na tom, jak osobně byl poctivý zmocněnec a ostatní pracovníci v této akci. Tak například nám bylo hlášeno, že v klášteře v Broumově se ztratily 3 dřevěné sošky Panny Marie a Ukřižovaného a 2 dřevěné fragmenty a soška Madony s Ježíškem ze 14. století. Zahájili jsme ihned rozsáhlé pátrání, které dosud je bezvýsledné, takže bylo učiněno trestní oznámení na neznámého pachatele. Není vyloučeno, že ony sošky byly odvezeny do některého krajinského muzea. Některé závady vznikly pro nedostatečnou koordinaci práce, kterou nedovedli zajistit soudruzi Hub a Knotte s památkovým referentem IV. odboru Státního úřadu pro věci církevní Márou, který svými neodpovědnými zásahy se dostal do rozporu s nimi a s kulturní komisí. S. Mára, místo aby se snažil svědomitě pracovat, destruktivně kritizoval a šířil zbytečnou paniku, která se ukázala ve značné míře neopodstatněnou. Tak např. s. Mára šířil falešné zprávy o spálení cenného hudebního archivu želivského, který se dnes nachází v bezvadném stavu v hudebním oddělení Národního muzea. Nebo prohlašoval, že se ztratila cenná dřevěná soška z kapucínského kostela v Mostě, ačkoliv se zjistilo, že je na svém místě. Dále bylo jím hlášeno státní prokuratuře, že z kláštera augustiniánů v Praze se ztratil rukopis Codex Thomeus. Ten však v době akce byl zapůjčen v Historickém ústavu a nyní je uložen v archivu ministerstva vnitra. Činnost Márovu velmi příkře odsuzovala kulturní komise, která několikrát písemně protestovala proti jeho výrokům a později odmítla s ním spolupracovat.

Nutno podotknout, že ve většině klášterů nebyly nalezeny původní inventární záznamy, takže si dnes nelze bezpečně ověřit, zda určitá věc v době zásahu v klášteře skutečně byla. Obdobně tomu bylo i se starými, historicky cennými listinami, které měly být údajně v klášteře želivském. Jde asi o 80 dokumentů z let 1226 až 1622, jejichž zmizení se dodnes nevysvětlilo. O tom kolují různé verze. Jedna z nich, pocházející z likvidačního oddělení Náboženské matice, které provádělo revizi v želivském klášteře praví, že tyto dokumenty dal velitel SNB v Želivi Beran pohodit na smetiště a že je pravděpodobné, že byly spáleny. Potom je zde zápis Ústředního archivu ministerstva vnitra podepsaný Burkoněm, Křivským, Fialou a Budašem ze dne 15.12.1950, tedy v době, kdy materiál byl ze Želivi odvážen. V tomto zápisu se výslovně konstatuje, že v té době scházely nejstarší listiny ze 13.-16. století. To by nasvědčovalo tomu, že archiv, o němž je řeč, se v době zásahu v klášteře nenacházel. Požádal jsem také ministerstvo národní bezpečnosti o rozsáhlé pátrání. Podle předběžných zpráv, kterých se mně od bezpečnostních orgánů dostalo, byly tyto staré dokumenty, které byly součástí želivského archivu, vezeny v prosinci 1950 archivními orgány ministerstva vnitra na Strahov a od té doby mizí po nich stopa. Abych tuto záležitost důkladně osvětlil, svolal jsem v lednu t.r. poradu odborníků a vedoucích úředníků (dr. Krásný, Lutovský, Plíhal, dr. Horák z Národní knihovny, dr. Šembergr - archiv ministerstva vnitra, dr. Vavroušková - Historický archiv, dr. Fiala a dr. Drtina, členové dohlídkové komise v Želivi a s. Klimeš).

Dr. Vavroušková na této poradě sdělila, že byla v klášteře v Želivi v říjnu 1943, kdy pořídila ofotografování celého želivského archivu. Za krátký čas poté ubytovala se v klášteře až do revoluce Hitlerjugend. Němci z kláštera

odváželi starožitný nábytek a nelze vyloučit, že s ním také odvezli část archivu. Také v době od zatčení opata Tajovského na podzim r. 1949 do dne zásahu mohly být tyto cenné věci odstraněny a ukryty. Také je možné, že býv. řeholník Želivského kláštera a od r. 1946 úředník v archivu ministerstva vnitra dr. Křivský, nyní odsouzený na doživotí pro ilegální činnost, ukryl část archivu buď při jeho stěhování, nebo před ním. Fotokopie pořizené Historickým ústavem dle názoru odborníků plně nahrazují všechny postrádané dokumenty a pro účely historického bádání jsou zcela dostačující. Odborníci prohlašují, že v případě, pokud by tato část Želivského archivu nebyla nalezena, možno hovořit o škodě materiální, nikoliv historicko-vědecké.

To je vlastně pouze jediný závažnější případ předpokládané ztráty, který není dosud vysvětlen a za který zřejmě není odpovědný Státní úřad pro věci církevní.

Na důkaz toho, jaký je názor odborníků na zajišťování historických památek v kláštorech Státním úřadem pro věci církevní, cituji podstatnou část dobrozdání kulturní komise:

»Převzetí klášterů do správy orgánů Státního úřadu pro věci církevní, ke kterému došlo v dubnu r. 1950, bylo největším majetkovým přesunem od obsazení pohraničí a od znárodnění velkostatků a průmyslových podniků. Zatímco těchto revolučních událostí se zúčastnily všechny státní a veřejné orgány a byly prováděny postupně za účasti a kontroly nejširší veřejnosti, klášterní akce byla provedena s vyloučením veřejnosti, nárazově a s minimálním počtem aktivních účastníků. Jako každý historický proces většího rozsahu měla nepochybně i tato akce své nedostatky. Je správné a nutné, aby všechny nedostatky byly vyšetřeny a podle možnosti napraveny, avšak kulturní komise se obává, že často půjde jenom o teoretickou retrospektivu bez praktických možností. Správné poznání, posouzení a zhodnocení nedostatků není však možné bez důkladného poznání celého procesu. Vytržením několika faktů, ať už zásadních nebo podružných, se celkový obraz zkresluje a výsledek akce znehodnocuje.

Zásadně důležitou okolností pro posuzování celé akce je i skutečnost, že se dnes na ni díváme z retrospektivy, že dnes každý povoláný i nepovoláný kritik může daleko snadněji a bezpečněji odhadnout a určit, co se mělo nebo nemělo učinit, než tomu bylo v průběhu akce samotné. V době, kdy akce probíhala současně ve všech kláštorech, městech, okresech a krajích a za zasahování celostátních, krajských, okresních i místních činitelů nejrůznější povahy, nebylo snadné získat přesnou orientaci o okamžitém stavu a tím méně bylo snadné celý průběh bezpečně ovládat a řídit. Kulturní komise nepokládá za vhodné činit výtky orgánům Státního úřadu pro věci církevní bez uvážení všech konkrétních okolností a bez důkladného prozkoumání daných možností.«

(Výňatek ze zprávy z 10.2.1952.)

Dále cituji výňatek z přehledné zprávy kulturní komise ze dne 3.6.1952:

»Kulturní instituce při pověření jinými ústředními úřady přejímaly umělecký a historický materiál a knihy zpravidla en bloc a bez bližších směrnic a třídily a popisovaly jej podrobně teprve dodatečně při detailním zpracování. To platí jak o obrazech a uměleckých předmětech, tak i o knihovnách. Jako příklad uvádíme převzetí uměleckých předmětů a knihoven z hradů a zámků nebo

svoz knihoven z německé konfiskace v r. 1945 v úhrnném počtu několika milionů svazků. Jako jiné ústřední úřady v podobných případech, tak i Státní úřad pro věci církevní spoléhal při akci vyklizování klášterů spíše na osobní poctivost pověřených zaměstnanců a odborníků, než na formální stránku. K tomu třeba podotknout, že Státní úřad pro věci církevní při zajišťování a svozu kulturních památek postupoval oproti jiným případům o to dokonaleji, že nejen pod osobní zodpovědností dal zmocněncům památky až do odvozu do opatrování, nýbrž i cenné věci napřed prohlídkovou komisí protokolárně podchytil a roztrídil, a tak zabezpečil jejich pozdější svoz.

Dr. Čejchan v.r., dr. Zdeněk Wirth v.r.,
dr. František Horák v.r., dr. Alex. Buchner v.r.,
dr. E. Poche v.r., Skřivánek v.r.«

Můžeme toto dobrozdání považovat za plně věrohodné? – Třeba si uvědomit, že pokud existovaly v našich klášterech nějaké opravdu hodnotné kulturní a historické památky, byly tyto našim odborníkům a historikům dávno známy. To se týká nejen historických dokumentů (rukopisů, inkunábulí, starých tisků), nýbrž i cenných obrazů a uměleckých předmětů, a ty dnes jsou vesměs v bezpečné úschově našich vrcholných kulturních institucí. Méně cenné předměty jsou v úschově krajských muzeí a knihoven a to, co bylo bezcenné, nebo nanejvýše mohlo být použito pro běžné potřeby církve, na základě dobrozdání našich odborníků, bylo předáno k distribuci Charitě.

Likvidační oddělení v Náboženské matici provádí nyní kontrolu předmětů převzatých kulturními institucemi z klášterů a pořizuje uschovací smlouvy. Při jednání s kulturními institucemi si ověřuje, že cenné předměty jsou uloženy a opatrovány ve vzorném pořádku.

IV. Likvidace bohoslužebných a jiných předmětů, určených pro Charitu (Chrámové družstvo):

Převzetím bohoslužebných předmětů a devocionálií, nacházejících se v klášterech, a jejich distribucí do kostelů a far byla pověřena Charita, výrobní a distribuční podnik, nyní Chrámové družstvo. Stalo se tak proto, že ani církevní tajemníci pro přemíru nových politických úkolů (jako byl velehradský sjezd a luhačovická mírová konference v červenci 1950, dále vyklizování ženských klášterů a zrušení všech kněžských seminářů na podzim r. 1950), ani Náboženská matice, plně zaměstnaná správou a řízením centralizačních klášterních středisek, se nemohli této práci věnovat. O tom, jak si Charita má při přejímání uvedených předmětů počínat, byly vypracovány Náboženskou maticí směrnice. Charita měla svézt z vyklizených klášterů do svých skladů bohoslužebné předměty, řádně je podchytil a roztrídil, provést jejich distribuci do kostelů a far a vyúčtovat všechno, co převzala, Náboženské matici. Při praktickém provádění těchto úkolů si však zaměstnanci Charity nepočínali dle vydaných směrnic. Přejímané předměty nebyly ohodnocovány, soupisy byly sice pořizovány, avšak předměty v nich uvedené nebyly přesně popisovány, což často nebylo ani možné. Charita se mnohdy spokojila s označením »1 bedna devocionálií«, nebo »50 obrazů« apod., takže bylo nutno provádět dodatečnou identifikaci

ci. Charita také překročila v některých případech svou kompetenci a přejímala předměty, které přejímati nebyla oprávněna (nábytek, peřiny, pokrývky, nádobí). Někdy zaměstnanci Charity svezli do svých skladů též předměty, vybrané kulturní komisí v kláštorech, zejména tam, kde naléhal nový uživatel na rychlé vyklizení objektu a ta je potom musela sama vyčleňovat a odvážet do kulturních institucí.

Pokud se týče cenných bohoslužebných předmětů (monstrance, kalichy, bohoslužebná roucha), byly tyto věci soustředěny Náboženskou maticí z klášterů do sejfů Státní banky, kde si je kulturní komise prohlédla a vybrala z nich předměty skutečně hodnotné i po stránce umělecké. Také zlaté kříže a prsteny byly dávány do sejfů. Byl pořízen přesný seznam všeho, co do tohoto sejfů přišlo. Ze sejfů byly Náboženskou maticí předány Státnímu úřadu pro věci církevní k dispozici pro konzistory některé zlaté kříže a prsteny, které Státní úřad pro věci církevní zapůjčil do užívání nově jmenovaným vysokým katolickým hodnostářům. Mohlo se stát pouze výjimečně, že by se po soustředění cenných zlatých předmětů z klášterů něco skutečně hodnotného odcizilo. Jde spíše o ojedinělé krádeže běžných věcí, kterých se dopustili nepoctiví zaměstnanci Charity. Výsledkem jejich závadné činnosti je několik trestních řízení s těmito zaměstnanci.

Charita jako hospodářský celek se nehostila svého úkolu s úspěchem a Náboženské matici bylo třeba přemáhat veliký odpor zaměstnanců Charity, když trvala na přesném soupisu převzatých předmětů a jejich vyúčtování. F. Knotte, přednost IV. odboru Státního úřadu pro věci církevní, neučinil vše, aby došlo k nápravě. F. Knotte často a hluboko zasahoval do kompetence podnikového ředitele Charity Haaseho, takže bral na sebe spoluodpovědnost za hospodaření Charity, ačkoliv k tomu nebyl nikým pověřen, neboť Charita sice podléhala dozoru IV. odboru Státního úřadu pro věci církevní, ale za její provoz byl odpověden její podnikový ředitel, nikoliv F. Knotte.

V. Opatření, která Státní úřad pro věci církevní učinil k odstranění nedostatků:

Náboženská matice je orgánem Státního úřadu pro věci církevní, vybudovaným během akce, který spravuje řeholní majetek a provádí postupně jeho likvidaci. Jde o správu 147 objektů bývalých mužských klášterů. Náboženská matice dále spravuje část majetku ženských řádů a na 300 činžovních domů z majetku řeholí mužských i ženských. Ve správě Náboženské matice je dále 5 soustředovacích klášterů. Kromě toho dohlíží na hospodaření dalších dvou ženských soustředovacích klášterů.

Správa majetkových podstat mimo jiné zahrnuje sjednávání požívacích a nájemních smluv, potřebná vypořádání majetkoprávní a finanční, likvidaci majetku movitého (zařízení, inventář atd.) a revize hospodaření zmocněnců. Náboženská matice má celkem 43 zaměstnanců, z nichž 17 pracuje v ústředí, 14 je zaměstnáno v kláštorech a 12 je přiděleno do likvidačního oddělení, které provádí celkovou kontrolu akce vyklizování klášterů.

Náboženská matice předává vyklizené klášterní objekty do správy nynějším uživatelům, činžovní domy, pokud jsou majetkem bývalých řeholí, předá v tomto

roce do péče komunálních podniků a ostatní movitý majetek bude podle pokynů ministerstva financí předán orgánům, které toto ministerstvo určí. V rámci celé své činnosti je Náboženská matice povinna zavést též pořádek a celkové vyúčtování akce vyklizování klášterů.

Aby Náboženská matice zvládla tyto úkoly a aby mohla podati skutečně pravdivý a ucelený obraz o výsledcích této akce, zřídil Státní úřad pro věci církevní počátkem roku 1952 v rámci Náboženské matice likvidační oddělení, jehož úkolem je provádět důkladnou revizi všech vyklizených klášterů, překontrolovat hospodaření zmocněnců a přezkoušet, zda v klášteře je vše zlikvidováno. Toto likvidační oddělení provádí postupně revizi jednoho kláštera po druhém, podává o výsledku revize podrobnou zprávu Státnímu úřadu pro věci církevní a ministerstvu státní kontroly s návrhem na další opatření, resp. na odstranění závad zjištěných průběhem revize. V rámci tohoto oddělení byla vytvořena zvláštní pracovní skupina pověřená výhradně kontrolou likvidace předmětů převzatých bývalou Charitou, nyní Chrámovým družstvem.

Likvidační oddělení provedlo až dosud kontrolu čtrnácti klášterů, přičemž dosavadní výsledky revize nesvědčí o tom, že by došlo k velikým škodám. Tak např. v jedenácti pražských klášterech byla vzniklá škoda ohodnocena asi na 150 000,- Kčs. Likvidační oddělení bude pokračovat soustavně ve své práci, takže Státní úřad pro věci církevní bude mít po skončení jeho činnosti přehledný obraz o ztrátách a škodách, které se v akci vyskytly. Výslednou zprávu předloží Státní úřad pro věci církevní politickému sekretariátu.

VI. Celkový závěr:

Je třeba konstatovat, že Státní úřad pro věci církevní zhostil se po politické stránce úkolu uloženého ústředním výborem strany dobře. Soustředil téměř 2500 řeholníků do několika klášterů, kde měl možnost na ně trvale působit, takže dnes klesl počet nepolepšitelných - reakčních řeholníků v soustředěných klášterech na 470 mužů a zmenšil se počet klášterů z devíti na tři. Řeholníci v těchto klášterech jsou vesměs zaměstnáni: V Oseku pracují ve sklářských a keramických závodech, v Králíkách aktivně a vzorně hospodaří na 50 ha zemědělské půdy a vypomáhají brigádně na státním statku, který vykazuje velké nedostatky, v Želivi pracují na lesních pracích a na Klíčavě zajistilo 127 fráterů vybudování přehrady, z nichž mnozí se stali odborníky - betonáři, jeřábníky a lamači. Pro jiné účely uvolnil Státní úřad pro věci církevní 148 klášterních objektů a zpřístupnil pracujícím lidu v klášterech dosud uzavřené cenné památky.

Na druhé straně byla tato akce provázena různými nedostatky, které se sice Státní úřad pro věci církevní snažil všemožně odstraňovat, což se mu však zcela nepodařilo. Charakter akce zabránil tomu, aby byl předem vybudován aparát dostatečně personálně vybavený, který by byl výhradně pověřen prováděním a kontrolou této akce po všech stránkách, aby tak mohla býti zaručena dokonale a včas veškerá péče o soustředění a přemístění všech předmětů, zejména uměleckých a historických památek, které se v klášterech nalézaly. Snad největší nedostatek se projevil u kádrů, které byly dosazovány jako zmocněnci do vyklizovaných a centralizačních klášterů. Ministerstvo vnitra dalo Státnímu úřadu

pro věci církevní k dispozici 82 zaměstnanců propuštěných ze služeb Státní bezpečnosti, kteří jako zmocněnci v klášterech se neukázali zcela spolehlivými. Někteří z nich zavinili, nebo připustili celou řadu menších krádeží, a to jak osobních svršků řeholníků, tak i různých předmětů jsooucích v klášterech (hodinky, rádia, vysavače, dalekohledy, potraviny, víno atd.). Státní úřad pro věci církevní při nárazovosti této akce a při nedostatku kontrolních orgánů mohl těžko zabránit těmto jevům. Nelze však předpokládat, že by vzpomenué ztráty se týkaly také hodnotných uměleckých památek, protože zmocněnci a ostatní personál činný při soupisech neznal ani hodnotu těchto věcí.

Další závažný nedostatek byl, že výrobní podnik Charita, který byl pověřen svozem a distribucí obyčejných bohoslužebných předmětů a devocionálií, měl ve svých řadách rovněž zaměstnance, kteří se dopouštěli krádeží a nepoctivostí, aby se tak osobně obohatili.

Státní úřad pro věci církevní předkládá tuto zprávu k posouzení politickému sekretariátu, aby mohlo býti zaujato spravedlivé stanovisko k celé záležitosti a prosí, aby byl při celkovém hodnocení této akce vzat zřetel na svízelné podmínky, za kterých tato akce před třemi lety byla naším nově zřízeným úřadem, nemajícím žádných zkušeností a tradice, prováděna.

Jak jsem již pravil, skončila akce velkého historického významu úspěšně a drobné krádeže a jiné menší nedostatky, kterým nemohlo být zabráněno, nemohou význam a úspěch akce ani v nejmenším snížit.

Současně s touto zprávou dovoluji si předběžně podati také vysvětlení k úkolům, které pro mne vyplývají ze zprávy ministerstva státní kontroly, předložené politickému sekretariátu:

K bodu a): Likvidační komise zřízená při Náboženské matici provádí, jak jsem se již ve své zprávě zmínil, revizi jednotlivých klášterů. Svezený klášterní majetek byl ovšem již roztríděn a kulturní komise vybrala si předměty mající historickou neb uměleckou hodnotu a předala je do muzeí a knihoven, takže úkol pod tímto bodem uložený je vlastně splněn. Také na Strahově kulturní komise několikrát třídila předměty tam svezené a o výsledku své činnosti podala Státnímu úřadu pro věci církevní zprávu, z níž vyjímám:

»Přední pražští odborníci vybrali si pro své ústavy věci umělecké a historické ceny a po sepsání přesných seznamů je odvezli. Nejcennější obrazy vytřídil a převzal dr. Novotný v létě 1950 pro Národní galerii, předměty umělecky méně hodnotné vytřídil dr. Wirth a převzala je na podzim 1950 Národní kulturní komise. Národní kulturní komise převzala i umělecky cenné zařízení kláštera (nábytek) a odvezla je do svého depozitáře na Sychrově. Příslušné seznamy převzatých věcí byly při odvozu odevzdány zmocněnci Hrdličkovi.

Vytřídění a odvoz předmětů svezených na Strahov odjinud: Některé vhodné místnosti na Strahově byly v r. 1950 propůjčeny Charitě jako depozitáře. Charita v průběhu akce VK svezla na Strahov s bezcenným obrazovým brakem také několik hodnotných obrazů, které patrně unikly pozornosti prohlídkových komisí. Také tyto věci prohlédli přední pražští odborníci jako členové odborné komise, vytřídili z nich hodnotné předměty a rozdělili je na jednotlivé instituce. Tak umělecky cenné obrazy podle výběru dr. Novotného byly přiděleny

Národní galerii a věci méně hodnotné, avšak historicky důležité převzala Národní kulturní komise (dr. Wirth). Paramenta (bohoslužebná roucha) převzal dr. Poche pro Uměleckoprůmyslové muzeum. (Zpráva ze 3. června 1952.)

Podepsáni: Čejchan, Horák, Wirth,
Buchner, Skřivánek

Dnes existuje pouze sklad Chrámového družstva ve Sv. Dobrotivé, v němž je t.č. 1400 obrazů. Dle sdělení likvidačního oddělení vybral si letos z tohoto skladu a odvezl 27 obrazů dr. Poche, ředitel Uměleckoprůmyslového muzea. Státní úřad pro věci církevní ukládá likvidačnímu oddělení Náboženské matice, aby ještě jedenkrát provedlo spolu s kulturní komisí prohlídku tohoto skladiště a odvezlo cenné věci pro kulturní instituce. Dále existuje sklad 80 obrazů v Humpolci a 54 obrazů v Dobřichovicích. Také tyto předměty budou prohlédnuty, zda se tam nenachází cenné dílo.

K bodu b): Provést roztrídění a podchycení veškerého knižního materiálu svezeneho na Strahov tak, aby byl znám úhrnný počet svazků, tyto vytřídit podle jednotlivých klášterů a porovnáním s nalezenými katalogy učinit obraz, zda a v jakém rozsahu se jeví ztráty v knihách svezenech na Strahov, je úkol, jehož splnění by vyžadovalo velmi dlouhé doby a nedocílilo by se očekávaného výsledku. Katalogy v mnoha kláštorech nebyly (např. Hájek, Hejnice, Bohosudov), jinde byly zastaralé, neúplné a nevěrohodné.

Připojuji zprávu člena kulturní komise s. dr. F. Horáka, knihovníka Národní knihovny a stálého přísežného znalce starých tisků, která podává podrobný přehled o stavu, třídění a svozu knih z klášterů, líčí, jak s knihami bylo naloženo a dospívá též k úsudku, že při nesmírných kvantech knižního materiálu, který se přemisťoval, při stavu likvidovaných knihoven, při nátlaku nových nabyvatelů budov a jiných nepříznivých okolnostech pokládají knihovní odborníci za úspěch i to řešení, kterého bylo docíleno.

Rovněž přiložená zpráva dr. Hořejše dokazuje, jak roztrídění obsáhlého svezeneho materiálu je prováděno a jak bezpečné uložení veškerých cenných knih, tisků a dokumentů ve zvláštních, za tím účelem vybudovaných depozitářích je zajištěno. Veškeren tento materiál připadl strahovské knihovně, která jako celek je vedena a spravována kompetentními odborníky.

Abych zjistil stav skutečně cenných knih, dávám pokyn likvidačnímu oddělení Náboženské matice, aby za spolupráce s knihovními odborníky provedlo podrobný soupis vzácných rukopisů a prvotisků svezenech na Strahov tak, aby mohlo býti zjištěno, zda nedošlo k nějakým ztrátám.

K bodu c): Dal jsem příkaz likvidačnímu oddělení Náboženské matice, aby byla přednostně a urychleně provedena revize Strahovského kláštera a činnost bývalého zmocněnce Josefa Hrdličky, který již předložil vyúčtování.

K bodu d): Pokud jde o věci z klášterů daných do užívání, je třeba členit tuto akci na dvě skupiny:

1. na předměty bohoslužebného charakteru, které byly předány v dohodě s hnutím vlasteneckých kněží jednotlivým kostelům a farám,

2. na předměty z klášterů dané do užívání soukromníkům (hudební nástroje, koberce, obrazy atd.).

K bodu 1 podotýkám, že Státní úřad pro věci církevní ponechá tyto předměty v bezplatném užívání kostelů a far, přičemž je povede v trvalé evidenci. K bodu 2 o předmětech předaných do užívání soukromníkům bylo námi rozhodnuto, že musí být vráceny a předány veřejným uživatelům, což se ve většině případů již stalo. Ukládám likvidačnímu oddělení Náboženské matice, aby zjistilo, zda ještě jsou takovéto předměty v rukou soukromníků, přezkouším o jaké věci se jedná a vydám rozhodnutí o tom, co se s nimi má stát.

Z důvodů výše uvedených navrhuji u s n e s e n í, jak uvedeno vpředu.

Zdeněk Fierlinger v.r.

Zpráva o provádění akce vyklizování klášterů v r. 1953 (s. Fierlinger)^b

Zpráva s. Fierlingera se bere na vědomí s tím, že k usnesení politického sekretariátu ÚV KSČ z 19. ledna 1953, odstavec II. 3b se dodává:

Řádnou katalogizaci svezených knih stačí provést jen u těch knih, jež budou vytrženy pro knihovnu na Strahově nebo pro jiné knihovny.

Provede s. Fierlinger

Zpráva Z. Fierlingera: SÚA, neuspořádaný materiál, strojopis. Usnesení: SÚA, f. 02/5, sv. 56, a.j. 151, s. 22, strojopis; ve fondu Politický sekretariát ÚV KSČ, a.j. 151, materiál ze schůze 14. dubna 1953, kdy byla tato zpráva projednána jako 27. bod, chybějí podklady, na které se zpráva odvolává.

1 Politický sekretariát projednával 19.1.1953 jako bod 24 zprávu ministra státní kontroly »Zpráva o vyklizení býv. strahovského kláštera a způsobu likvidace strahovského skladu obrazů a knih«. Fierlingerovi usnesení PS ukládalo:

- a) aby likvidační komise SÚC vytřídila ze svezeného klášterního majetku veškeré předměty mající historickou neb uměleckou hodnotu a předala tyto do muzeí, galerií a knihoven,
- b) provést roztřídění a podchycení veškerého knižního materiálu svezeného na Strahov, aby byl znám úhrnný počet svazků, vytřídít tyto podle jednotlivých klášterů, aby porovnáním s nalezenými katalogy mohl být učiněn obraz, zda a v jakém rozsahu jeví se ztráty v knihách svezených na Strahov,
- c) vydat rozhodnutí o tom, co se má státi s věcmi, danými do užívání soukromníkům, které se dlouhodobým užíváním opotřebují a ztrácejí na ceně.«

SÚA, f. 02/5, sv. 51, a.j. 136, schůze PS 19.1.1953.

a Průvodní dopis Z. Fierlingera k předložené zprávě s návrhem na úpravu usnesení.

b Usnesení politického sekretariátu ÚV KSČ 14. dubna 1953 k 27. bodu programu.

SEZNAM ZKRATEK

ČSM	Československý svaz mládeže
JNV	jednotný národní výbor
KA	Katolická akce
KNV	krajský národní výbor
KSS	Komunistická strana Slovenska
KV	krajský výbor
MŠVU	Ministerstvo školství, věd a umění
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
ONV	okresní národní výbor
SNF	Slovenský národní front
SP SSSR	Svaz přátel SSSR
SÚC	Státní úřad pro věci církevní
SÚVC	Slovenský úřad pre veci cirkevné